

UCHWAŁA NR 50.10.9.2022
SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE

z dnia 28 grudnia 2022 r.

w sprawie wydania opinii o projekcie uchwały budżetowej Gminy Bierzwnik na 2023 rok

Na podstawie art. 13 pkt 3 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w osobach:

1. Marek Fras – Przewodniczący
2. Ewelina Balcer – Członek
3. Dawid Czesyk – Członek

pozytywnie opiniuje projekt uchwały budżetowej Gminy Bierzwnik na 2023 rok, z uwagami zawartymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Projekt uchwały budżetowej Gminy Bierzwnik na 2023 rok wraz z uzasadnieniem został przedłożony Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie przez Wójta Gminy Bierzwnik celem zaopiniowania w dniu 12 grudnia 2022 r. - z przekroczeniem terminu określonego w art. 238 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.). Skład Orzekający wskazuje, iż pierwotnie złożono projekt w dniu 16 listopada br., jednakże organ wykonawczy wystąpił o jego wycofanie.

Opiniowany projekt opracowany został na ogół zgodnie z wymogami określonymi uchwałą Nr XXXIV/248/2010 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy. Skład Orzekający zwraca uwagę, że § 4 ust. 3 ww. uchwały stanowi, iż wraz z projektem budżetu przedkłada się materiały informacyjne w zakresie informacji o przewidywanym wykonaniu dochodów i wydatków budżetu Gminy za rok poprzedzający rok budżetowy sporządzoną wg stanu na koniec III kwartału oraz informacji o sytuacji finansowej Gminy ze szczególnym uwzględnieniem aktualnego stanu zadłużenia, a także prognozy zadłużenia w roku budżetowym oraz kolejnych latach. Wymienionych materiałów informacyjnych nie dołączono do przekazanego Izbie projektu.

Zakres projektu uchwały budżetowej wraz z załącznikami jest zgodny z przepisami ustawy o finansach publicznych, a w szczególności z art. 212-214 tej ustawy. Kwoty rezerw utworzonych w planie wydatków budżetowych, tj. rezerwy ogólnej i rezerw celowych, mieszczą się w granicach norm określonych przepisami art. 222 ustawy o finansach publicznych. Dochody i wydatki budżetowe oraz przychody i rozchody zostały sklasyfikowane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.), za wyjątkiem wydatków finansowanych środkami Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, które sklasyfikowano w § 6050 zamiast prawidłowo w § 6370.

Skład Orzekający zwraca również uwagę na następujące kwestie:

1. Wskazana w § 1 ust. 3 projektu kwota przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych, mających stanowić źródło pokrycia deficytu, jest wyższa niż kwota planowanych przychodów z tego tytułu określona załącznikiem Nr 3. Wskazanie źródeł po-

- krycia deficytu powinno mieć odzwierciedlenie w ustalonych źródłach przychodów budżetu.
2. W § 3 pkt 2 tiret drugie projektu ustalono rezerwę „celową na realizację zadań własnych gminy z zakresu zarządzania”. Ustalenie rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego, utworzonej zgodnie z przepisem art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261, z późn. zm.) – powinno być, w ocenie Składu, dokładnie odzwierciedlone brzmieniem zapisów uchwały budżetowej. Przyjmując, iż tak określona w projekcie rezerwa dotyczy zadań, o których mowa w ww. przepisie, ustalona jej wysokość nie budzi zastrzeżeń.
 3. W § 7 pkt 3 projektu ustalono limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów do kwoty 272 000,00 zł. Limit ten nie ma odzwierciedlenia w projektowanym planie przychodów zwrotnych budżetu.
 4. W § 8 pkt 7 tiret pierwsze projektu zawarto upoważnienie dla Wójta Gminy do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze zmianą kwot lub otrzymaniem środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na dofinansowanie lub finansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. Skład Orzekający nie dostrzega w przepisach prawa powszechnie obowiązującego podstawy prawnej legitymizującej utworzenie takiego upoważnienia.
 5. W § 8 pkt 7 tiret drugie projektu zawarto upoważnienie dla Wójta Gminy do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze zmianą kwot lub otrzymaniem środków z Funduszu Pomocy na dofinansowanie lub finansowanie realizacji zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. W ocenie Składu Orzekającego w przypadku projektowania upoważnienia, na podstawie art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583, z późn. zm.), upoważnienie to powinno być zredagowane w sposób zbieżny z brzmieniem przepisu ustawowego a właściwa podstawa prawna powinna być wskazana jako jedna z podstaw prawnych uchwalanego budżetu.
 6. Wydatki z tytułu wpłaty Gminy na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego zostały zaplanowane w projekcie budżetu w wysokości jedynie 1,51% planowanych wpływów z podatku rolnego.
 7. Projekt budżetu zakłada dochody ze sprzedaży majątku Gminy w wysokości 1 364 017,00 zł. Skład Orzekający zwraca uwagę, iż faktycznie wykonane dochody Gminy Bierzwnik z wymienionego tytułu (wynikające ze sprawozdawczości budżetowej Gminy) wynosiły w latach ubiegłych odpowiednio: na koniec roku 2020 - 70 763,40 zł, na koniec roku 2021 - 259 293,07 zł, na koniec listopada 2022 r. - 385 042,35 zł. W objaśnieniach do projektu wieloletniej prognozy finansowej podano wykaz planowanych do sprzedaży składników majątkowych na łączną kwotę 304 017,00 zł, wskazano również „inne potencjalne wnioski” w wysokości 60 000 zł. W ocenie Składu prognozowanie dochodów z tytułu sprzedaży majątku Gminy powinno mieć swoje odzwierciedlenie w wykazie przygotowywanych do zbycia składników majątku Gminy. W związku z powyższymi informacjami Skład poddaje w wą-

pliwość realistyczność projektowanego planu dochodów ze sprzedaży majątku Gminy na rok 2023.

8. Załącznik Nr 4 nie jest przywołany w części normatywnej projektu uchwały.
9. Wykazana w załączniku Nr 8 do projektu kwota wydatków w rozdziale 90002, § 4300 (1 209 638 zł) różni się od kwoty wynikającej w tym zakresie z załącznika Nr 2 (1 207 638 zł).
10. Wskazane na stronach 19-20 uzasadnienia projektu budżetu kwoty przychodów, rozchodów oraz zadań inwestycyjnych nie są zgodne z wartościami zaplanowanymi w przedłożonym projekcie.

Projekt budżetu przewiduje spełnienie relacji reglamentującej wysokości spłaty zadłużenia, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz warunków uchwalania budżetu określonych przepisem art. 242 ust. 1 wymienionej ustawy po uwzględnieniu przychodów, których wartości nie są możliwe do zweryfikowania na dzień wystawiania niniejszej opinii, wobec czego Skład Orzekający wskazuje, iż w przypadku uzyskania przychodów pozostałych po rozliczeniu roku 2022 w wysokości niewystarczającej do zrównoważenia budżetu w części bieżącej, konieczne będzie dokonanie stosownych zmian.

Od niniejszej opinii Składu Orzekającego, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przysługuje prawo odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Marek Fras

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UCHWAŁA NR 50.10.10.2022

SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE

z dnia 28 grudnia 2022 r.

w sprawie wydania opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie budżetu Gminy Bierzwnik na 2023 rok

Na podstawie art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w osobach:

1. Marek Fras – Przewodniczący
2. Ewelina Balcer – Członek
3. Dawid Czesyk – Członek

po rozpatrzeniu projektu uchwały budżetowej Gminy Bierzwnik na 2023 rok, **pozytywnie** opiniuje możliwość sfinansowania przedstawionego deficytu, z **uwagami** zawartymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Projekt budżetu Gminy Bierzwnik na 2023 rok zakłada deficyt w wysokości 4 708 304,00 zł, który zgodnie z postanowieniami § 1 ust. 3 projektu uchwały budżetowej ma zostać pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w wysokości 3 105 521 zł (w tym niewykorzystane środki pieniężne otrzymane z tytułu dodatkowych dochodów z podatku dochodowego na 2022 rok w kwocie 1 548 877 zł) oraz z kredytu inwestycyjnego w wysokości 1 602 783 zł.

Wskazane źródła sfinansowania deficytu mieszczą się w katalogu określonym przepisem art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych i w pełni pokrywają jego wysokość.

Z projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy, uwzględniającej wymienione przychody z tytułu kredytu wynika, iż zapewniono zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych w całym okresie objętym prognozą.

Skład Orzekający zwraca uwagę, iż z załącznika Nr 3 do projektu budżetu wynika, że przychody z tytułu nadwyżki budżetu z lat ubiegłych wynoszą jedynie 1 551 909,00 zł. Skład zauważa jednak, iż planowane są również przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1 825 612,00 zł, które również mogą stanowić źródło pokrycia deficytu. Kwoty przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 6 wymienionej ustawy nie są możliwe do zweryfikowania na dzień wystawiania niniejszej opinii, wobec czego Skład Orzekający wskazuje, iż w przypadku uzyskania faktycznych środków, pozostałych po rozliczeniu roku 2022 w wysokości niewystarczającej do pokrycia planowanego deficytu budżetu roku 2023, konieczna będzie stosowna zmiana przyjętych wartości.

Od opinii Składu Orzekającego, zgodnie z art. 20 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, służy odwołanie do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.

Niniejsza opinia Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, zgodnie z art. 246 ust. 2 ustawy o finansach publicznych podlega opublikowaniu w terminie

7 dni od dnia jej otrzymania, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Przewodniczący Składu Orzekającego

Marek Fras

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**UCHWAŁA Nr LXII/453/23
RADY GMINY BIERZWNIAK
z dnia 19 stycznia 2023 roku**

w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Bierzwniak na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9, lit. c i d ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2022 r. poz. 559; z póź. zm.) art. 239, art. 242, art. 243, art. 258 ust. 1 pkt 1 i 3, ust 4, art. 264 ust. 3, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.), art. 111 oraz art. 12 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium państwa (Dz. U. z 2022 poz. 583 z póź. zm.) - Rada Gminy Bierzwniak uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się budżet Gminy Bierzwniak na 2023 rok:

1. Dochody budżetu gminy w kwocie 39.748.847,45 zł zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały, z tego:

1) dochody bieżące 24.632.527,45 zł, w tym:

a) dotacje i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust. 1 pkt 2 i 3 w wysokości **1.830.289,45 zł**,

b) dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych gminy w wysokości **565.666 zł**.

2) Dochody majątkowe 15.116.320 zł w tym:

a) dochody budżetu gminy otrzymane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości **11.984.754 zł** zgodnie z załącznikiem nr 4,

2. Wydatki budżetu gminy w kwocie 44.257.151,45 zł zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały, z tego:

1) wydatki bieżące 27.144.030,45 zł, w tym:

a) Wydatki jednostek budżetowych: **20.039.163 zł**, w tym:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane **12.212.893 zł**,

- wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań **7.826.270 zł**,

b) dotacje na zadania bieżące: **895.000 zł**,

c) świadczenia na rzecz osób fizycznych: **3.785.918 zł**,

d) wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań gminy: **1.916.641,45 zł**,

e) wydatki na obsługę długu gminy: **507.308 zł**,

2) wydatki majątkowe: 17.113.121 zł, w tym:

a) wydatki budżetu gminy otrzymane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości **12.826.242 zł** zgodnie z załącznikiem nr 4,

3. Planowany deficyt budżetu gminy wynosi **4.508.304 zł**, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

- nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w wysokości **3.177.521 zł**,

- kredytu inwestycyjnego w wysokości **1.602.783 zł**.

§ 2. 1. Ustala się przychody budżetu gminy w wysokości ogółem **4.780.304 zł**.

2. Ustala się rozchody budżetu gminy w wysokości: **272.000 zł**;
zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3. W budżecie gminy tworzy się rezerwy ogółem w wysokości **554.012 zł**, z tego:

1) rezerwa ogólna w wysokości: **60.000 zł**,

2) rezerwy celowe w łącznej kwocie: **494.012 zł**, w tym:

- na odprawy emerytalno-rentowe, świadczenia kompensacyjne w wysokości **414.012 zł**,

- na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości **80.000 zł**.

§ 4. Określa się plan dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik na rok 2023 związanych z:

1) realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie odrębnymi ustawami w wysokości **3.480.332 zł**, zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszej uchwały;

2) realizacją planu dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z tytułu dochodów z zakresu opłat i kar związanych z realizacją zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na 2023 rok w wysokości **4.600 zł** zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej uchwały,

3) realizacją planu dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z tytułu dochodów z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości **75.000 zł** zgodnie z załącznikiem nr 7 do niniejszej uchwały, z przeznaczeniem na:

a) realizacją zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w wysokości **70.000 zł**,

b) realizacją zadań określonych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii **5.000 zł**.

4) realizacją planu dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości **1.325.000 zł** zgodnie z załącznikiem nr 8 do niniejszej uchwały.

§ 5. Ustala się plan dotacji:

- 1) celowych na zadania własne gminy realizowane przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych w wysokości **75.000 zł**
- 2) celowych na zadania własne gminy dla jednostek należących do sektora finansów publicznych w wysokości **280.440 zł**,
- 3) podmiotowych udzielonych z budżetu gminy dla jednostek sektora finansów publicznych w wysokości **820.000 zł**, zgodnie z załącznikiem nr 9 do niniejszej uchwały.

§ 6. Ustala się plan przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych zgodnie z załącznikiem nr 10 do niniejszej uchwały.

§ 7. Ustala się limity zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na:

- 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, do kwoty **1.500.000 zł**,
- 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego do kwoty **1.602.783 zł**,
- 3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, do kwoty **272.000 zł**

§ 8. Upoważnia się Wójta do:

- 1) zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku budżetowego przejściowego deficytu budżetu gminy do wysokości **1.500.000 zł**,
- 2) zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki w wysokości określonej w § 7,
- 3) spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, do kwoty **272.000 zł**,
- 4) udzielania pożyczek w roku budżetowym do łącznej kwoty **100.000 zł**,
- 5) lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach niż bank obsługujący budżet gminy,
- 6) dokonywania zmian w ramach działu w planie wydatków bieżących na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy,
- 7) dokonywania zmian w ramach działu w planie wydatków majątkowych,

8) przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których płatności wykraczają poza rok budżetowy;

9) dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych:

- z realizacją zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;

- ze zmianą kwot lub uzyskaniem płatności przekazywanych z budżetu środków europejskich, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,

- ze zmianami realizacji przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku,

- ze zwrotem płatności otrzymanych z budżetów środków europejskich.

10) do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 roku i podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

UZASADNIENIE DO PROJEKTU UCHWAŁY BUDŻETOWEJ

INFORMACJE OGÓLNE

Prezentowany projekt budżetu na rok 2023 został przygotowany i opracowany po uprzednim dokonaniu szczegółowej analizy, co do możliwości finansowych dochodów i wydatków budżetowych oraz według obowiązującego systemu w sferze budżetów gmin, wynikającego z ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o finansach publicznych, ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (t.j. Dz.U. z 2022.poz.1634), od roku 2014 wprowadziła niezbędne i gruntowne zmiany organizacji sektora finansów publicznych. Wprowadzono ograniczenie przy uchwaleniu budżetu, zgodnie z art. 242 powołanej ustawy, polegające na tym, że nie można uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody.

Natomiast art. 243 tejże ustawy ogranicza planowaną wielkość spłat rat kredytów, pożyczek i wykupów papierów wartościowych oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów obliczanych w zakresie siedmiu lat. Projekt budżet gminy opiera się na realizacji zadań własnych oraz zadań z zakresu administracji rządowej zleconej gminie ustawami.

Określone przez Ministerstwo Finansów i Wojewodę Lubuskiego dochody dla gminy nie zaspokajają całkowitych potrzeb i nie pozwalają na prawidłowe wykonanie zadań bez udziału środków własnych. Dlatego też, zadania z zakresu oświaty, administracji rządowej i pomocy społecznej, w znaczącej części są pokrywane środkami własnymi gminy.

Przy opracowaniu projektu budżetu gminy na 2023 rok uwzględniono kalkulacje własne oraz pisma:

- Ministra Finansów (Znak: ST3.4750.23.2022 z dnia 13 października 2022 roku) przekazujące informacje o wysokości planowanych kwotach poszczególnych części subwencji rocznej, planowanej na 2023 r., kwocie dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych.
- Wojewody Zachodniopomorskiego (Znak: FB-1.3110.12.2.2022.MR z dnia 20 października 2022 r.) przekazującego informacje o wstępnych kwotach dotacji celowych na finansowanie ustawowo zleconych zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz dotacji na dofinansowanie zadań własnych, a także na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.
- Krajowego Biura Wyborczego Delegatura w Koszalinie (Znak: DKS.3112.49.54.RW.2022 z dnia 21 października 2022 r.) w sprawie projektu planu dotacji celowej na sfinansowanie wydatków związanych z prowadzeniem i aktualizacją stałego rejestru wyborców.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

UZASADNIENIE DO DOCHODÓW BUDŻETU

Konstrukcja planu dochodów na rok 2023 odbywa się zgodnie z dyspozycją art. 235 u.f.p., który w ust.1 nakazuje wyszczególnienie dochodów budżetowych w układzie działów klasyfikacji budżetowej. Z ujętych w ten sposób dochodów muszą ponadto zostać wyodrębnione kwoty dochodów bieżących oraz kwoty dochodów majątkowych.

Przez dochody bieżące budżetu j.s.t. rozumie się dochody niebędące dochodami majątkowymi (art. 235 ust. 2 u.f.p.), natomiast do dochodów majątkowych zalicza się zgodnie z art. 235 ust. 3 u.o.f.p.:

- a) dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- b) dochody ze sprzedaży majątku,
- c) dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Plan dochodów budżetu Gminy Bierzwnik na rok 2023 zamyka się kwotą 39.748.847,45 zł, z czego:

a) dochody bieżące obejmują kwotę 24.632.527,45 zł, w tym:

-dochody bieżące pochodzące z dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych (§ 2010) 3.480.332 zł,

-dotacji na realizację zadań własnych gminy (§ 2030) w wysokości 565.666 zł,

-dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 (§§ 2001, 2057,2059, 2007, 2009) w wysokości 1.830.289,45 zł,

b) dochody majątkowe w kwocie 15.116.320 zł.

DOCHODY OGÓŁEM

Plan 39.748.847,45 zł

z tego:

DOCHODY BIEŻĄCE

Plan 24.632.527,45 zł

Poszczególne rodzaje dochodów na rok 2023 zostaną przedstawione i omówione poniżej w porządku systematycznym wg działów klasyfikacji budżetowej.

DZIAŁ 400 „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę” 194.000 zł

Rozdział 40095 Pozostała działalność

Planowane dochody w łącznej kwocie 194.000 zł pochodzą będą z tytułu dystrybucji węgla dla gospodarstw domowych.

DZIAŁ 700 „Gospodarka mieszkaniowa”

Plan 1.757.766 zł

Planowane w powyższym dziale dochody w łącznej kwocie 1.757.766 zł pochodzą będą głównie z majątku gminy, w tym:

- trwałe zarząd – 1.810 zł,
- użytkowanie wieczyste, - 10.731 zł,
- czynsze i dzierżawa – 113.475 zł,
- dotacja w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich w wysokości 1.631.750 zł (Termomodernizacja budynków jednorodzinnych).

DZIAŁ 750 „Administracja publiczna”**Plan 137.451 zł**

Powyższy plan w zakresie administracji publicznej obejmuje dochody bieżące, na które składają się:

- 1) wpływy z różnych dochodów – 600 zł,
- 2) dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej (państwowej) na zadania zlecone gminie w zakresie właściwości Urzędu Wojewódzkiego (ewidencja ludności i działalność USC) – kwota 36.851 zł.
- 3) dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy ... – 100.000 zł (realizacja zadania Dostępny samorząd).

DZIAŁ 751 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa”**Plan 1.124 zł**

Dotacja przeznaczona jest na prowadzenia i aktualizację rejestru wyborców w gminach.

DZIAŁ 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”**Plan 7.603.112 zł**

W ramach działu 756 realizowane są dochody z podatków i opłat, którym podlegają osoby prawne i osoby fizyczne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej. Dział ten stanowi największe źródło dochodów budżetowych. Poszczególne rodzaje dochodów omawianych w powyższym dziale kształtują się następująco:

- 1) podatek od nieruchomości – kwota 2.031.774 zł, w tym:

od osób prawnych w kwocie - 957.722 zł,

od osób fizycznych w kwocie - 1.074.052 zł

Stawki podatku od nieruchomości na 2023 r. zostały podwyższone o 11,8% t.j. wzrost wg Komunikatu Prezesa GUS z dnia 15.07.2022 roku w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2022 roku, w stosunku do stawek obowiązujących na terenie Gminy w 2022 r.

Do kalkulacji wpływów z tego podatku przyjęto stawki podatkowe określone uchwałą Nr LVII/423/22 Rady Gminy w Bierzwniku z dnia 29.09.2022 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Podatek od nieruchomości pobieramy na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Podatkowi od nieruchomości podlegają grunty, budynki (lub ich części) oraz budowle.

- 2) podatek rolny – kwota 1.190.867 zł.

Stawka podatku rolnego jest uzależniona od faktu, czy przedmiotem opodatkowania są grunty gospodarstwa rolnego, czy też użytki rolne nie spełniające normy obszarowej dla gospodarstwa rolnego (poniżej 1 ha); • dla 1 ha przeliczeniowego w gospodarstwie rolnym stawka podatku rolnego wynosi równowartość pieniężną 2,5 dt żyta, • dla 1 ha fizycznego

użytków rolnych o powierzchni poniżej 1 ha stanowi równowartość 5 dt żyta. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza komunikat w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego. Średnia cena skupu żyta została określona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (M.P.2022.poz. 995 z dnia 19 października 2022r.) w wysokości 74,05 zł za 1 dt. W budżecie przyjęto, że średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2023, przyjmowana jako podstawa do obliczenia podatku rolnego na terenie gminy, nie zostanie obniżona.

Dochody z tego podatku zaplanowano w:

-dziale 756, rozdz. 75615 § 0320 w wysokości 193.275 zł

-dziale 756, rozdz. 75616 § 0320 w wysokości 997.592 zł

3) podatek leśny – kwota 729.576 zł Stawka podatku leśnego ustalana jest w odniesieniu do 1 ha fizycznego lasu i wynosi równowartość pieniężną 0,220 m³ drewna, obliczaną na podstawie średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy.

Dla lasów wchodzących w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych stawka podatku leśnego wynosi 50% stawki podstawowej. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza komunikat w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena sprzedaży drewna została określona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (M.P.2022.poz.996 z dnia 20 października 2022r.) w wysokości 323,18 zł za 1 m³.

W budżecie przyjęto, że średnia cena sprzedaży drewna za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy, przyjmowanej jako podstawa do obliczenia podatku leśnego na terenie gminy, nie zostanie obniżona. W związku z powyższym podatek leśny na rok 2023 obliczono: (Podatek leśny dla 1 ha fizycznego lasu 323,18 zł x 0,220 m³ = 71,0996 zł Podatek leśny dla 1 ha fizycznego lasów ochronnych 71,0996 zł x 50% = 35,5498 zł).

Planowany dochód z tego podatku zaplanowano w:

dziale 756, rozdz. 75615 § 0330 w wysokości 725.310 zł,

dziale 756, rozdz. 75616 § 0330 w wysokości 4.266. zł.

4) podatek od środków transportowych – kwota 260.000 zł

Podatek od środków transportowych od osób fizycznych zaplanowano w wysokości 231.000 zł, od osób prawnych w wysokości 29.000 zł.

Zgodnie z art. 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych obowiązek podatkowy w zakresie podatku od środków transportowych ciąży na:

- osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielem środków transportowych,
- jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany,

– wszystkich współwłaścicielach (solidarnie),

– jeżeli środek transportowy stanowi współwłasność dwóch lub więcej osób fizycznych lub prawnych, – poprzednim właścicieli do końca miesiąca, w którym nastąpiło przeniesienie własności – w wypadku zmiany właściciela środka transportowego zarejestrowanego.

Opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych podlegają: – samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, – samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton, – ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton, – ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton, – przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego, – przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego, – autobusy. Wielkość dochodów z podatku od środków transportowych na 2023 rok została zaplanowana w oparciu o stawki podatkowe uchwalone w roku 2018 (Uchwała Rady Gminy Bierzwnik Nr XXXVIII/200/18 z 20.09.2018 r). Wysokość podatku ustala rada gminy z tym że nie może ona przekroczyć kwot maksymalnych, podawanych corocznie w rozporządzeniu Ministra Finansów, nie może być również niższa od stawek minimalnych ogłaszanych corocznie w obwieszczeniu Ministra Finansów.

5) podatek od spadków i darowizn – kwota 14.400 zł.

Plan dochodów na rok 2023 z powyższego tytułu ustalony został na podstawie przewidywanego wykonania roku bieżącego.

6) wpływy z opłaty skarbowej – kwota 20.220zł.

Opłata skarbowa pobierana jest na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej.

7) wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu – kwota 75.000 zł Przewidywane dochody mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w trakcie wykonywania budżetu, gdyż na etapie opracowywania budżetu nie można dokładnie przewidzieć jaka będzie wartość sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2023. Ruchoma jest także ilość przedsiębiorców dokonujących tej opłaty, gdyż w ciągu roku część z nich rezygnuje ze sprzedaży oraz wydawane są nowe zezwolenia.

8) wpływy z opłaty pobieranej na podstawie odrębnych ustaw – kwota 2.800 zł Ustalona została na podstawie wykonania roku 2022 (opłata za zajęcie pasa drogowego),

9) podatek od czynności cywilnoprawnych – kwota 250.000 zł.

Podatek ten pobierany jest przy transakcji kupna – sprzedaży przez Urzędy Skarbowe (za pośrednictwem notariatów) i odprowadzany do gmin – stanowiąc dochód własny j.s.t. Jego faktyczna wielkość może być zatem niższa lub wyższa od wielkości przyjętej do projektu

budżetu, gdyż na jego wielkość i realizację gmina nie ma bezpośredniego wpływu. Przewidywane dochody wyliczone zostały w oparciu o prognozy urzędów skarbowych – na podstawie przewidywanego wykonania roku poprzedniego.

10) odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat – kwota 18.300 zł Jest to jedynie kwota szacunkowa, gdyż na etapie tworzenia projektu budżetu, trudno jest przewidzieć faktyczne wykonanie w tym zakresie. Kwota ta – w razie potrzeby – będzie podlegała korekcie w trakcie wykonywania budżetu.

11) udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – kwota 3.010.175 zł,
a) od osób fizycznych – 2.889.697 zł (wyższy o 300.000 zł od kwoty otrzymane w zawiadomieniu z Ministerstwa Finansów przyjęto na poziomie faktycznie otrzymywanych dochodów z tego tytułu).

Faktyczne wpływy mogą odbiegać od planu, co potwierdza praktyka ostatnich lat. Gmina może przyjąć własną kalkulację i plan w tym zakresie,

b) od osób prawnych – 120.478 zł - kwota powyższa przyjęta została na podstawie przewidywanego wykonania roku ubiegłego i sprawozdań Urzędów Skarbowych na terenie kraju, realizujących te dochody według właściwości terenowej (miejsca zamieszkania).

DZIAŁ 758 „Różne rozliczenia”

Plan 8.822.462 zł

Planowane w dziale 758 dochody pochodzić będą przede wszystkim z subwencji ogólnej. Łączna wielkość subwencji ogólnej na rok 2023 obejmuje kwotę 8.819.962 zł, w skład której wchodzi część oświatowa, wyrównawcza i równoważąca.

1) część oświatowa subwencji ogólnej – kwota 5.274.804 zł.

Część oświatowa subwencji ogólnej naliczana jest dla każdej jednostki samorządu terytorialnego w oparciu o algorytm. Algorytm ten uwzględnia m.in. typy i rodzaje szkół i placówek prowadzonych przez gminę, stopnie awansu zawodowego nauczycieli oraz liczbę uczniów w tych szkołach i placówkach.

część wyrównawcza subwencji ogólnej – kwota 3.545.158 zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej składa się z:

- części podstawowej w wysokości 2.060.404 zł
- części uzupełniającej w wysokości 1.484.754 zł.

Za podstawę wyliczeń subwencji wyrównawczej przyjmowane są dane wykazane w sprawozdaniu j.s.t. o dochodach z doliczeniem (uwzględnieniem) zastosowanych przez gminę ulg, umorzeń, zwolnień oraz skutków (różnicy stawek) obniżenia przez gminę górnych stawek podatków. Wielkość ta może również podlegać modyfikacjom w korelacji z ostatecznymi wielkościami określonymi w budżecie państwa.

2) część równoważąca subwencji ogólnej – kwota - 0 zł

Część równoważąca subwencji ogólnej przysługuje każdej gminie w celu uzupełnienia jej dochodów.

Poza subwencjami w dziale 758 „Różne rozliczenia” klasyfikuje się również odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Planowana na rok 2023 kwota pochodząca z odsetek w wysokości 2.500 zł jest wielkością odpowiadającą wpływom za rok bazowy 2022 – stanowiący podstawę wyliczenia odsetek.

DZIAŁ 801 „Oświata i wychowanie” **Plan 482.799,45 zł**

W rozbiciu na poszczególne źródła dochodów wyróżnia się:

- a) wpływy z usług – kwota 29.950 zł,
- b) wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia (§ 0670) – kwota 220.000 zł + stołówki szkolne (§ 0690) 202.400 zł,
- d) wpływy z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych - kwota 500 zł,
- d) realizacja projektu Erasmus+ w wysokości 26.949,45 zł.

DZIAŁ 852 „Pomoc społeczna” **633.123 zł**

W ramach działu 852 „Pomoc społeczna” główną część dochodów – obejmującą kwotę 623.023 zł - stanowią dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami (§ 2010) w kwocie 57.357 zł oraz dotacje na realizację własnych zadań bieżących gmin (§ 2030) w kwocie 565.666 zł., pozostałe dochody to wpływy z usług 10.000 zł oraz różnych dochodów 100 zł.

Przeznaczenie i wielkości dotacji przedstawiają się następująco:

- 1) na zabezpieczenie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne (spełniające kryteria ustawowe) oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – kwota 21.078 zł,
- 3) zadania w zakresie zasiłków okresowych, celowych i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – kwota 120.629 zł,
- 4) na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie w jakim realizuje zadania rządowe – kwota 107.985 zł,
- 5) na zasiłki stałe – kwota 199.831 zł,
- 6) na pozostałą działalność w zakresie dożywiania – kwota 120.000 zł.

Ponadto w dziale 852 „Pomoc społeczna” zostały zaplanowane dochody z tytułu odpłatności za świadczenie usług opiekuńczych 10.000 zł oraz różnych dochodów 100 zł.

DZIAŁ 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej **83.590 zł**

W ramach działu Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej główną część dochodów obejmuje dotacja i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 w wysokości 71.590 zł (z przeznaczeniem na Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Bierzwnik).

- wpływy z usług dowozu osób niepełnosprawnych (door to door) 12.000 zł.

DZIAŁ 855 „Rodzina” **Plan 3.517.000 zł**

W ramach działu 855 „Rodzina” główną część dochodów – obejmującą kwotę 3.385.000 zł – stanowią dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, związane z realizacją świadczenia rodzinnego, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami (§ 2010).

Przeznaczenie i wielkości dotacji przedstawiają się następująco:

2) na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – kwota 3.300.000 zł.

4) na składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – w kwocie 85.000 zł.

Ponadto w dziale 855 „Rodzina” zostały dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w wysokości 132.000 zł, na które składają się wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego 82.500 zł oraz wpływy z usług 49.500 zł.

DZIAŁ 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” **Plan 1.396.100 zł**

Plan na rok 2023 zawierający się w dziale 900 obejmuje dochody:

- z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie 1.325.000 zł,
- dochody z tyt. opłat i kar za korzystanie ze środowiska w kwocie 4.600 zł, na które składają się wpływy z gromadzonych środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, - wpływy z różnych opłat 4.600 zł.
- wpływy z tyt. odsetek od nieterminowych wpłat z tyt. podatków i opłat 5.000 zł,
- środki na realizację programu ‘Czyste powietrze’ – 61.500 zł.

DZIAŁ 926 „KULTURA FIZYCZNA” **Plan 4.000 zł**

Kwota 4.000 zł pochodzi z tytułu dochodów za wynajem hali i sprzętu.

DOCHODY MAJĄTKOWE **Plan 15.116.320 zł**

Planowane dochody majątkowe na 2023 rok pochodzą z:

- dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w wysokości 1.364.017 zł, która po stronie wydatków zostanie przeznaczona na wydatki inwestycyjne,
- środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 11.984.464 zł,
- środków na dofinansowanie własnych inwestycji gmin w wysokości 1.767.839 zł.

UZASADNIENIE DO WYDATKÓW BUDŻETU

Polityka finansowa realizowana przez Gminę obejmuje nie tylko stronę dochodową, ale także stronę wydatków budżetowych.

Zadania publiczne realizowane przez gminę można podzielić na:

- 1) zadania własne - obligatoryjne, fakultatywne,
- 2) zadania zlecone - w drodze ustawy, na zasadzie porozumień.

Klasyfikacja ta ma istotne znaczenie z punktu widzenia sposobu finansowania określonych zadań, gdyż zadania własne są finansowane z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego, np. podatków, opłat, wpływów z majątku, a także z subwencji ogólnej. Przy czym zadania obligatoryjne związane są z realizacją zadań obowiązkowych nałożonych na samorządy różnymi ustawami szczególnymi. Mają one pierwszeństwo przed innymi wydatkami na zadania własne i na pewno muszą się znaleźć po stronie wydatkowej budżetu.

Gmina wykonując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, otrzymuje z budżetu państwa dotacje. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto dokonywanie wydatków winno następować z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej. Mając na uwadze powyższe - plan wydatków budżetowych Gminy Bierzwnik na rok 2023 został opracowany w rozbiciu na działy i rozdziały paragrafy klasyfikacji budżetowej z wyodrębnieniem wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych.

DZIAŁ 010 ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

174.000 zł

Rozdz. 01008 Melioracje wodne 100.000 zł

Wydatki bieżące 100.000 zł w tym: – powyższa kwota przeznaczona jest na konserwację i odbudowę rowów gminnych,

Rozdz. 01030 Izby Rolnicze 24.000 zł

Wydatki bieżące w tym: – pozostałe wydatki 24.000 w tym:

- wpłaty gminy na rzecz Izby Rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

Rozdz. 01044 Infrastruktura sanitarna wsi 50.000 zł

Wydatki majątkowe 50.000 w tym:

– zadania inwestycyjne i zakupy inwestycyjne 50.000 zł w tym:

Kwota przeznaczona jest na wykonanie dokumentacji deszczowej na ul. Szkolnej w Bierzwniku.

DZIAŁ 400 WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA, GAZ I WODĘ

317.940 zł

Rozdz. 40002 Dostarczanie wody 129.940 zł

Kwota stanowi dotację podmiotową dla zakładu budżetowego z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych.

Rozdział 40095 Pozostała działalność 188.000 zł

Kwota wydatków stanowi obejmuje zakup węgla oraz koszty składowania i dowozu węgla na skład opału.

DZIAŁ 600 TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

8.652.888 zł

Rozdz. 60016 Drogi publiczne gminne 8.652.888 zł

w tym: wydatki bieżące w wysokości 125.000 zł., które przeznaczone są między innymi na:

- naprawa przystanków (Ostromecko, Pławno, Breń, Klasztorne),
- zakup śmietników,
- regeneracja dróg gruntowych, żuźlowych,
- zimowe utrzymanie dróg,
- zakup wiat przystankowych ,
- wylewka płyt betonowych pod wiaty przystankowe,
- wycinka drzew na terenie gminy,
- przebudowa zjazdu ul Kopernika Bierzwnik,

Wydatki majątkowe 8.527.888 w tym:

- wykup nieruchomości pod ścieżkę rowerową Bierzwnik – Jaglisko 80.000 zł
- opracowanie dokumentacji na budowę drogi gminnej w m. Łasko na dz. Nr 155/1, 183/1, 172/1 (Chyże, Kic, Łasko) - 75.000 zł,
- modernizacja dróg gminnych – 1.436.276 zł,

Ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład planuje się wykonać zadania na ogólną wartość 7.291.612 zł, z tego:

- budowa drogi Breń – Klasztorne 1.883.370 zł,
- modernizacja dróg gminnych wraz z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu oraz remontem remizy w miejscowości Zieleniewo 3.563.242 zł,
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Pławno 1.845.000 zł,

Na powyższe zadania gmina otrzymała zapewnienie środków (promesy).

Dofinansowanie ww. zadań ze środków własnych gminy zamyka się kwotą 376.358 zł.

DZIAŁ 630 TURYSTYKA

3.273.030 zł

Rozdz. 63095 Pozostała działalność 3.273.030 zł

Kwota przeznaczona jest na zagospodarowanie turystyczno-krajobrazowe otoczenia zabudowy poklasztornej w Bierzwniku. Zdanie finansowane jest ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu „Polski Ład” w wysokości 2.790.000 zł oraz środków własnych gminy w wysokości 483.030 zł.

Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa

6.367.513 zł

Rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami 2.480.600 zł,

Na wydatki bieżące przeznaczają się środki w wysokości 64.000 zł, które zostaną przeznaczone na: wykonanie dokumentacji geodezyjnej, wykonanie operatów szacunkowych, ogłoszenia w prasie, opłaty za zmiany w księgach wieczystych nieruchomości, opłata roczna za dostęp do ewidencji gruntów starostwa powiatowego, opłaty za place zabaw, opłata adiacencka (20.000 zł).

Wydatki majątkowe w wysokości 2.416.600 zł przeznaczają się na:

- uregulowanie stanu nieruchomości wspólnych, wykup gruntu pod remontowaną drogą w m. Breń, zmiana sposobu użytkowania – sklep Przeczno, zmiany w KOWR 155.000 zł.

Ze środków Fundusz Polski Ład planuje się przebudowę i zmianę sposobu użytkowania części budynku parteru na GOPS i bibliotekę wraz z zagospodarowaniem terenu w wysokości 2.261.600 zł, (środki własne gminy 77.100 zł). Na powyższe zadanie gmina otrzymała zapewnienie środków (promesa).

Rozdział 70007 Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy 2.255.163 zł

Na wydatki bieżące przeznaczają się środki w wysokości 70.000 zł, (naprawa wad i usterek w lokalach gminnych, przeglądy roczne budynków opinie kominiarskie itp.).

Wydatki majątkowe w wysokości 2.185.163 zł przeznaczają się na:

- budynek mieszkalny w m. Klasztorne 2.135.163 zł,
- modernizacja mieszkań gminnych 50.000 zł,

Rozdział 70095 Pozostała działalność – 1.631.750 zł

Realizacja projektu „Termomodernizacja dla mieszkańców Gminy Bierzwnik w ramach regionalnego programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego pozwala na wypłatę grantów dla mieszkańców w wysokości:

- 22 granty po 50.000 zł tj. 1.100.000 zł
- 11 grantów po 25.000 zł tj. 275.000 zł

Pozostałe środki w wysokości 256.750 zł przeznaczone są na obsługę projektu przez pracowników w tym audyty energetyczne w wysokości 33.579 zł.

Dział 710 Działalność usługowa 71.000 zł

Rozdział 71004 Plany zagospodarowanie przestrzenne 21.000 zł

Kwota przeznaczona jest na przygotowanie decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego. Metadane – System Informacji Przestrzennej – utrzymanie systemu.

Rozdział 71095 Pozostała działalność 50.000 zł

Przeznaczają się środki na pokrycie kosztów prac rozbiórkowych obiektów zagrożonych katastrofą budowlaną w m. Pławno.

Dział 750 Administracja publiczna 3.943.999 zł

Rozdział 75011 Urzędy wojewódzkie 36.851 zł

Dotacja Wojewody na zadania zlecone.- Środki przeznaczone są na pokrycie części kosztów wynagrodzeń pracowników ewidencji ludności i USC.

Rozdział 75022 Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu) 195.660 zł

Kwota przeznaczona jest na wypłatę diet dla radnych gminy w wysokości 187.900 zł oraz na wydatki związane z realizacją zadań statutowych 7.760 zł (zakup materiałów biurowych i art. na sesje i komisje).

Rozdział 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) 3.525.588 zł

Na wydatki bieżące przeznacza się środki w wysokości 3.525.588 zł, które przeznaczone są na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 2.630.041 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 539.417 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 16.130 zł,
- wydatki związane z realizacją programu finansowanego z udziałem środków UE 100.000 zł,

Na wydatki majątkowe zabezpieczono kwotę 240.000 zł, która przeznaczona jest na zakup sprzętu i oprogramowania w ramach informatyzacji Gminy Bierzwnik wraz z EZD 180.000 zł oraz pozostałe 60.000 zł przeznacza się na monitoring urzędu, sprzęt komputerowy, klimatyzacja.

Rozdział 75075 Promocja jednostek samorządu terytorialnego 95.600 zł

Powyższa kwota przeznaczona jest na wydatki bieżące które obejmują zakup materiałów promocyjnych, organizację różnych zawodów, koncerty muzyki dawnej, promocja w radiu Eska, warsztaty muzyki cysterskiej i inne.

Rozdział 75095 Pozostała działalność 90.300 zł

W rozdziale tym zabezpieczono kwotę:

- w wysokości 13.744 zł na diety dla sołtysów,
- inkaso sołtysów – 38.000 zł,
- składki członkowskie Stowarzyszenie „Lider Pojezierza: w wysokości 13.890 zł,
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich – 1.866 zł
- Pomerania 2.800 zł
- opłaty bankowe 20.000 zł.

Dział 751 Urzędy naczelnich organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa 1.124 zł

Rozdział 75101 Urzędy naczelnich organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa 1.124 zł

Kwota przeznaczona została na wynagrodzenia i składki od nich naliczane dla pracownika zajmującego się prowadzeniem stałego rejestru wyborców.

Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 238.000 zł

Rozdział 75412 Ochotnicze straże pożarne 230.000 zł

Środki w całości przeznaczone są na wydatki bieżące, które możemy podzielić na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 54.050 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 135.950 zł (w tym między innymi: zakup paliwa do samochodów, gaśnic proszkowych, ubrań specjalnych, organizacja zawodów pożarniczych, zawodów ratownictwa wodnego, zakup środków czystości),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 40.000 zł.

Rozdział 75421 zarządzanie kryzysowe 8.000 zł

Środki przeznaczone są na zakup plandek do zabezpieczania uszkodzonych dachów, szkolenia uczestników akcji kurierskiej, wydatki związane z kwalifikacją wojskową.

Dział 757 Obsługa długu publicznego 507.308 zł

Rozdział 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań j.s.t. zaliczanych do tytułów dłużnych 507.308 zł

Środki przeznaczone są na spłatę rat odsetkowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

- SGB Bank SA Poznań – umowa 29/2014/JST
- GBS SA Barlinek umowa nr KR-22-00755
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska umowa nr 2021P3454S,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska umowa nr 2022P4525K.

Dział 758 Różne rozliczenia 554.012 zł

Rozdział 75818 Rezerwy ogólne i celowe 554.012 zł

- rezerwa ogólna w wysokości 60.000 zł
- rezerwy celowe w wysokości 494.012 zł w tym:
 - a) zarządzanie kryzysowe 80.000 zł
 - b) odprawy emerytalne/świadczenia kompensacyjne 414.012 zł.

Dział 801 Oświata i wychowanie 9.252.909,45 zł

Wydatki na oświatę i wychowanie realizowane są przez jednostki oświatowe jak też i przez urząd gminy.

Wstępne kwoty planu wydatków dla poszczególnych szkół (Dz. 801 i 854) przedstawiają się następująco:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bierzwniku 5.424.165 zł (Dz. 801 i 854 w wysokości 3.662 zł)
- Szkoła Podstawowa w Łasku 1.702.402,45 zł,
- Szkoła Podstawowa w Zieleniewie 1.603.404,00 zł,
- Urząd Gminy Bierzwnik 526.600 zł,

co łącznie stanowi 9.256.571,45 zł w tym: rozdział 854 w wysokości 3.662 zł

Subwencja oświatowa na rok 2023 wynosi 5.274.804 zł, a dochody jednostek oświatowych 455.850 zł, środki Rasmus+ 26.949,45 zł, co daje kwotę 5.757.603,45 zł.

Na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zabezpieczono kwotę 6.757.307 zł (w tym przedszkola w wysokości 554.754 zł). Ustalony plan wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (bez przedszkola) przekracza subwencję oświatową o 927.749 zł.

Przyjmując iż przedszkola (rozdz. 80104) w kwocie 688.781 zł oraz dowożenie uczniów do szkół (rozdz. 80113) w kwocie 500.000 zł są zadaniem własnym gminy (łączna kwota 1.188.781 zł) do bieżącego funkcjonowania szkół gmina dokłada ze środków własnych 2.310.187 zł.

Wydatki według poszczególnych rozdziałów przedstawiono poniżej.

Rozdział 80101 Szkoły podstawowe kwota 5.562.325 zł z tego:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 4.557.512 zł,

- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 763.296 zł (między innymi: opał, energia, woda i ścieki, opłaty różne, pomoce naukowe, ubezpieczenia, odpisy na ZFŚS, itp.),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 241.517 zł (dodatki wiejskie, pomoc zdrowotna, środki w ramach bhp).

Rozdział 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych 419.833 zł

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 375.730 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 25.788 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 18.315 zł.

Rozdział 80104 Przedszkola 688.781 zł

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 554.754 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 111.859 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 22.168 zł.

80107 Świetlice szkolne 205.547 zł

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 184.212 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 9.813 zł, (w tym: materiały do prowadzenia zajęć na świetlicy, odpisy na ZFŚS),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 11.522 zł (środki w ramach bhp, dodatek wiejski).

Rozdział 80113 Dowożenie uczniów do szkół 500.000 zł

Środki przeznaczone są na dowożenie uczniów do szkół na terenie całej gminy.

Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli 38.626 zł

Środki przeznaczone są na doksztalcanie nauczycieli poprzez: udział w seminariach, konferencjach, wykładach, warsztatach, szkoleniach, studiach podyplomowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego.. Powyższe środki naliczane są w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Podziału środków dokonuje się po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych.

Rozdział 80148 Stołówki szkolne i przedszkola 749.181 zł

Środki przeznaczone są na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 267.416 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 478.465 zł (w tym: zakup środków żywności 422.400 zł),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 3.300 zł.

Rozdział 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych 977.940 zł

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 817.083 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 117.825 zł, (w tym między innymi: zakup materiałów, odpisy na ZFŚS opłaty za energię, wodę),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 43.032 zł (środki w ramach bhp, dodatek wiejski).

Rozdział 80195 Pozostała działalność 110.676,45 zł

Plan wydatków obejmuje:

- Fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów w wysokości 70.127 zł
Środki w wysokości 6.600 zł przeznaczone na:

- nagrody rzeczowe dla absolwentów szkół na zakończenie roku szkolnego,
- wynagrodzenia ekspertów przy awansie zawodowym nauczycieli.

Opłaty bankowe w wysokości 7.000 zł z tego:

- Szkoła Podstawowa w Łasku 2.000 zł
- Szkoła Podstawowa w Zieleniewie 2.000 zł
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bierzwniku 3.000 zł.

Realizacja programu Erasmus+ pod nazwą „Dużo korzyści mamy gdy o środowisko dbamy” - przez Szkołę w Łasku. Plan wydatków na 2023 rok wynosi **26.949,45 zł**. Kwota przeznaczona jest na szkolenia nauczycieli.

Dział 851 Ochrona zdrowia **75.000 zł**

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii 5.000 zł

Realizacja zadań statutowych - przeznaczają się środki na zakup materiałów profilaktycznych oraz szkolenia dla grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodziną i osoba z problemami narkomanii, organizację zajęć sportowych pozalekcyjnych. Źródłem pokrycia wydatków są dochody pochodzące z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi 70.000 zł

Środki przeznaczone są na wydatki związane z realizacją zadań statutowych w wysokości 51.984 zł (w tym między innymi: zakup materiałów na warsztaty plastyczne, sportowe, organizację festynów z elementami profilaktyki, Działalność Placówki Wsparcia Dziennego, szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych).

Źródłem pokrycia wydatków są dochody pochodzące z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Dział 852 pomoc społeczna **2.370.277 zł**

Rozdział 85205 Zadania w zakresie działania przemocy w rodzinie 6.000 zł

Kwota przeznaczona jest na realizację zadań statutowych poprzez szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego, zakup materiałów profilaktycznych odnośnie przemocy.

Rozdział 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej 21.078 zł,

Wydatki związane z realizacją zadań statutowych źródłem pokrycia tych wydatków jest dotacja z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (§ 2030).

Rozdział 85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe 766.429 zł

Źródłem pokrycia tych wydatków jest dotacja z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (§ 2030) w wysokości 120.629 zł oraz dochody własne gminy w kwocie 650.800 zł.

Realizacja zadań statutowych w wysokości 586.000 zł obejmuje:

refundację kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej 576.000 zł (obecnie przebywa 9 osób x 4.800 zł x12 m-cy = 518.400 zł + rezerwa dla 1 osoby 57.600 zł) pokrycie kosztów pogrzebu dla osób nie mających źródła utrzymania 10.000 zł.
Świadczenia na rzecz osób fizycznych - zasiłki celowe i okresowe w wysokości 180.429 zł.

Rozdział 85215 Dodatki mieszkaniowe 19.500 zł

Źródłem pokrycia wydatków są dochody własne gminy.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wypłatę dodatków dla 4 rodzin w wysokości 400 zł przez 12 miesięcy tj. 14.400 zł.

Na realizację zadań statutowych przeznaczono kwotę 2.220 zł.

Na wynagrodzenia i składki od nich naliczane kwotę 2.880 zł.

Rozdział 85216 Zasiłki stałe 199.831 zł

Źródłem pokrycia tych wydatków jest dotacja z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (§ 2030) w wysokości 199.831 zł.

Rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej 915.052 zł

Źródłem pokrycia tych wydatków jest dotacja z Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (§ 2030) w wysokości 104.128 zł, dotacja (§ 2010) w wysokości 3.857 zł oraz dochody własne gminy na poziomie 807.067 zł.

Kwota w całości przeznaczona jest na wydatki bieżące z tego:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 757.512 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 149.512 zł, (w tym: odpis na ZFŚS, opłaty bieżące: woda, ścieki, energia elektryczna, usługi pocztowe, zakup materiałów biurowych, szkolenia, delegacje itp.),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 7.800 zł.

Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 292.387 zł

Zadania realizowane są ze środków własnych gminy w wysokości 238.887 zł oraz dotacji (§ 2030) w wysokości 53.500 zł.

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 276.664 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 12.723 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 3.000 zł.

Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania 150.000 zł

Kwota przeznaczona jest na realizację zadania „Posiłki w domu i szkole” poprzez posiłki i zakup posiłków dla dzieci i młodzieży oraz na zasiłki celowe na zakup żywności.

Zadanie realizowane jest z dotacji § 2030 w wysokości 120.000 zł oraz dochodów własnych gminy w wysokości 30.000 zł.

Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 157.942 zł

Rozdział 85395 Pozostałe zadania 157.942 zł

Wydatki w rozdziale obejmują realizację programu:

- „Rozwój usług społecznych na terenie gminy Bierzwnik” w wysokości 71.570 zł, realizowane z programu RPOWZ na lata 2014-2020 Okres realizacji projektu 01.01.2021 – 30.06.2023 r.

- Usługi indywidualnego transportu door to door – zabezpieczenie ciągłości projektu przez 12 miesięcy ze środków własnych gminy w wysokości 86.372 zł

Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza **13.662 zł**

Rozdział 85416 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym 10.000 zł
Zabezpieczono kwotę 10.000 zł na stypendia dla uczniów zdolnych.

Rozdział 85495 Pozostała działalność 3.662 zł

Środki stanowią odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów.

Dział 855 Rodzina **4.057.297 zł**

Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego 3.300.000 zł

Kwota przeznaczona jest na:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych 2.593.690 zł w tym:
 - a) zasiłki rodzinne 560.000 zł,
 - b) dodatki do zasiłków 1.457.690 zł
 - c) składki emerytalno-rentowe 576.000 zł
 - wynagrodzenia i składki od nich naliczane 699.858 zł,
 - wydatki związane z realizacją zadań statutowych 6.452 zł.
- Zadanie realizowane jest z dotacji celowej § 2010 w wysokości 3.300.000 zł.

Rozdział 85504 Wspieranie rodziny 89.173 zł

Zadanie realizowane jest ze środków własnych gminy.

Wydatki bieżące obejmują:

- wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane 77.010 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 11.163 zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 1.000 zł.

Rozdział 85508 Rodziny zastępcze 197.200 zł

Środki finansowe przeznaczone są na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej 187.200 zł (26 dzieci x 1.200 zł x 12 m-cy x 50%) oraz zabezpieczenie kwoty 10.000 zł dla osoby do pomocy w Rodzinnym Domu Dziecka (opłaty mieszkaniowe).

Rozdział 85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów 85.000 zł

Zadanie realizowane jest z dotacji celowej § 2010.

Środki w całości przeznaczone są na realizację zadań statutowych tj. składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych.

Rozdział 85516 System opieki na dziećmi w wieku do lat 3 **385.924 zł**

Zadanie realizowane jest przez Żłobek Gminny w Bierzwniku „Zaczarowany Żłobek”.

Wydatki bieżące obejmują:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 301.420 zł,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 84.180 zł,

- świadczenia na rzecz osób fizycznych 324 zł.

Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

2.760.850 zł

Rozdział 90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód 150.500 zł

Kwota stanowi dotację podmiotową dla zakładu budżetowego z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych.

Rozdział 90002 Gospodarka odpadami komunalnymi 1.325.000 zł

Środki pochodzą z opłat za gospodarowanie odpadami.

Przeznaczone są na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 103.399 zł,
- wydatki związane z działalnością statutową 1.221.301 zł (w tym: akcja „Sprzątanie Świata”, zakup pojemników do segregacji odpadów, wywóz i unieszkodliwianie odpadów, kampanie edukacyjne, wynajem i serwis toalet przy plaży w Ostromęcku)
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 300 zł.

Rozdział 90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach 45.000 zł

Na działalność statutową przeznaczono 45.000 zł w tym:

- na utrzymanie zieleni poprzez zakup paliwa do kosiarek, zakup kosi spalinowej, zakup roślin, koszenie boisk przeznaczono kwotę 18.000 zł,
- na nasadzenia nowych drzew, wycinkę drzew, przeprowadzenie inwentaryzacji drzewostanu w parku gminnym w Bierzwniku przeznaczono 27.000 zł.

Rozdział 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu 71.500 zł

Zadanie realizowane jest ze środków otrzymanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie w ramach realizacji projektu „Czyste powietrze” w wysokości 61.500 zł.

Wydatki bieżące obejmują:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 21.668 zł,
- wydatki związane z działalnością statutową 49.832 zł, w tym:
aktualizacja Planu Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Bierzwnik 10.000 zł (zadanie realizowane ze środków własnych gminy).

Rozdział 90008 Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu 10.000 zł

Kwota przeznaczona jest na wykonanie Programu Ochrony Środowiska dla Gmin y Bierzwnik na lata 2023 – 2026 z perspektywą do 2030 r.

Rozdział 90013 Schroniska dla zwierząt 83.500 zł

W ramach wydatków związanych z działalnością statutową w wysokości 83.500 zł przeznaczają się środki na zakup karmy dla kotów wolnożyjących, dla psów przebywających w kojcu przy ul. Długiej, sterylizacja, wyłapywanie bezdomnych zwierząt i pobyt w schronisku, unieszkodliwianie padłych zwierząt w wypadkach drogowych itp.

Rozdział 90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg 850.500 zł

Na wydatki związane z działalnością statutową przeznaczono środki w wysokości 710.500 zł (oświetlenie gminy, konserwacja urządzeń, montaż nowych lamp).

Wydatki majątkowe:

W ramach nowych inwestycji kwotą 140.000 zł przeznaczono na budowę linii kablowej w Łasku, Ostromęczku, ul. Krótka w Bierzwniku, w Pławnie (lub montaż lamp solarnych).

Rozdział 90026 Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami 95.000 zł

Środki finansowe zostaną przeznaczone na rekultywowanie składowiska w Pławienku, likwidację dzikich wysypisk, pokrycie kosztów wynagrodzenia kierownika składowiska w Pławienku.

Rozdział 90095 Pozostała działalność 129.850 zł

Środki finansowe przeznacza się na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 58.850 zł
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 67.500 zł (zakup paliwa, części do busa, naprawy sprzętu, przeglądy pojazdów itp.)
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 3.500 zł,

Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 968.400 zł

Rozdział 92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby 698.900 zł

- dotacja z budżetu gminy dla instytucji kultury 610.000 zł,
- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 70.000 zł,
- wydatki związane z realizacją ich zadań statutowych 18.900 zł.

Rozdział 92116 Biblioteki 210.000 zł

- dotacja z budżetu gminy dla instytucji kultury 210.000 zł.

Rozdział 92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami 13.000 zł

Kwotę 13.000 zł przeznaczono na opracowanie Programu Opieki nad Zabytkami 10.000 zł, pokrycie kosztów wyżywienia uczestników badań archeologicznych 3.000 zł.

Rozdział 92195 Pozostała działalność 46.500 zł

Środki przeznaczone są na organizację imprez kulturalnych 'Sobótka', dożynki nagrody konkursowe, spotkania integracyjne.

Dział 926 Kultura fizyczna 500.000 zł

Rozdział 92601 Obiekty sportowe 410.000 zł

Zadanie realizowane jest przez Gminne Centrum Sportu i Rekreacji w Bierzwniku funkcjonujące jako jednostka budżetowa.

Wydatki bieżące można podzielić na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane 326.368 zł (w tym między innymi: wynagrodzenia dla instruktorów zajęć, sędziowanie podczas turniejów)
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych 77.632 zł (energia, środki czystości, zakup materiałów do organizacji imprez, zakup sprzętu do ćwiczeń itp.)
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 6.000 zł.

Rozdział 92605 Zadania w zakresie kultury fizycznej 90.000 zł

- Przeznacza się kwotę 75.000 zł jako dotację celową z budżetu gminy na zadanie własne gminy realizowane przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych.
- Pozostałe wydatki związane z wydatkami statutowymi 15.000 zł.

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan dochodów na 2023 rok

Dział	Rozdział	5	Nazwa	Plan ogółem
1	2	3	4	5
bieżące				
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	194 000,00
				0,00
	40095		Pozostała działalność w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	194 000,00
				0,00
		0840	Wpływy ze sprzedaży wyrobów	194 000,00
700			Gospodarka mieszkaniowa w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 757 766,00
				1 631 750,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	126 016,00
				0,00
		0470	Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności	1 810,00
		0550	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	10 731,00
		0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	113 475,00
	70095		Pozostała działalność w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 631 750,00
				1 631 750,00
		2057	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	1 631 750,00
750			Administracja publiczna w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	137 451,00
				100 000,00
	75011		Urzędy wojewódzkie w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	36 851,00
				0,00

		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	36 851,00
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	100 600,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	100 000,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	600,00
		2007	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	84 280,00
		2009	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	15 720,00
751			Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 124,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	75101		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 124,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	1 124,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	7 603 112,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	75615		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	2 005 307,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	957 722,00
		0320	Wpływy z podatku rolnego	193 275,00
		0330	Wpływy z podatku leśnego	725 310,00
		0340	Wpływy z podatku od środków transportowych	29 000,00
		0500	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	90 000,00
		0910	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	10 000,00
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	2 489 610,00

		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	1 074 052,00
	0320	Wpływy z podatku rolnego	997 592,00
	0330	Wpływy z podatku leśnego	4 266,00
	0340	Wpływy z podatku od środków transportowych	231 000,00
	0360	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	14 400,00
	0500	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	160 000,00
	0910	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	8 300,00
75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	98 020,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	0410	Wpływy z opłaty skarbowej	20 220,00
	0480	Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	75 000,00
	0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	2 800,00
75621		Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	3 010 175,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	0010	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	2 889 697,00
	0020	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	120 478,00
758		Różne rozliczenia	8 822 462,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
75801		Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	5 274 804,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	5 274 804,00
75807		Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	3 545 158,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	3 545 158,00
75814		Różne rozliczenia finansowe	2 500,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	2 500,00
801		Oświata i wychowanie	482 799,45
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	26 949,45

	80101		Szkoły podstawowe	300,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	300,00
	80103		Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	55 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0670	Wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	55 000,00
	80104		Przedszkola	197 650,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0660	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	7 650,00
		0670	Wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	165 000,00
		0830	Wpływy z usług	25 000,00
	80148		Stołówki szkolne i przedszkolne	202 400,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	202 400,00
	80153		Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	500,00
	80195		Pozostała działalność	26 949,45
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	26 949,45
		2001	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 205	26 949,45
852			Pomoc społeczna	633 123,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	21 078,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00

		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	21 078,00
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	120 629,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	120 629,00
	85216		Zasiłki stałe	199 831,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	199 831,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	107 985,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	3 857,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	104 128,00
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	63 600,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0830	Wpływy z usług	10 000,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	100,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	53 500,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	120 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	120 000,00
	853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	83 590,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	71 590,00
	85395		Pozostała działalność	83 590,00

			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	71 590,00
		0830	Wpływy z usług	12 000,00
		2057	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	67 731,00
		2059	Dotacja celowa w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego	3 859,00
855			Rodzina	3 517 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 300 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	3 300 000,00
		2360	Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	0,00
	85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	85 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	85 000,00
	85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	132 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0660	Wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	82 500,00
		0830	Wpływy z usług	49 500,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 396 100,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	90002		Gospodarka odpadami komunalnymi	1 330 000,00

			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 325 000,00
		0910	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	5 000,00
	90005		Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	61 500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		2460	Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	61 500,00
	90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	4 600,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0690	Wpływy z różnych opłat	4 600,00
	90095		Pozostała działalność	0,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00
926			Kultura fizyczna	4 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	92601		Obiekty sportowe	4 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	4 000,00
bieżące				24 632 527,45
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 830 289,45

majątkowe				
600			Transport i łączność	7 010 254,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	60016		Drogi publiczne gminne	7 010 254,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		6370	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	7 010 254,00
630			Turystyka	2 790 000,00

		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	63095	Pozostała działalność	2 790 000,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		6370 Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	2 790 000,00
700		Gospodarka mieszkaniowa	5 316 066,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	3 548 517,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		0770 Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	1 364 017,00
		6370 Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	2 184 500,00
	70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	1 767 549,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00
		6290 Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł majątkowe	1 767 549,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00

Ogółem:		39 748 847,45
	w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 830 289,45

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan wydatków budżetu Gminy Bierzwnik na 2023 rok

Dział	Rozdział	Ś / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Wydatki jednostek budżetowych,	z tego:		wydatki wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;	dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;	z tego:			Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego	
							Wydatki bieżące	Wydatki wynagrodzenia i składki od nich naliczane						Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;	w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;	zakup i objęcie akcji i udziałów		Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
010			Reinow i lewicevo	174 000,00	124 000,00	124 000,00	0,00	124 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00
	01008		Melioracje wodne	100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4270	Zakup usług remontowych	100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		01030	Izby relinice	24 000,00	24 000,00	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		2850	Wpłaty gmin na rzecz izb relinicznych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku	24 000,00	24 000,00	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00
400			Wywazanie i zapatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	317 940,00	188 000,00	188 000,00	0,00	188 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 940,00	129 940,00	0,00	0,00	0,00
	40002		Dostarczanie wody	129 940,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 940,00	129 940,00	0,00	0,00	0,00
		6210	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych	129 940,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	40095		Pozostała działalność	188 000,00	188 000,00	188 000,00	0,00	188 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	150 000,00	150 000,00	150 000,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	38 000,00	38 000,00	38 000,00	0,00	38 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
600			Transport i łączność	8 652 888,00	125 000,00	125 000,00	0,00	125 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 527 888,00	8 527 888,00	0,00	0,00	0,00
	60016		Drogi publiczne gminne	8 652 888,00	125 000,00	125 000,00	0,00	125 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 527 888,00	8 527 888,00	0,00	0,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4270	Zakup usług remontowych	30 000,00	30 000,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4430	Różne opłaty i składki	35 000,00	35 000,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 236 276,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 236 276,00	1 236 276,00	0,00	0,00	0,00
	6370		Wydatki poniesione ze środków z Rozdziału Funduszu Poiski Ład: Program inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	7 291 612,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 291 612,00	7 291 612,00	0,00	0,00	0,00
630			Turystryka	3 275 050,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 275 050,00	3 275 050,00	0,00	0,00	0,00

Załącznik Nr 3
do uchwały nr LXII/453/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

**Przychody i rozchody
budżetu Gminy Bierzwnik
w 2023 roku**

w złotych

Lp.	treść	klasyfikacja §, §	kwota
1	2	3	4
	Dochody budżetu		39 748 847,45
	Przychody ogółem		4 780 304,00
1	Przychody jst z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych przepisach	§906	
2	Przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych	§ 951	
3	Kredyt	§ 952	1 602 783,00
4	Pożyczki	§ 952	0,00
5	nadwyżka z lat ubiegłych	§ 957	3 177 521,00
x	Razem dochody + przychody		44 529 151,45
	Wydatki budżetu		44 257 151,45
	Rozchody ogółem		272 000,00
1	udzielone pożyczki i kredyty	§ 991	
2	Spłaty kredytów/pożyczek	§ 992	260 000,00
3	Spłaty pożyczek	§ 992	12 000,00
x	Razem wydatki + rozchody		44 529 151,45

+

Załącznik Nr 4
do Uchwały nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwniku
z dnia 19 stycznia 2023 roku

PLAN DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU GMINY BIERZWNIK w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych ROK 2023

w złotych

Lp.	Wyszczególnienie (nazwy źródeł dochodów i finansowanych z nich wydatków)	Jednostka realizująca zadanie / angażująca wydatki (nazwa, siedziba)	Plan na rok 2023
0	1	2	3
I.	DOCHODY MAJĄTKOWE		11 984 754,00
	- środki na dofinansowanie własnych inwestycji Powiatu pozyskane z funkcjonującego Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych w wysokości 11.984.754 zł dz. 600, rozdział 60016 § 6370 dz. 600 rozdział 63095 § 6370 dz. 700 rozdział 70005 § 6370		11 984 754,00 7 010 254,00 2 790 000,00 2 184 500,00
II.	WYDATKI MAJĄTKOWE BUDŻETU GMINY z tego:		12 826 242,00
	wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych ROK 2023	Urząd Gminy Bierzwnik	12 826 242,00
1	Przebudowa drogi gminnej Breń - Klasztorne II etap Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych Dz. 600 rozdział 60016 § 6370	Urząd Gminy Bierzwnik	1 883 370,00
2	Modernizacja dróg gminnych wraz z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu dz. Nr 145/1, 145/2 i 146 oraz remontem remizy strażackiej w miejscowości Zieleniewo Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych	Urząd Gminy Bierzwnik	3 563 242,00

	Dz.600 rozdział 60016 § 6370		
3	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Pławno Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych Dz.600 rozdział 60016 § 6370	Urząd Gminy Bierzwnik	1 845 000,00
4	Zagospodarowanie turystyczno-krajobrazowe otoczenia zabudowy poklasztornej w Bierzwniku Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych Dz. 630, rozdział 63095 § 6370	Urząd Gminy Bierzwnik	3 273 030,00
5	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku na GOPS i bibliotekę z infrastrukturą, zagospodarowaniem, termomodernizacją i dociepleniem stropodachu Rządowego Funduszu Polski Ład: program Inwestycji Strategicznych Dz. 700, rozdział 70005 § 6370	Urząd Gminy Bierzwnik	2 261 600,00

Załącznik Nr 5
do uchwały Nr LXII/45s. →
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami w 2023 roku

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Dotacje ogółem	z tego:			Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	z tego:					Wydatki majątkowe
					Dotacje bieżące	Dotacje majątkowe	Wydatki bieżące			wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;			świadczenia na rzecz osób fizycznych;	
											6	7	8		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
750			Administracja publiczna	36 851,00	36 851,00	0,00	36 851,00	36 851,00	36 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	36 851,00	36 851,00	0,00	36 851,00	36 851,00	36 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.	36 851,00	36 851,00	0,00	36 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	0,00	0,00	36 851,00	36 851,00	36 851,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
751			Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 124,00	1 124,00	0,00	1 124,00	1 124,00	1 124,00	1 015,00	109,00	0,00	0,00	0,00	
	75101		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1 124,00	1 124,00	0,00	1 124,00	1 124,00	1 124,00	1 015,00	109,00	0,00	0,00	0,00	
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.	1 124,00	1 124,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	145,00	145,00	145,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	0,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	0,00	0,00	850,00	850,00	850,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	0,00	0,00	109,00	109,00	109,00	0,00	109,00	0,00	0,00	0,00	
852			Pomoc społeczna	57 357,00	57 357,00	0,00	57 357,00	57 357,00	53 557,00	53 020,00	537,00	0,00	3 800,00	0,00	
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	3 857,00	3 857,00	0,00	3 857,00	3 857,00	57,00	0,00	57,00	0,00	3 800,00	0,00	
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.	3 857,00	3 857,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		3110	Świadczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	3 800,00	3 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 800,00	0,00	
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	0,00	0,00	57,00	57,00	57,00	0,00	57,00	0,00	0,00	0,00	
85228			Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	53 500,00	53 500,00	0,00	53 500,00	53 500,00	53 500,00	53 020,00	480,00	0,00	0,00	0,00	
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami.	53 500,00	53 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	0,00	0,00	41 785,00	41 785,00	41 785,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	0,00	0,00	3 520,00	3 520,00	3 520,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	6 630,00	6 630,00	6 630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	0,00	0,00	0,00	0,00	1 085,00	1 085,00	1 085,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4440	Odписы на zakładowy Fundusz świadczeń społecznych	0,00	0,00	0,00	0,00	480,00	480,00	480,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
855	Rodzina	3 385 000,00	3 385 000,00	0,00	0,00	3 385 000,00	3 385 000,00	699 858,00	91 452,00	0,00	0,00	0,00	2 593 690,00	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 300 000,00	3 300 000,00	0,00	0,00	3 300 000,00	3 300 000,00	699 858,00	6 452,00	0,00	0,00	0,00	2 593 690,00	0,00
2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	3 300 000,00	3 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	0,00
3110	Świadczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	2 593 390,00	2 593 390,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 593 390,00	0,00
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	0,00	0,00	0,00	64 717,00	64 717,00	64 717,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4040	Dotatkowe wynagrodzenie roczne	0,00	0,00	0,00	0,00	4 930,00	4 930,00	4 930,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00	628 085,00	628 085,00	628 085,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	0,00	0,00	0,00	0,00	1 626,00	1 626,00	1 626,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	0,00	0,00	0,00	500,00	500,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4300	Zakup usług pozostałych	0,00	0,00	0,00	0,00	4 789,00	4 789,00	0,00	4 789,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4440	Odписы на zakładowy fundusz świadczeń społecznych	0,00	0,00	0,00	0,00	1 663,00	1 663,00	0,00	1 663,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	85 000,00	85 000,00	0,00	0,00	85 000,00	85 000,00	0,00	85 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	85 000,00	85 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0,00	0,00	0,00	0,00	85 000,00	85 000,00	0,00	85 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem:		3 480 332,00	3 480 332,00	0,00	0,00	3 480 332,00	3 480 332,00	790 744,00	92 098,00	0,00	0,00	0,00	2 597 490,00	0,00

Załącznik nr 6
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z zakresu opłat i kar za korzystanie ze
środowiska w 2023 roku

w złotych

Dział	rozdział	§	określenie klasyfikacji	kwota
DOCHODY				4 600
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 600
	90019		Wpływy związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	4 600
		0690	Wpływy z różnych opłat	4 600
WYDATKI				4 600
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 600
	90026		Pozostałe zadania związane z gospodarką odpadami	4 600
		4300	zakup usług	4 600

Załącznik nr 7
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż
napojów alkoholowych oraz realizacji zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i
rozwiązywania problemów alkoholowych w 2023 roku

w złotych

Dział	rozdział	§	określenie klasyfikacji	kwota
DOCHODY				75 000
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	75 000
	75618		Wpływy z różnych opłat stanowiących dochody JST na podstawie ustaw	75 000
		0480	wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	75 000
WYDATKI				75 000
851			Ochrona zdrowia	75 000
	85153		Zwalczanie narkomanii	5 000
		4210	zakup materiałów i wyposażenia	2 000
		4300	zakup usług	3 000
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	70 000
		3020	wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	18 016
		4210	zakup materiałów i wyposażenia	2 000
		4220	składki na ubezpieczenie społeczne	13 774
		4300	zakup usług	36 210

Załącznik nr 8
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan dochodów i wydatków budżetu Gminy Bierzwnik z zakresu utrzymania czystości i porządku w 2023
w złotych

Dział	rozdział	§	określenie klasyfikacji	kwota
DOCHODY				1 325 000
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 325 000
	90002		Gospodarka odpadami	1 325 000
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 325 000
WYDATKI				1 325 000
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 325 000
	90002		Gospodarka odpadami	1 325 000
		3110	Świadczenia społeczne	300
		4010	wynagrodzenia osobowe pracowników	80 190
		4040	dotatkowe wynagrodzenie roczne	6 300
		4110	składki na ubezpieczenie społeczne	14 790
		4120	składki na Fundusz Pracy oraz na Fundusz Solidarnościowy	2 119
		4210	zakup materiałów i wyposażenia	10 000
		4300	zakup usług	1 207 638
		4440	Odpisy za zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 663
		4700	szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 000

Załącznik nr 9
do uchwały Nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan udzielanych z budżetu Gminy Bierzwnik w 2023 r.

I. Dotacje celowe dla jednostek sektora finansow publicznych

dział	rozdział	§	określenie	dotacje podmiotowe	dotacje celowe
400	40002	6210	Zakład Gospodarki Komunalnej w Bierzwniku	0,00	129 940,00
900	90001	6210	Zakład Gospodarki Komunalnej w Bierzwniku	0,00	150 500,00
921	92109	2480	Gminny Ośrodek Kultury w Bierzwniku wraz ze świetlicami	610 000	0,00
921	92116	2480	Biblioteki	210 000	0,00
Razem				820 000	280 440

II. Dotacje dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych

dział	rozdział	§	określenie	dotacje podmiotowe	dotacje celowe
926	92605	2360	Zadania w zakresie kultury fizycznej	0,00	75 000,00
Razem				0,00	75 000,00
Ogółem I + II				820 000,00	355 440,00

Załącznik nr 10
do uchwały nr LXII/453/23
Rady Gminy w Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Plan przychodów oraz kosztów samorządowych zakładów budżetowych w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Stan środków obrotowych na początek roku	Przychody				Koszty		Stan środków obrotowych na koniec roku
			ogółem	dotacje z budżetu	w tym:		ogółem	w tym: wpłata do budżetu	
					na wydatki bieżące	z tego: na inwestycje			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	zakłady budżetowe	128 300,00	2 045 070,00	280 440,00	0,00	280 440,00	2 018 390,00	0,00	154 980,00

w złotych

UCHWAŁA NR 50.10.11.2022
SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W SZCZECINIE

z dnia 28 grudnia 2022 r.

w sprawie wydania opinii o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2037

Na podstawie art. 13 pkt 12 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w osobach:

1. Marek Fras – Przewodniczący
2. Ewelina Balcer – Członek
3. Dawid Czeszyk – Członek

pozytywnie opiniuje przedłożony projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2037, **z uwagami** zawartymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Projekt uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2037, został przedłożony Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie celem zaopiniowania w dniu 12 grudnia 2022 r. - z przekroczeniem terminu określonego w art. 238 ust. 1 w zw. z art. 230 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą. Skład Orzekający wskazuje, iż pierwotnie złożono projekt z zachowaniem ustawowego terminu, jednakże Wójt Gminy Bierzwnik wystąpił o jego wycofanie.

Opiniowany projekt opracowany został na okres prognozy kwoty długu i realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, zgodnie z wymogami art. 227 ustawy. Do wieloletniej prognozy finansowej dołączono objaśnienia przyjętych wartości, wymagane przepisem art. 226 ust. 2a ustawy. Załącznik dotyczący planowanych przedsięwzięć wyszczególnia wszystkie elementy przewidziane w art. 226 ust. 3 ustawy, przy czym Skład zwraca uwagę, iż dla przedsięwzięć oznaczonych lp. 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.3.2.11 i 1.3.2.12 jako jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia wskazano „Bierzwnik”. Zakres upoważnień projektowanych dla organu wykonawczego nie budzi zastrzeżeń Składu.

Zgodnie z art. 229 ustawy wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego. Skład Orzekający zwraca w tym miejscu uwagę, iż w projekcie wpf całość przychodów roku 2023 wynikających z rozliczenia lat poprzedzających rok budżetowy ujęto w pozycji 4.2 Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych, podczas gdy z planu przychodów projektu budżetu wynika, iż przychody z tego tytułu są planowane w wysokości 1 551 909,00 zł, projekt budżetu zakłada również przychody z tytułu wolnych środków w wysokości 1 825 612,00 zł. Skład zwraca również uwagę, iż przewidywana kwota zadłużenia na koniec roku 2023 nie wynika z danych przewidywanego wykonania roku 2022 wskazanych w projekcie wpf. Dane przewidywanego wykonania roku 2022 wskazują, iż składową prognozowaną kwotę długu jest zadłużenie w wysokości 510 000 zł, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu (poz. 6.1 projektu wpf), podczas gdy prognoza nie zakłada w latach następnych wydatków dług zmniejszających (poz. 10.7). Skład wskazuje również na niezgod-

ności danych wykazanych w projekcie wieloletniej prognozy finansowej z danymi wynikającymi z projektu budżetu w zakresie następujących pozycji projektu wpf: 1.1.2 (niezgodność o kwotę 39 627,00 zł), 1.1.5 (niezgodność o kwotę 39 627,00 zł), 2.1.1 (niezgodność o kwotę 38 000,00 zł), 2.1.3 (niezgodność o kwotę 0,18 zł), 2.2.1 (niezgodność o kwotę 16 037 179,18 zł), 9.1.1 (niezgodność o kwotę 19 579,00 zł), 9.1.1.1 (niezgodność o kwotę 1 764 182,00 zł), 9.3.1 (niezgodność o kwotę 105 931,00 zł), 9.3.1.1 (niezgodność o kwotę 1 677 830,00 zł).

Projekt wieloletniej prognozy finansowej określa dla każdego roku budżetowego wszystkie elementy wymagane art. 226 ust. 1 ustawy, w szczególności relacje, o których mowa w art. 242-244 ustawy. We wszystkich latach objętych prognozą projekt przewiduje spełnienie warunków uchwalania budżetu określonych przepisem art. 242 ust. 1 ustawy. Dane zawarte w opiniowanym projekcie wskazują na zachowanie w całym okresie prognozy, relacji reglamentującej wysokość spłaty zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego, określonej przepisem art. 243 ust. 1 ustawy. Skład Orzekający zwraca w tym miejscu uwagę, iż przedłożony projekt wieloletniej prognozy finansowej w zakresie wykazanych danych w istotny sposób różni się od ostatniej uchwalonej w 2022 r. uchwały Rady Gminy Bierzwnik w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w szczególności w zakresie prognozowanych rozchodów z tytułu spłaty zadłużenia. W ocenie Składu sytuacja taka powinna być należycie uzasadniona w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej, gdyż poddaje ona w wątpliwość wymóg dochowania realistyczności wykazanych danych, o którym mowa w art. 226 ust. 1 ustawy. Prognozowanie danych znacznie odbiegających od wykonanych danych historycznych, w ocenie Składu również powinno być uzasadnione w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. Skład zwraca w tym miejscu uwagę na lakoniczne objaśnienia planowanych dochodów z tytułu sprzedaży majątku Gminy w roku 2023 - w kwocie znacznie przekraczającej wartości wykonywane w latach ubiegłych.

Skład zwraca również uwagę, iż wskazane w objaśnieniach do projektu wpf przyjęte wskaźniki makroekonomiczne, w szczególności w zakresie inflacji i wzrostu PKB nie są aktualne.

Od opinii Składu Orzekającego, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przysługuje prawo odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.

Niniejsza opinia, na podstawie przepisów art. 230 ust. 3 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, podlega opublikowaniu w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Przewodniczący Składu Orzekającego

Marek Fras

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**UCHWAŁA NR LXII/454/23
RADY GMINY Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku**

w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik na lata 2023 - 2037

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2022 r. poz. 559; z późn. zm.), art. 226, art. 227, art. 228, art. 229, art. 230 ust. 6, art. 231 ust. 1 i art. 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. jedn. Dz. U. 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) Rada Gminy Bierzwnik uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Bierzwnik na lata 2023 - 2037 stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwala się objaśnienia wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej, o której mowa w § 1 stanowiące załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwala się planowane i realizowane przedsięwzięcia Gminy Bierzwnik w latach 2022 - 2034 stanowiące załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Upoważnia się Wójta do:

- 1) zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały,
- 2) przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć ujętych w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały,
- 3) zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- 4) przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy, z wyłączeniem umów, z których wynikają zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

§ 5. Traci moc uchwała Nr XLV/271/2021 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik na lata 2022 – 2037 wraz z późniejszymi zmianami.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 1)

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 3-letniej

Załącznik Nr 1

do uchwały Nr LXIII/454/23
Rady Gminy w Bierzwniku
z dnia 19 stycznia 2023 roku

Wyszczególnienie	z tego:										w tym:	
	1	z tego:					z tego:				1.2.1	1.2.2
		1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	w tym:				
	Docho- dy ogółem x	Docho- dy bieżące x	docho- dy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	z subwen- cji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczo- nych na cele bieżące x 3)	pozostałe docho- dy bieżące 4)	z tego:			ze sprzeda- ży majątko- wej x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczo- nych na inwestycje	
lp			1.1.1	1.1.3	1.1.4	1.1.5	w tym:					
							z tego:					
Wykonanie 2020	26 971 037,59	24 561 467,48	2 637 832,32	7 124 465,00	9 875 035,18	4 790 099,06	1 568 655,00	1 568 655,00	2 409 570,11	70 763,40	2 338 806,71	
Wykonanie 2021	29 184 075,57	27 669 209,10	2 957 214,00	8 446 612,00	9 509 166,23	5 357 471,28	1 626 531,00	1 626 531,00	1 524 866,47	259 293,07	1 265 573,00	
Plan 3 kw. 2022	34 225 973,83	26 521 689,93	2 837 440,00	8 228 535,00	9 162 543,46	4 430 333,37	1 810 000,00	1 810 000,00	7 704 284,00	495 000,00	6 812 534,00	
Wykonanie 2022	39 968 722,97	32 264 436,97	3 800 246,00	8 228 535,00	9 483 060,68	6 253 388,37	1 810 000,00	1 810 000,00	7 704 284,00	495 000,00	7 209 284,00	
2023	39 748 847,45	24 632 527,45	2 869 697,00	8 819 962,00	5 937 787,45	6 864 603,00	2 031 774,00	2 031 774,00	15 116 320,00	1 364 017,00	13 752 303,00	
2024	29 202 500,60	28 902 500,60	2 978 152,00	10 742 956,00	6 423 201,00	8 665 214,60	2 436 540,00	2 436 540,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2025	28 330 556,60	28 030 556,60	3 275 967,00	11 157 252,00	5 305 521,00	8 189 542,60	2 570 194,00	2 570 194,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2026	27 030 556,60	26 730 556,60	3 603 564,00	12 272 977,00	5 636 074,00	4 905 439,60	2 827 214,00	2 827 214,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2027	28 435 556,60	28 135 556,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2028	29 185 556,60	28 885 556,60	0,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2029	30 115 000,00	29 815 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2030	30 268 600,00	29 968 600,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2031	30 500 000,00	30 200 000,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	
2032	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	

2033	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00
2034	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00
2035	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00
2036	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00
2037	31 505 000,00	31 205 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 866, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym. Która jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

4) W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności: kwoty podatków i opłat lokalnych.

Lp	Wydatki ogółem x	z tego:										w tym:	
		2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	w tym:		2.2	2.2.1
										Wydatki bieżące x	na wynagrodzenia i składki od nich naliczane		
Wykonanie 2020	26 088 487,11	24 005 773,93	9 985 414,81	0,00	122 606,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 082 713,18	2 856 543,31	85 000,00
Wykonanie 2021	28 687 064,28	25 599 198,15	11 228 067,67	0,00	82 795,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 087 866,13	3 087 866,13	168 500,00
Plan 3 kw. 2022	35 051 586,55	26 925 886,55	11 564 063,49	0,00	176 534,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 125 900,00	0,00	0,00
Wykonanie 2022	36 557 417,85	28 381 517,86	12 109 965,87	0,00	388 987,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 175 900,00	8 175 900,00	326 534,00
2023	44 257 151,45	27 144 030,45	12 239 213,00	0,00	507 308,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 113 121,00	1 275 941,92	280 440,00
2024	29 120 500,60	23 521 011,71	12 680 000,00	0,00	382 527,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 599 488,89	972 028,89	0,00
2025	27 660 556,90	26 920 430,31	12 750 000,00	10 000,00	253 702,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	740 126,29	440 126,29	0,00
2026	26 974 626,00	25 724 481,13	12 800 000,00	10 000,00	163 817,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 250 144,87	950 144,87	0,00
2027	27 843 773,60	27 252 198,63	12 850 000,00	35 000,00	178 812,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	591 574,97	291 574,97	0,00
2028	28 504 556,60	27 993 073,49	12 900 000,00	35 000,00	159 837,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	511 483,11	211 483,11	0,00
2029	29 434 000,00	29 214 089,67	12 950 000,00	25 000,00	138 764,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	219 910,33	219 910,33	0,00
2030	29 522 000,00	29 281 466,04	12 960 000,00	29 000,00	117 891,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	240 533,96	240 533,96	0,00
2031	29 700 000,00	29 500 617,04	13 140 000,00	50 000,00	94 542,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	199 382,96	199 382,96	0,00
2032	30 660 000,00	30 219 831,64	13 336 000,00	50 000,00	71 256,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	440 168,36	440 168,36	0,00
2033	31 205 000,00	30 244 677,01	13 338 000,00	50 000,00	96 102,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	960 322,99	660 322,99	0,00
2034	31 205 000,00	30 234 777,04	13 338 000,00	50 000,00	86 202,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	970 222,96	670 222,96	0,00
2035	31 205 000,00	30 224 877,04	13 338 000,00	50 000,00	76 302,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	960 122,96	680 122,96	0,00
2036	31 205 000,00	30 215 028,29	13 338 000,00	50 000,00	66 453,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	989 971,71	689 971,71	0,00
2037	31 213 000,00	30 204 922,70	13 338 000,00	50 000,00	56 347,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 008 077,30	708 077,30	0,00

Lp	Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	w tym:		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych 5)	Przychody budżetu x	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	z tego:			w tym:	w tym:	w tym:
			3	3.1				4	4.1	4.1.1			
Wykonanie 2020		902 550,48	0,00	702 000,00	700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021		497 011,29	0,00	962 558,17	81 930,00	81 930,00	880 628,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2022		-825 612,72	0,00	1 385 612,72	770 000,00	0,00	466 878,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2022		3 411 305,11	0,00	3 064 347,44	2 370 000,00	260 000,00	555 612,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023		-4 508 304,00	0,00	4 780 304,00	1 602 783,00	1 602 783,00	3 177 521,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024		82 000,00	82 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025		670 000,00	670 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026		55 930,60	55 930,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027		591 783,00	591 783,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028		681 000,00	681 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029		681 000,00	681 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030		746 600,00	746 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031		800 000,00	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032		845 000,00	845 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033		300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034		300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035		300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036		300 000,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037		292 000,00	292 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

- 5) Imię przeznaczenia nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.
- 6) W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy.

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:										w tym:	Relacja znowelizowana wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁽⁸⁾ a wydatkami bieżącymi ^x
	łączna kwota przypadających na dany rok kwot uszeregowanych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:												
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych uszeregowanych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x	inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x	Kwota długu ^x	kwota długu, którego planowana spłata dokonana się z wydatków ^x	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi ^x				
		środkami nowego zobowiązania	wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami									
5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2				
Wykonanie 2020	x	x	x	x	0,00	10 000,00	6 055 000,00	0,00	555 693,65	555 693,65			
Wykonanie 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	5 736 930,00	0,00	2 060 010,95	2 940 639,12			
Plan 3 kw. 2022	x	x	x	x	0,00	50 000,00	5 314 530,60	0,00	-403 996,72	132 881,28			
Wykonanie 2022	x	x	x	x	0,00	50 000,00	5 314 530,60	0,00	3 882 921,11	4 498 533,83			
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 646 313,60	0,00	-2 511 503,00	666 018,00			
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	6 563 313,60	0,00	5 381 488,89	5 381 488,89			
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	5 893 313,60	0,00	1 110 126,29	1 110 126,29			
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	5 837 383,00	0,00	1 006 075,47	1 006 075,47			
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	5 245 600,00	0,00	883 357,97	883 357,97			
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	4 564 600,00	0,00	892 483,11	892 483,11			
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	3 883 600,00	0,00	600 910,33	600 910,33			
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	3 137 000,00	0,00	687 133,96	687 133,96			
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	2 337 000,00	0,00	699 382,96	699 382,96			
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	1 492 000,00	0,00	985 168,36	985 168,36			
2033	x	x	x	x	0,00	0,00	1 192 000,00	0,00	960 322,99	960 322,99			
2034	x	x	x	x	0,00	0,00	892 000,00	0,00	970 222,96	970 222,96			
2035	x	x	x	x	0,00	0,00	582 000,00	0,00	980 122,96	980 122,96			
2036	x	x	x	x	0,00	0,00	292 000,00	0,00	989 971,71	989 971,71			
2037	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 077,30	1 000 077,30			

8) Skorygowane o środki detyczy obniżonego w art. 242 ustawy porównania o odpowiedzialności dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wiodącej prognozy finansowej zgodnie z art. 228 ust. 2a ustawy.

Wskaźnik spłaty zobowiązań									
Wyszczególnienie	8.1	8.2	8.3	8.3.1	8.4	8.4.1	Wskaźnik spłaty zobowiązań		
							Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń)	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x
Wykonanie 2020	0,00%	x	3,64%	x	x	x	x	x	x
Wykonanie 2021	0,00%	x	15,13%	x	x	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2022	0,00%	-7,64%	-4,79%	x	x	x	x	x	x
Wykonanie 2022	0,00%	13,93%	16,10%	x	x	x	x	x	x
2023	4,17%	-10,72%	-3,42%	4,66%	11,62%	TAK	TAK	TAK	TAK
2024	2,07%	25,64%	26,98%	2,31%	9,27%	TAK	TAK	TAK	TAK
2025	4,06%	6,00%	x	6,26%	13,22%	TAK	TAK	TAK	TAK
2026	1,20%	5,69%	x	4,95%	8,03%	TAK	TAK	TAK	TAK
2027	2,86%	3,78%	x	5,12%	8,20%	TAK	TAK	TAK	TAK
2028	3,03%	3,64%	x	5,21%	8,29%	TAK	TAK	TAK	TAK
2029	2,83%	2,48%	x	3,77%	6,85%	TAK	TAK	TAK	TAK
2030	2,98%	2,69%	x	5,22%	5,22%	TAK	TAK	TAK	TAK
2031	3,13%	2,63%	x	7,13%	7,13%	TAK	TAK	TAK	TAK
2032	3,10%	3,39%	x	3,84%	3,84%	TAK	TAK	TAK	TAK
2033	1,43%	3,39%	x	3,47%	3,47%	TAK	TAK	TAK	TAK
2034	1,40%	3,39%	x	3,14%	3,14%	TAK	TAK	TAK	TAK
2035	1,37%	3,39%	x	3,09%	3,09%	TAK	TAK	TAK	TAK
2036	1,33%	3,39%	x	3,05%	3,05%	TAK	TAK	TAK	TAK
2037	1,28%	3,39%	x	3,18%	3,18%	TAK	TAK	TAK	TAK

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy									
	w tym:		w tym:		w tym:		w tym:		w tym:	
	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1	9.3.1.1
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x		
Lp										
Wykonanie 2020	419 275,91	419 275,91	419 275,91	532 216,00	532 216,00	532 216,00	204 649,90	204 649,90		204 649,90
Wykonanie 2021	417 189,15	266 055,39	392 293,91	202 271,00	202 271,00	202 271,00	609 669,70	609 669,70		584 774,46
Plan 3 kw. 2022	0,00	1 099 245,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Wykonanie 2022	0,00	1 099 245,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2023	1 830 289,45	1 810 710,45	19 409,00	0,00	0,00	0,00	1 916 641,45	1 810 710,45		165 761,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00

Lp	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki majątkowe		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej		Wydatki na spłatę zobowiązań przysięganych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	
	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
Wykonanie 2020	1 617 012,31	1 617 012,31	1 040 616,22	1 848 836,27	231 823,96	1 617 012,31	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	2 260 029,77	2 260 029,77	1 403 925,62	2 934 699,47	632 689,70	2 302 029,77	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	17 194 546,45	1 978 141,45	15 216 405,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	300 000,00	0,00	0,00	4 627 460,00	0,00	4 627 460,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Lp	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych																
	Wydatki zmniejszające dług	Wydaki zmniejszające dług	Wydatki zmniejszające dług	splaty zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 X	splaty zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka X	w tym:			Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekaszowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza splata zobowiązań, wyłączona z limitu splaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, splaty rat kredytów i pożyczek wraz z nieależnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowarności kwoty ubylku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 X	Wydaki bieżące podlegające ustanowieniu wyłączeniu z limitu splaty zobowiązań ⁹⁾					
						zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. X		w tym: dokonywana w formie wydatku bieżącego X					10.7.3 wypłaty z tytułu wymagalnych porączeń i gwarancji X	10.8	10.9	10.10	10.11
						10.7.1	10.7.2										
10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11							
Wykonanie 2020	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
Wykonanie 2021	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
Plan 3 kw. 2022	510 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
Wykonanie 2022	2 110 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2023	272 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
2024	82 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2025	620 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2026	55 930,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2027	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2028	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2029	450 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2030	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2031	500 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2032	605 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	X	0,00	0,00	0,00						

- 9) W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostały pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczeniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie interwencji we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.
- Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 | pozycji z sekcji 12.
 - x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych pożyczek i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych pożyczek i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zadłużenie oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informacje o wydatkach z tytułu niewymagalnych pożyczek i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2
do uchwały Nr LXII/454/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				31 066 450,44	17 194 546,45	4 627 460,00	0,00	0,00	21 929 724,26
1.a	- wydatki bieżące				3 538 137,26	1 978 141,45	0,00	0,00	0,00	2 085 939,26
1.b	- wydatki majątkowe				27 528 313,18	15 216 405,00	4 627 460,00	0,00	0,00	19 843 785,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240 z późn.zm.), z tego:				3 446 637,26	1 916 641,45	0,00	0,00	0,00	2 024 439,26
1.1.1	- wydatki bieżące				3 446 637,26	1 916 641,45	0,00	0,00	0,00	2 024 439,26
1.1.1.1	Rozwój usług społecznych na terenie gminy Bierzwnik -	BIERZWNIK	2021	2023	475 395,00	71 590,00	0,00	0,00	0,00	71 590,00
1.1.1.2	Rozwój usług transportu indywidualnego dla osób z ograniczoną mobilnością -	BIERZWNIK	2020	2023	476 745,00	86 352,00	0,00	0,00	0,00	86 352,00
1.1.1.3	"Dużo korzyści mamy gdy o środowisko dbamy" - Erasmus+ -	Szkola Podstawowa w Łasku	2022	2024	134 747,26	26 949,45	0,00	0,00	0,00	134 747,26
1.1.1.4	Termomodernizacja dla mieszkańców gminy Bierzwnik -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2023	2 259 750,00	1 631 750,00	0,00	0,00	0,00	1 631 750,00
1.1.1.5	Dostępny samorząd m- granty -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2023	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1.1-2), z tego:				27 619 813,18	15 277 905,00	4 627 460,00	0,00	0,00	19 805 285,00
1.3.1	- wydatki bieżące				91 500,00	61 500,00	0,00	0,00	0,00	61 500,00
1.3.1.1	Czyste powietrze -	Urząd Gminy Bierzwnik	2021	2023	91 500,00	61 500,00	0,00	0,00	0,00	61 500,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				27 528 313,18	15 216 405,00	4 627 460,00	0,00	0,00	19 843 785,00
1.3.2.1	Modernizacja budynku po byłej szkole w m. Kiaszłone -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2025	2 135 511,18	2 135 163,00	0,00	0,00	0,00	2 135 453,00
1.3.2.3	Zagospodarowanie turystyczno-krajozrazowe otoczenia zabudowy poklasztornej w Bierzwniku -	Urząd Gminy Bierzwnik	2021	2026	6 200 000,00	3 273 030,00	0,00	0,00	0,00	3 273 030,00
1.3.2.4	Przebudowa drogi gminnej nr 690006Z Breń - Klasztorne - drugi etap -	Urząd Gminy Bierzwnik	2021	2023	6 160 000,00	1 883 370,00	0,00	0,00	0,00	1 883 000,00
1.3.2.5	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku na GOPS i bibliotekę z infrastrukturą, zagospodarowaniem, termomodernizacją i dociepleniem stropodachu -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2023	2 647 100,00	2 261 600,00	0,00	0,00	0,00	2 261 600,00
1.3.2.6	Modernizacja dróg gminnych wraz z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu az.nr 145/1, 145/2, 146 oraz remontem remizy w miejscowości Zieloniewo -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2023	3 563 242,00	3 563 242,00	0,00	0,00	0,00	3 563 242,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.2.7	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Piawno wzdłuż dz.ew. nr 281 obręb Piawno -	Urząd Gminy Bierzwnik	2022	2023	1 940 000,00	1 845 000,00	0,00	0,00	0,00	1 845 000,00
1.3.2.8	Budowa sieci wodociągowej w m. Malczewo i Strumiennno, budowa placu osadów ustabilizowanych z zadaszaniem i systemem zbierania i odprowadzania ścieków w Bierzwniku, wyposażenie oczyszczalni ścieków w Bierzwniku oraz stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Bierzwnik - Budowa sieci wodociągowej w m. Strumiennno	Urząd Gminy Bierzwnik	2020	2026	4 352 460,00	0,00	4 352 460,00	0,00	0,00	4 352 460,00
1.3.2.11	Informatyzacja Gminy Bierzwnik, system EZD -	BIERZWNIK	2022	2024	360 000,00	180 000,00	200 000,00	0,00	0,00	360 000,00
1.3.2.12	Budowa drogi gminnej w m. Łasko na dz. nr 155/1, 183/1, 172/1 (Chyże, Kic, Łasko) -	BIERZWNIK	2022	2024	150 000,00	75 000,00	75 000,00	0,00	0,00	150 000,00

**Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr LXII/454/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023 roku**

**Objaśnienia wartości przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej
Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2037**

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. 2021 r., poz. 83).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bierzwnik jest projekt Uchwały Budżetowej na 2023 rok, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Gminy Bierzwnik za lata 2020 i 2022, wartości planowane na koniec III kwartału 2022 roku oraz wytyczne Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju dotyczące założeń makroekonomicznych dla potrzeb sporządzania wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie. Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2037. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa została przygotowana na lata 2023-2037.

Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. Nie planuje się także wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, które przekraczałyby okres prognozy kwoty długu.

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Bierzwnik wykorzystano podstawowe mierniki gospodarcze – produkt krajowy brutto (PKB), wskaźnik inflacji (CPI) oraz wskaźnik wynagrodzeń. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Gminy co pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów prognozę wskazanych pozycji oparto o wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących

podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 3 października 2022 roku, a dane wynikające z powołanego dokumentu prezentuje poniższa tabela.

wskaźnik	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
PKB	4,60%	1,70%	3,10%	3,10%	2,90%	2,90%	2,90%
Inflacja	13,50%	9,80%	4,80%	3,10%	2,50%	2,50%	2,50%
wynagrodzenia	0,98%	0,30%	3,30%	3,70%	3,50%	3,00%	2,90%

wskaźnik	2029	2030	2031	2032	2033	2034
PKB	2,80%	2,70%	2,70%	2,60%	2,60%	2,50%
Inflacja	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
wynagrodzenia	2,90%	2,90%	2,90%	2,90%	2,80%	2,80%

wskaźnik	2035	2036	2037
PKB	2,80%	2,70%	2,70%
Inflacja	2,50%	2,50%	2,50%
wynagrodzenia	2,80%	2,80%	2,80%

Źródło: wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja październik 2022 (www.mf.gov.pl) Warszawa 2022 r.

Prognozę oparto o następujące założenia:

- 1) Dla roku 2023 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu;
- 2) Dla lat 2024-2037 prognozę wykonano poprzez indeksacje o wskaźniki dynamiki, inflacji, dynamiki PKB oraz dynamiki realnej wynagrodzeń brutto.

Od 2023 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji, wskaźnika dynamiki PKB oraz wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń brutto.

1. Prognozę dochodów w latach 2023 - 2037 wykazaną w kolumnie 1 skalkulowano na podstawie wykonania dochodów z lat 2019 - 2021 oraz przewidywanego wykonania za rok 2022,

Na rok 2023 **dochody ogółem** zaplanowano na kwotę **39 748.847,45 zł**

w tym:

- dochody bieżące 24 632.527,45 zł

- dochody majątkowe 15 116 320,00 zł

Prognozy dochodów Gminy Bierzwnik dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

bieżące ogółem z roku na rok przyjmują zróżnicowane wartości, uzależnione od wzrostu poszczególnych kategorii dochodów.

Kwotę dochodów majątkowych (kolumna 1.2) stanowią środki na dofinansowanie inwestycji realizowanych w ramach Polskiego Ładu – Inwestycje Strategiczne (11.984.754 zł), także środki z tytułu sprzedaży działek, gruntów i nieruchomości stanowiących mienie gminy (kolumna 1.2.1) – łączna wartość dochodów z tytułu sprzedaży majątku w latach 2021 – 2024 to **2.418.310,07 zł**. Na rok 2023 zaplanowano dochody z tego tytułu w wysokości 1.364.017 zł.

Na zaplanowane dochody majątkowe składają się między innymi:

- spłaty mieszkań wykupionych wcześniej 3 lokale – 6.132,00 zł

Planowane do sprzedaży składniki majątkowe:

- Łasko 97/12, 9797/8 – 40.710 zł
- Klasztorne 528/2 – 54.180 zł
- magazyn przy ul. Cystersów – 95.200 zł,
- Breń 45/2 – 18.990 zł,
- Pławienko 238 – 1.602 zł,
- Bierzwnik 391/6 – 14.910 zł,
- Łasko 100/14 – 30.810 zł,
- Bierzwnik 4/95 – 12.330 zł,
- Zieleniewo – 2.698 zł,
- Klasztorne 453//2 – 26.455 zł,
- inne potencjalne wnioski – 60.000 zł.

Gmina posiada grunty w obrębie geodezyjnym Starzyce, ok. 2 ha które są na etapie przekształcania w działki budowlane. Planowany dochód ze sprzedaży to ok. 1 mln. zł.

2. Prognozę wydatków na lata 2023 - 2037, przedstawia kolumna 2:

a) wydatki bieżące (2.1) – skalkulowano na podstawie przewidywanego wykonania za rok 2022 oraz w oparciu o przewidywane zapotrzebowanie, w tym: **wydatki na obsługę długu 175.445,31 zł** (wyk. za III kw.). Zachowano szczególną ostrożność przy realizacji zadań bieżących.

Wzrost wydatków na wynagrodzenia spowodowany jest podwyżką wynagrodzenia minimalnego z dniem 1 stycznia 2023 roku. Zaplanowano wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe finansowane przez podmiot zatrudniający. Dodatkowo uwzględniono nabycie praw do nagród jubileuszowych dla pracowników jednostek organizacyjnych Gminy oraz odpraw emerytalnych pracowników.

Na rok 2023 wydatki ogółem zaplanowano na kwotę	44.257.151,45 zł
w tym:	
- wydatki bieżące	27 144.030,45 zł
- wydatki majątkowe	17 113 121,00 zł

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2023 przyjęto Projekt Budżetu.

b) wydatki majątkowe (2.2) na lata 2023 – 2037 przedstawia kolumna 2.2 są to wydatki związane z realizacją przedsięwzięć (zadań inwestycyjnych) ujętych w załączniku nr 3. W 2023 roku zaplanowano wydatki majątkowe w ogólnej kwocie **17.113.121 zł**, w tym: **15.216.405 zł** na n/w przedsięwzięcia:

- 1) Modernizacja budynku po byłej szkole w m. Klasztorne – 2.135.163 zł,

- 2) Zagospodarowanie turystyczno-krajobrazowe otoczenia zabudowy poklasztornej w Bierzwniku – 3.273.030 zł,
- 3) Przebudowa drogi gminnej Breń – Klasztorne II etap – 1.883.370 zł,
- 4) Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku na GOPS i bibliotekę wraz z zagospodarowaniem... - 2.261.600 zł,
- 5) Modernizacja dróg gminnych wraz z zagospodarowaniem turystyczno-rekreacyjnym terenu oraz remont strażnicy w m. Zieleniewo – 3.563.242 zł,
- 6) Przebudowa drogi gminne w m. Pławno – 1.845.000 zł
- 7) Budowa sieci wodociągowej w m. Malczewo i Strumiennie budowa placu osadów ustabilizowanych ... - 4.352.460 zł,
- 8) Informatyzacja Gminy Bierzwnik – system EZD – 180.000 zł,
- 9) Opracowanie dokumentacji na budowę drogi gminnej w m. Łasko na dz. Nr 155/1, 183/1, 172/1 (Chyże, Kic, Łasko) – 75.000 zł.

Wydatki majątkowe na 2023 rok (nie ujęte w przedsięwzięciach WPF na lata 2022 -2032) na kwotę **1.886.716 zł** to wydatki, wydatki w formie dotacji celowych dla zakładu budżetowego udzielonych z budżetu j.s.t. na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych 280.440 zł oraz jednoroczne wydatki związane z zadaniami własnymi Gminy w wysokości 1.816.276 zł (w tym między innymi: budowa linii kablowych 140.000 zł, modernizacja mieszkań 50.000 zł, zakup sprzętu komputerowego 60.000 zł, kanalizacja deszczowa ul. Szkołna 50.000 zł, wykup nieruchomości pod ścieżkę rowerową Bierzwnik – Jaglisko 80.000 zł, zakup, wykup gruntu pod przebudowywaną drogą Breń – Klasztorne oraz zmiany własnościowe KOWR 155.000 zł.

3. Wynik budżetu na lata 2023 -2037 jest wykazany w kolumnie **3**:

- będący różnicą pomiędzy dochodami (kol.1) a wydatkami (kol.2).

Na rok 2023 **wynik budżetu – wynosi - 4.508.304 zł**, co stanowi deficyt budżetu.

Wynik budżetu Gminy Bierzwnik

określenie	Lata				
	2023	2024	2025	2026	2027
Dochody	39 748 847,45	29 202 500,60	28 330 556,60	27 030 556,60	28 435 556,60
w tym:					
dochody bieżące	24 632 527,45	28 902 500,60	28 030 556,60	26 730 556,60	28 135 556,60
Wydatki	44 257 151,45	29 120 500,60	27 660 556,60	26 974 626,00	27 843 773,60
w tym:					
wydatki bieżące	27 144 030,45	23 521 011,71	26 920 430,31	25 724 481,13	27 252 198,63
Wynik Budżetu D-W	-4 508 304,00	82 000,00	670 000,00	55 930,60	591 783,00
w tym:					
DB-WB	-2 511 503,00	5 381 488,89	1 110 126,29	1 006 075,47	883 357,97

	Lata				
	2028	2029	2030	2031	2032
Dochody	29 185 556,60	30 115 000,00	30 268 600,00	30 500 000,00	31 505 000,00
w tym:					
dochody bieżące	28 885 556,60	29 815 000,00	29 968 600,00	30 200 000,00	31 205 000,00
Wydatki	28 504 556,60	29 434 000,00	29 522 000,00	29 700 000,00	30 660 000,00
w tym:					
wydatki bieżące	27 993 073,49	29 214 089,67	29 281 466,04	29 500 617,04	30 219 831,64
Wynik Budżetu D-W	681 000,00	681 000,00	746 600,00	800 000,00	845 000,00
w tym:					
DB-WB	892 483,11	600 910,33	687 133,96	699 382,96	985 168,36

	Lata				
	2033	2034	2035	2036	2037
Dochody	31 505 000,00	31 505 000,00	31 505 000,00	31 505 000,00	31 505 000,00
w tym:					
dochody bieżące	31 205 000,00	31 205 000,00	31 205 000,00	31 205 000,00	31 205 000,00
Wydatki	31 205 000,00	31 205 000,00	31 205 000,00	31 205 000,00	31 213 000,00
w tym:					
wydatki bieżące	30 244 677,01	30 234 777,04	30 224 877,04	30 215 028,29	30 204 922,70
Wynik Budżetu D-W	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	292 000,00
w tym:					
DB-WB	960 322,99	970 222,96	980 122,96	989 971,71	1 000 077,30

Na lata 2024 – 2037 zaplanowano **nadwyżki budżetowe** z przeznaczeniem na spłatę pożyczek, kredytów i wykup papierów wartościowych, tj.:

2024 r. – 82.000,00 zł,
2025 r. – 670.000,00 zł,
2026 r. – 55.930,60 zł,
2027 r. - 591.783,00 zł,
2028 r. – 681.000,00 zł,
2029 r. – 681.000,00 zł,
2030 r. - 746.600,00 zł,
2031 r. – 800.000,00 zł,
2032 r. – 845.000,00 zł,
2033 r. – 300.000,00 zł,
2034 r. – 300.000,00 zł,
2035 r. – 300.000,00 zł,
2036 r. – 300.000,00 zł,

2037 r. - 292.000,00 zł.

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków. W całym prognozowanym okresie utrzymana została relacja z art. 242 (brak deficytu bieżącego).

4. Plan przychodów na lata 2023 - 2037 przedstawia kolumna **4**:

Na rok 2023 zaplanowano **przychody** z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych w wysokości 1.602.783 zł z przeznaczeniem na wkład własny do zadań inwestycyjnych oraz nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych w wysokości 3.177.521,00 zł.

5. Plan rozchodów na lata 2022 - 2037 wykazuje kolumna **5**:

Zaplanowane **rozchody** dotyczą spłaty wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek zgodnie z obowiązującymi harmonogramami spłat, spłata dokonywana będzie z nadwyżki budżetowej.

6. Dług publiczny na lata 2022 - 2037 wykazany został w kolumnie **6**:

Dług publiczny na koniec 2022 roku wynosi **5.314.530,60 zł**, na który składa się zadłużenie w:

-SGB Bank SA Poznań kredyt konsolidacyjny – 3.555.000,00 zł,

-Pożyczka -Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Barlinku - 1.600.000 zł,

-Pożyczka - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Szczecinie 71.930,60 zł,

-Pożyczka - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Szczecinie 87.600 zł;

natomiast na koniec 2023 roku **6.645.313,60 zł**. Kwota długu uwzględnia planowany do zaciągnięcia kredyt/pożyczka na wkład własny do zadań inwestycyjnych roku 2023 w wysokości 1.602.783 zł co również uwzględnione jest w rozchodach na lata 2024-37(kol.5).

Dług stanowią zobowiązania tytułem zaciągniętych pożyczek w WFOŚiGW, kredytów długoterminowych.

Planowana w Wieloletniej Prognozie Finansowej od 2023 roku spłata długu oraz obsługa długu po wprowadzonych zmianach w roku 2022 znacznie odciąża budżet gminy.

Spłaty rat kredytów i pożyczek w latach 2023-2037 różnią się od wysokości od wysokości rat kredytów i pożyczek wykazanych w uchwale zmiany WPF na lata 2022-2038.

Harmonogram spłat rat kredytów i pożyczek na lata 2022-2037 ustalony został na podstawie umów zawartych z bankami wraz z pożyczką w wysokości 1.600.000 zł jaka została zaciągnięta w miesiącu grudnia 2022r., a związana była z obniżeniem kosztów obsługi zadłużenia.

Ustalenie spłaty rat kredytów i pożyczek w wysokościach przedstawionych w załączniku pozwala na zachowanie wskaźników wynikających z ustawy.

Załącznik Nr.....10.....
do Protokołu Nr.....LXII/111.....
z...sesji Rady Gminy.....
z dnia.....19.01.2023r.....

**UCHWAŁA Nr LXII/455/23
RADY GMINY BIERZWNIK**

z dnia 19 stycznia 2023r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bierzwnik na lata
2023 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 40 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz., 1119 ze zm.), art. 10 ust.1, 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050 ze zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bierzwnik na lata 2023 – 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała XLIX/296/22 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 24 marca 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Bierzwnik na rok 2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami art.4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz.1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050 ze zm.) prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań jest prowadzona w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii, który przyjmowany przez radę gminy w formie uchwały.

Ponadto zgodnie z art.4¹ ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119 ze zm.) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LXII/455/23
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 19 stycznia 2023r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W GMINIE BIERZWNIK
NA LATA 2023-2026**

WSTĘP

Organy jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań na rzecz ograniczania spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, usuwania następstw nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii. Zapobieganie alkoholizmowi i narkomanii wykonuje się głównie poprzez: działalność wychowawczą, informacyjną, edukacyjną i profilaktyczną; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych; ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych; zapobieganie przemocy w rodzinie; tworzenie optymalnych warunków do zaspokajania potrzeb, co wpływa na powstrzymanie się od używania środków psychoaktywnych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii są realizowane zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia (NPZ)¹ w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) oraz ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608).

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracją społeczną osób uzależnionych należy do zadań własnych gmin. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, realizacja tych zadań jest prowadzona w postaci uchwalonego przez organ stanowiący JST gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Elementem programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym².

Przygotowany „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w gminie Bierzwnik na lata 2023 - 2026”, określa lokalną

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. 2021 r. poz. 642). Jest to podstawowy dokument polityki zdrowia publicznego wyznaczający cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Wśród 5 celów operacyjnych, obok profilaktyki nadwagi i otyłości; promocji zdrowia psychicznego; zdrowia środowiskowego i chorób zakaźnych; wyzwań demograficznych, wyszczególniono również profilaktykę uzależnień (cel operacyjny 2), w tym zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom, uzależnienie od tytoniu (nikotyny), od alkoholu, od zachowań (uzależnienia behawioralne), od narkotyków.

² Uzależnienia od czynności (behawioralne): jest to zjawisko zależności od określonych zachowań, utrwalonych i wielokrotnie powtarzanych, poprzez które osoba je podejmująca doświadcza pozytywnych stanów emocjonalnych (przyjemności, euforii, ulgi). Do uzależnień behawioralnych zalicza się m.in.: zaburzenie uprawiania hazardu, pracoholizm, zakupoholizm, seksoholizm, uzależnienie od komputera i Internetu, od sportu. Stanowią one przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka i społeczeństwo), a nie ze względu na sam fakt angażowanie się w nie.

strategię w zakresie zarówno profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Program jest skierowany do mieszkańców Gminy Bierzwnik. Za jego przygotowanie, organizację i realizację odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podmiotami wskazanymi w tym Programie.

I. PODSTAWOWE POJĘCIA

Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Nadużywanie alkoholu należy do poważnych problemów społecznych, powodujących szereg szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Należą do nich m. in. pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, rozluźnienie lub rozpad więzi rodzinnych i międzyludzkich, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, a także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo i samorząd.

Na szkody związane z konsumpcją alkoholu jest narażony każdy.

Waga problemu wymaga podejmowania działań zmierzających do zredukowania szkód nadużywania alkoholu, ale także podejmowania działań profilaktycznych i promowania wzorców kulturowych opartych na abstynencji.

Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które poprzednio miały dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne). Wypicie alkoholu nawet po bardzo długim okresie abstynencji może wyzwać zjawisko gwałtownego nawrotu innych objawów zespołu uzależnienia, znacznie szybciej niż pojawienie się uzależnienia u osób poprzednio nieuzależnionych.

Światowa Organizacja Zdrowia wyodrębniła dwa rodzaje picia problemowego – ryzykowne i szkodliwe. Picie ryzykowne to spożycie jednorazowo nadmiernej ilości, które nie powoduje jeszcze negatywnych konsekwencji, ale może się tak stać, o ile model konsumpcji nie zmieni się na bardziej umiarkowany. Natomiast picie szkodliwe powoduje już szkody zdrowotne,

psychologiczne. Oba rodzaje można postrzegać jako jeden z pierwszych etapów na drodze do choroby alkoholowej.

W kategoriach psychologicznych picie szkodliwe to taki sposób spożywania alkoholu, który powoduje utratę kontroli. Nie zauważamy, że picie alkoholu prowadzi do różnych szkód i konsekwencji, takich jak obudzenie się w obcym miejscu, pobicie kogoś albo utrata świadomości działania. Picie szkodliwe powoduje, że człowiek zaniedbuje swoje zainteresowania i obowiązki. Zaczyna pić coraz intensywniej, ustawia swój styl życia pod kątem alkoholu, odkładając na później zadania do wykonania.

Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien okres czasu w ciągu ostatniego roku.

Są to:

- silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”),
- upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z pićm (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, bezskuteczność wysiłków zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia),
- fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest lub przerywane (drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunki, bezsenność, rozszerzenie źrenic, wysuszenie śluzówek, wzmożona potliwość, zaburzenie snu, niepokój, drażliwość, lęki, padaczka poalkoholowa, omamy wzrokowe lub słuchowe, majaczenie, drżenie) albo używanie alkoholu lub pokrewnie działającej substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich, zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (ta sama dawka alkoholu nie przynosi oczekiwanego efektu)
- potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu,
- z powodu picia alkoholu - narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie bądź uwolnienia się od następstw jego działania,
- uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia (picie alkoholu, mimo, że charakter i rozmiary szkód są osobie pijącej znane lub może oczekiwać, że są znane).

Nie tylko uzależnienie od alkoholu, ale także ryzykowne spożywanie (picie nadmiernych ilości niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji) oraz szkodliwe picie (powoduje szkody, ale nie występuje uzależnienie) są przyczyną powstawania:

- problemów w rodzinach oraz ich rozpadu,
- problemów w kontaktach z ludźmi,
- problemów finansowych,
- przemocy wobec bliskich,
- problemów z prawem (karalność).

Mając powyższe na uwadze działania podejmowane przez samorząd na rzecz ograniczania szkód, których powodem jest alkohol powinny być skierowane do wszystkich mieszkańców –

również tych niepijących. Polityka wobec alkoholu powinna dotyczyć całej społeczności lokalnej, a nie tylko stosunkowo wąskiej grupy podwyższonego ryzyka, do której należą osoby uzależnione, dzieci wychowujące się w rodzinach, gdzie występuje uzależnienie, osoby doświadczające przemocy, kobiety w ciąży sięgające po alkohol, pijący w sposób ryzykowny.

Szkody zdrowotne

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze.

Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu.

Alkohol działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy. Alkohol, a także jego główny metabolit, aldehyd octowy, są bezpośrednio toksyczne dla tkanek. Alkohol i jego metabolity wchodzą w bezpośrednie reakcje z fizjologicznymi substancjami w organizmie. Działanie pośrednie alkoholu polega na silnym wpływie na homeostazę ustroju poprzez działanie na układ wegetatywny, endokryny, odpornościowy, gospodarkę wodno-elektrolitową, wchłanianie niezbędnych składników odżywczych itp.

Toksyczne działanie alkoholu etylowego i produktów jego przemiany powoduje zmiany chorobowe w następujących układach:

- układ nerwowy: polineuropatia, zmiany zanikowe mózdzku i mózgu, zwyrodnienia w płatach czołowych, ubytek szarej substancji mózgu, encefalopatia Wernickego i inne,
- układ pokarmowy: przewlekłe stany zapalne błon śluzowych jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, zaburzenia perystaltyki jelit oraz upośledzenie wchłaniania, stany zapalne trzustki i wątroby (stłuszczenie, zwłóknienie i marskość) i inne,
- układ krążenia: nadciśnienie tętnicze, kardiomiopatia alkoholowa (zmiany zwyrodnieniowe włókien mięśnia sercowego, stłuszczenie i powiększenie serca), układ oddechowy: przewlekłe zapalenie błony śluzowej tchawicy i oskrzeli.
- u osób nadużywających alkoholu 10-krotnie częściej występuje rak jamy ustnej, krtani oraz tchawicy, układ moczowy: ostra niewydolność nerek, wzrost stężenia kwasu moczowego we krwi i związane z tym objawy dny moczanowej (zapalenie stawów spowodowane gromadzeniem się złogów moczanowych),
- układ hormonalny: nieprawidłowe wydzielanie testosteronu, zmniejszenie ruchliwości plemników i zniszczenie ich struktury. Hypogonadyzm i feminizacja u mężczyzn, u kobiet zaburzenia miesiączkowania, zanik jajników i maskulinizacja.

Alkohol wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu. Skutkiem tego jest m. in. zwiększone ryzyko występowania pewnych odmian raka, zwłaszcza przełyku, wątroby, części nosowej gardła, krtani i tchawicy oraz raka sutka u kobiet.

Alkohol wywołuje też niedobory witamin i innych pierwiastków niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Następstwem owych niedoborów są zaburzenia widzenia, zmiany skórne, zapalenie wielonerwowe, zmiany w błonach śluzowych i szpiku kostnym, zaburzenia procesów rozrodczych, szkorbut i inne.

Alkohol wywołuje znaczące zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym człowieka: bezsenność, depresję, niepokój, próby samobójcze, zmiany osobowości, amnezję,

delirium tremens, psychozę alkoholową, halucynozę alkoholową, otępienie (zespół Korsakowa).³

Picie alkoholu zagraża ciąży i może powodować FASD

Jednym spośród wielu czynników biologicznych, chemicznych czy fizycznych, które mogą spowodować poważne uszkodzenie organizmu jeszcze w okresie rozwoju płodowego, jest alkohol. Spożywanie nawet niewielkich ilości piwa czy wina przez kobietę w czasie ciąży może spowodować śmierć płodu lub nieuleczalne zaburzenia fizyczne i psychiczne, określane jako Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych FASD. Jednym spośród wielu czynników biologicznych, chemicznych czy fizycznych, które mogą spowodować poważne uszkodzenie organizmu jeszcze w okresie rozwoju płodowego, jest alkohol.

W ostatnim czasie spożycie alkoholu wśród kobiet wzrosło. Myśląc o picu wśród kobiet należy brać pod uwagę nie tylko wpływ, jaki alkohol wywiera na organizm kobiety, ale także na mogący się rozwijać w jej łonie płód. Tym bardziej, że – jak podają Światowa Organizacja Zdrowia WHO kiedyś Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych PARPA a teraz Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – prawie połowa wszystkich ciąż jest nieplanowana, a w Polsce większość kobiet, które piły alkohol w okresie ciąży, spożywało go zanim się dowiedziały o tym fakcie. Istnieje więc duże ryzyko przypadkowego narażenie na kontakt z alkoholem w okresie prenatalnym.

Ryzyko picia alkoholu w okresie ciąży wiąże się nie tylko z poronieniem czy przedwczesnym porodem, ale też niebezpieczeństwem rozwinięcia się u dziecka zespołu chorobowego FASD.

Nie należy więc wierzyć w popularny mit, że niewielka ilość alkoholu nie szkodzi. Nigdy nie ma pewności, na jakim etapie rozwoju jest płód i czy jeden kieliszek wina nie zrobi mu wówczas nieodwracalnej krzywdy.

U dzieci, których matki piły alkohol w okresie ciąży, może rozwijać się tzw. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alcohol Spectrum Disorder), który jest nieuleczalnym, niegenetycznym zespołem chorobowym. FASD charakteryzuje się:

- uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego
- zaburzeniami neurologicznymi
- opóźnieniem rozwoju fizycznego i psychicznego
- zaburzeniami zachowania
- niedorozwojem umysłowym
- nadpobudliwością psychoruchową
- wadami rozwojowymi (m. in.: serca i stawów).

Deficyty związane ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) mają wpływ na rozwój intelektualny oraz społeczny także w okresie dorastania i po osiągnięciu dorosłości. Dlatego dzieci, których matki piły alkohol w czasie ciąży, mogą mieć: zaburzenia mowy, problemy z koordynacją ruchową, uczeniem się, koncentracją uwagi, pamięcią, kontrolą emocji i impulsywności czy zdolnością do nawiązywania relacji, rozwiązywania problemów oraz przestrzegania norm społecznych.

³ Za Anderson P., Baumberg B. (2006) Alcohol in Europe. London: Institute of Alcohol Studies (2006). Polskie wydanie: Alkohol w Europie, Wyd. Parpamedia, 2007B. Habrat: „Organizm w niebezpieczeństwie”, PARPA, 1998

Przeciwdziałanie Narkomanii oraz innych uzależnień

Narkomania definiowana jest jako „stałe lub okresowe przyjmowanie w celach niemedycznych środków odurzających lub psychotropowych lub środków zastępczych w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie”. Jest to problem wielosektorowy, gdyż obejmuje opiekę zdrowotną, pomoc społeczną, oświatę, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, służby celne oraz środki masowego przekazu.

Definicja uzależnienia - dla określenia zespołu uzależnienia (uzależnienie) często stosowane są terminy: lekomania, narkomania, toksykomania, chemiozależność, lekozależność, nałóg.

Uzależnienie jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby. Jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych nieodpartym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych (głód psychiczny). Uzależnienie może rozwinąć się w wyniku używania substancji psychoaktywnych. Uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną.

Uzależnienie jest przewlekłą chorobą centralnego układu nerwowego, która charakteryzuje się okresami remisji (abstynencji) i nawrotów. Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód, m. in.: somatycznych, psychicznych, społecznych.

Uzależnienie często kończy się śmiercią z powodu następstw zdrowotnych.

Osoby uzależnione powinny się leczyć.

Współczesne kierunki leczenia uzależnienia to:

- programy tzw. drug free - nastawione na zaprzestanie przyjmowania substancji psychoaktywnych i powrót do życia zgodnego z przyjętymi w danej kulturze normami. Podstawową metodą leczenia są oddziaływania psychoterapeutyczne; nie stosuje się farmakoterapii uzależnienia. Leczenie może się odbywać zarówno w ośrodkach całodobowych, jak i dziennych czy ambulatoryjnych,
- leczenie farmakologiczne, w tym programy substytucyjne. Leczenie w programach substytucyjnych polega na długoterminowym stosowaniu leków substytucyjnych (np. metadonu) w nadzorowanych programach medycznych. Leczenie to nastawione jest na poprawę zdrowia pacjenta, ograniczenie przyjmowania substancji psychoaktywnych, ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

Uzależnienia behawioralne

Uzależnienie wiąże się z silną potrzebą, psychicznym przymusem albo zażywania jakiejś substancji albo wykonywania określonej czynności – uzależnienia behawioralne. Bez względu na to, czy będzie to uzależnienie od alkoholu, leków, narkotyków czy też hazardu, zakupów albo seksu, prowadzi do koncentrowania się życia wokół tego, co jest przyczyną uzależnienia. A sama osoba uzależniona będąc ofiarą nałogu cierpi w zasadzie w każdej sferze życia: emocjonalnej, psychicznej, intelektualnej i fizycznej.

Substancje psychoaktywne – alkohol, nikotyna, leki i narkotyki, takie jak kokaina lub opioidy (kodeina, morfina i heroina), działają w taki sposób, że stymulują umiejscowione w mózgu receptory.

Z kolei w przypadku uzależnień behawioralnych dochodzi do uzależnienia od pewnego stanu psychicznego, wyrzutu endorfin. Osoba uzależniona stara się, by taki stan trwał jak najdłużej – jej organizm zostaje pobudzony, następuje kumulacja przyjemności, a później rozładowanie emocji. Dlatego też hazardziści grają dopóki mają pieniądze, a sami nie są w stanie przerwać procesu ciągłego stymulowania emocji.

I właśnie to jest istota różnicy między wspomnianymi uzależnieniami. Substancje psychoaktywne

działają na receptory, a określone zachowanie przy uzależnieniach behawioralnych wpływa na stan emocjonalny, wyrzut endorfin i adrenaliny.

Objawy odstawienne

Objawy odstawienne w uzależnieniach behawioralnych ograniczają się do sfery psychicznej, pojawiają się lęk, niepokój i depresja. W przypadku uzależnienia od substancji psychoaktywnych występują zespoły abstynencyjne, które, w zależności od rodzaju substancji, mają różnoraki przebieg chorobowy. Występują objawy fizyczne, takie jak dreszcze, zimne poty czy biegunka.

Sfera społeczna

W obu przypadkach negatywne skutki objawiają się także w sferze społecznej. Dochodzi do izolowania się od ludzi, pojawiają się złe relacje rodzinne, związane z zanikaniem więzi czy wręcz rozpadem rodziny, nie bez znaczenia są też ogromne problemy w pracy, nierzadko kończące się jej utratą.

Oba rodzaje uzależnień mają wiele wspólnych cech:

- poczucie przymusu wykonywania określonych zachowań;
- tolerancja na substancje czy określone zachowanie – występuje konieczność ich nasilania w celu uzyskania podobnych efektów;
- zaniedbywanie innych źródeł przyjemności;
- kontynuowanie zachowań mimo pojawiania się wyraźnych szkód, które się z nimi wiążą.

Różnice:

- ile osoba uzależniona może całkowicie odstawić substancje psychoaktywne, o tyle całkowitej abstynencji w przypadku niektórych uzależnień behawioralnych zachować się nie da. Trudno wyobrazić sobie bowiem osobę uzależnioną od komputera, która rezygnuje z tego narzędzia i tym samym znacznie ogranicza sobie szanse rozwoju osobistego. Podobnie osoba uzależniona od zakupów nie jest w stanie zrezygnować z robienia jakichkolwiek zakupów;
- Przy uzależnieniach chemicznych pierwszym krokiem jest detoksykacja, polegająca na oczyszczeniu organizmu z toksyn. Tego etapu w uzależnieniach behawioralnych oczywiście nie ma.
- Kolejną różnicą jest stopień negatywnego wpływu uzależnienia na organizm. Podczas gdy uzależnienia chemiczne mogą prowadzić do bardzo poważnych uszczerbków na zdrowiu, uzależnienia behawioralne pod tym względem wydają się być znacznie

łagodniejsze. Chociaż np. kompulsywne objadanie się jest z pewnością bardzo groźne dla zdrowia, a uzależnienie od seksu znacznie zwiększa ryzyko zarażenia się chorobami przenoszonymi drogą płciową.

- Leczenie farmakologiczne pacjentów uzależnionych od środków chemicznych polega na podawaniu im środków używanych w terapii odwykowej: naltreksonu, naloksenu oraz nalmefenu. Są to leki działające na receptory opioidowe w mózgu. Pacjentom podaje się też leki, które hamują np. głody alkoholowe. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku uzależnień behawioralnych. Nie ma idealnych farmaceutyków, które hamowałyby niepożądane działania osób uzależnionych od konkretnych zachowań, stanów emocjonalnych.
- W przypadku uzależnień behawioralnych praktycznie nie istnieje ryzyko przedawkowania, choć zdarzały się przypadki śmierci przed ekranem komputera związane z zaniedbaniem realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych, takich jak sen, jedzenie i picie.

Do najpopularniejszych uzależnień czynnościowych należą:

- uzależnienie od komputera,
- uzależnienie od internetu,
- uzależnienie od smartfona,
- uzależnienie od hazardu,
- pracoholizm,
- uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- uzależnienie od seksu,
- zakupoholizm.

Poza tym, należy także zwrócić uwagę na fakt, iż różne rodzaje uzależnień mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. Bez względu na to, czy mówimy o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków, behawioralnym, spotykamy się z takimi samymi, bądź podobnymi mechanizmami, przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi.

II. PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia określające szczegółowe zadania na rzecz ograniczania stosowania skutków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP;
- Narodowy Program Zdrowia 2021-2025.

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

Zadania te obejmują m.in.:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
7. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
8. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tj.

- zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prócz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym,
będą finansowane przede wszystkim ze środków:

- finansowanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z działu 851, rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz

działu 851, rozdziału 85153 – przeciwdziałanie narkomanii. Dopuszcza się realizowanie projektów i działań z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień finansowanych lub współfinansowanych z innych źródeł publicznych oraz środków finansowych przeznaczonych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu;

- przeznaczonych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu z opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju i nie przekraczającej 300 ml.

Natomiast zadania przedstawione poniżej tj.

- zadania określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym,
- zadania określone, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- zadania realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

będą finansowane wyłącznie ze środków:

- finansowanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z działu 851, rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz działu 851, rozdziału 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

Jak już wspomniano do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu - dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Jeżeli na terenie gminy nie ma placówek zakładu leczenia odwykowego, poradni terapeutycznych gmina powinna zapewnić dostęp swoim mieszkańcom do usług najbliższej placówki odwykowej, poradni terapeutycznej i sprawdzić, jakiego typu działania wspierające mogłyby podnieść efektywność usług świadczonych przez ten zakład. Gmina powinna też przekazać środki na zapewnienie właściwych warunków materialnych do prowadzenia terapii poprzez zawarcie porozumienia z organem założycielskim danej placówki.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustanawia w art. 21 ust. 2 zasadę dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z przytoczonym przypisem wszelkie odstępstwa od tej

zasady mają charakter wyjątkowy i muszą być uregulowane ustawą. Jedynym wyjątkiem od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązana do leczenia odwykowego uregulowana w art. 24 – 36 ustawy. Zgodnie z art. 24 ustawy postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz stanowi, że temu muszą towarzyszyć także określone negatywne zachowania w sferze społecznej.

Zadaniem powołanej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działania wynikającego z instytucji prawnej jest podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Zgodnie z ustawą zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają być realizowane na podstawie zapisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jednocześnie omawiana ustawa do zadań własnych gminy wprowadza:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Fundamentalną rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym mają do spełnienia Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Są one bowiem organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, co oznacza, że kontaktują się z osobami nadużywającymi alkoholu i uzależnionymi, które jednocześnie mogą być sprawcami przemocy oraz z członkami rodzin (ofiarami przemocy).

- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania różnorodnych ryzykownych dla zdrowia zachowań (używanie różnych substancji psychoaktywnych, podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych itp.). W związku z tym w profilaktyce tych zachowań rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki, komputer, smartfon, gry wirtualne) oraz łączenie różnorodnych działań podejmowanych wobec tej populacji. Należy zauważyć, że alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród dzieci i młodzieży, a piwo najczęściej spożywanym napojem alkoholowym a kolejnym uzależnieniem które zauważany wśród dzieci i młodzieży jest korzystanie z komputera, telefonu.

Ze względu na różne miejsca, w których prowadzi się działania profilaktyczne, należy wymienić podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych: szkoła, rodzina, społeczność lokalna, globalne środowisko społeczno-kulturowe tworzone za pomocą

przekazów kulturowych i medialnych. Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska.

Jednym z zadań gminy wynikającym z art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Ważnym elementem na rzecz profilaktyki i zmniejszania zasięgu problemów alkoholowych jest edukacja publiczna społeczności lokalnych, działalność informacyjna.

- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13, 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamacji napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Bierzwnik, a w tym m.in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swymi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin obejmujących:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Narkomania to patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych środków narkotycznych), oraz innych środków uzależniających. Od kilku lat narkomania utraciła swój marginalny charakter, dotyczący jedynie wąskiego kręgu zbuntowanej młodzieży, stając się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Skala zjawiska wzrasta, obejmując coraz młodsze dzieci, sytuację utrudnia fakt, iż wykrywalność uzależnienia we wczesnym stadium jest sporadyczna ze względu na wielkość stosowanych środków, brak wiedzy opiekunów. Problem staje się dzisiaj coraz bardziej powszechny w szkołach, dyskotekach i innych miejscach, w których można w łatwy sposób i anonimowo sprzedać czy zażyć narkotyki. Z przeprowadzonych badań w kraju wynika, że problem narkomanii w stosunku do innych dysfunkcji społecznych takich jak alkoholizm, przemoc, bezrobocie, jest znacznie mniejszy. Większość osób nie zetknęła się nigdy z osobami zażywającymi czy rozpowszechniającymi narkotyki. Nie oznacza to jednak, że problemu nie ma i nie należy się nim zajmować. Zamierzenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz refundacje światowej organizacji zdrowia, wskazują na potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania ryzykownych zachowań dla zdrowia, do których należy przede wszystkim eksperymentowanie z narkotykami, nikotyną i alkoholem. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych, szkodliwych dla zdrowia oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówkę wsparcia dziennego prowadzi:

1. gmina,

2. podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 wskazanej ustawy (czyli organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej; osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej),

3. podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

1. opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
2. specjalistycznej;
3. pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę

Rekomendowane jest finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach wsparcia dziennego realizujących zadania określone w gminnym programie

profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jak również materiałów niezbędnych na zajęcia z dziećmi i bieżącą działalność placówki.

Zadania, które zawiera Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Problemów Narkomanii na lata 2023 - 2026 są odzwierciedleniem potrzeb wynikających z:

- a) działań i doświadczeń z lat ubiegłych,
- b) problemów alkoholowych i narkomanii w społeczności lokalnej,
- c) gminnych zasobów umożliwiających prowadzenie działalności w zakresie zadań nałożonych na gminę ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Bierzwnik w sprawie planu finansowo - rzeczowego do programu na lata 2023-2026 dokonany zostanie w każdym roku realizacji szczegółowy podział środków finansowych na realizację w/w programu.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

1. Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych w Polsce

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Działania te powinny być realizowane na poziomie regulacji prawnych i działań lokalnych.

Nadużywanie alkoholu staje się coraz większym problemem i wyraźnie zmienia swoje oblicze. Alkoholizm to nie jest problem wieku, tylko wzorców i modelu funkcjonowania oraz agresywnej reklamy firm produkujących alkohol. Najbardziej widoczna w mediach jest reklama firm piwowskich, które wykorzystują w spotach mechanizm naśladownictwa i utożsamiają spożywanie alkoholu z przyjemnościami. Istotne jest kiedy następuje inicjacja alkoholowa i jaką funkcję pełni alkohol w rodzinie i środowisku. W obecnym czasie nie można powiedzieć, że ludzie w jakimś wieku są nienarażeni. Wiele osób zaczyna nadużywać alkohol po przejściu na emeryturę, z braku zajęcia, bo nie potrafią inaczej zagospodarować czasu wolnego. Alkohol jest łatwo dostępny, ceny na stosunkowo niskim poziomie, częstowanie alkoholem dzieci, brak świadomości konsekwencji zdrowotnych, społecznych i rodzinnych przyczynia się do zwiększenia konsumpcji alkoholu.

Z badań i informacji zamieszczanych w publikacjach wynika, że Polacy piją bardzo dużo, za dużo. Pod postacią piwa, wina i wódki łącznie w przeliczeniu na osobę wielkości

spożywanego alkoholu sięga poziomu 10,3 l czystego alkoholu i ma tendencję wzrostową. Struktura konsumpcji zdominowana jest przez piwo (58,4%) na drugim miejscu jest wódka i wyroby spirytusowe (34,2%) trzecie miejsce zajmuje wino oraz miody pitne (7,4%).⁴ Dane to są uśrednione, ponieważ w społeczeństwie są osoby, które nie piją alkoholu w ogóle, ale też takie, które piją go w ilościach znacznie przekraczających średnią statystyczną. Szacuje się, że 20-30% populacji stanowią osoby niepijące – osoby starsze, chorzy, kobiety w ciąży, matki karmiące i część młodzieży. Wśród pijących alkohol dorosłych Polaków 25% sięga po alkohol co najmniej raz w tygodniu. Natomiast grupa najczęściej pijących stanowi 7,3% konsumentów napojów alkoholowych spożywa 46,1% całego wypijanego alkoholu. W grupie tej znajdują się osoby uzależnione od alkoholu.

Nikt z osób pijących nie planuje, że jego sytuacja życiowa i zdrowotna ulegnie pogorszeniu lub doprowadzi do choroby alkoholowej. Osoby sięgające po alkohol oczekują poprawy samopoczucia, zrelaksowania się, przełamania barier w nawiązywaniu nowych kontaktów itp.

Warto zastanowić się jaką grupę tworzą osoby pijące? Ponieważ do niedawna w świadomości utrzymywał się fakt, że osoby uzależnione to ludzie z niskim wykształceniem, bez perspektyw życiowych. Upijanie się kojarzyło tylko z przynależnością do grup zmarginalizowanych i osób wykluczonych społecznie. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształceni, majątni, przedstawiciele elit. Zjawisko to nie jest jeszcze mocno rozpowszechnione jednakże tendencja ta staje się coraz bardziej wyraźna. Kolejną zauważalną zmianą jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol. Do spożycia alkoholu przyznaje się obecnie 80% Polek i powoli zbliża się do liczby pijących mężczyzn 89%. Polki sięgają po alkohol bo lubią, bo chcą, bo je na to stać lub z powodu zmartwień, dla pocieszenia, stosują alkohol jako reduktor lęku lub na spokojny sen. Liczba uzależnionych kobiet w ostatnich latach wyraźnie wzrosła. Następną istotną zmianą w trendach alkoholowej konsumpcji to rosnące spożycie alkoholu wśród młodzieży. Aktualne badania wskazują, że młodzież pije alkohol bo lubi, a konsumpcję utożsamia z dobrą zabawą, chce aby życie było wesołe, a nie dlatego że mają problemy i nie radzą sobie ze swoim życiem. Dawniej uważało się, że po alkohol sięga młodzież problemowa, mająca problemy w nauce, niskim statusie materialnym. Jednak obecnie dzieci z zamożnych rodzin piją więcej niż ich biedniejsi rówieśnicy.

Wyniki badania ESPAD wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania wśród polskiej młodzieży substancji nielegalnych (narkotyki, dopalacze), niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród starszych uczniów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ekstazy (5,1%). Aktualne, okazjonalne używania substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia marihuanę lub haszysz przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich

⁴ Spożycie alkoholu w Polsce – dane opublikowane na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

gimnazjów używa tych środków ponad 16,7% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 29,6%.

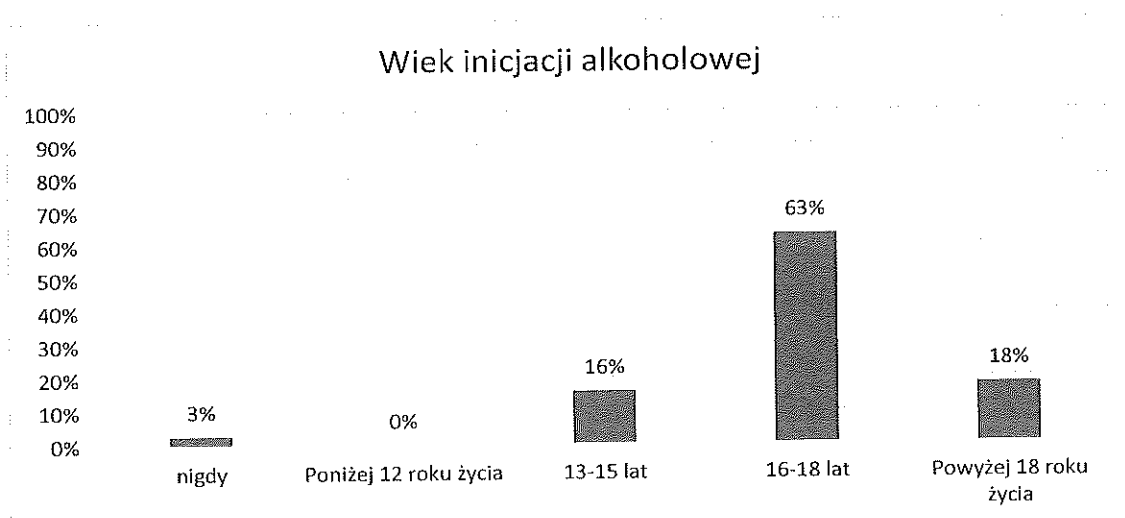
Powyższe dane i informacje obrazują to co dzieje się w całej Polsce, wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży. Natomiast na potrzeby Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii została przeprowadzona „Diagnoza problemów uzależnień”, której celem było zobrazowanie skali problemów uzależnień w gminie Bierzwnik. Przygotowana po to, aby odpowiednio zaplanować działania profilaktyczne, informacyjno – edukacyjne, terapeutyczne, itp. dostosowane do zaobserwowanych problemów.

Diagnoza dotyczyła takich stref jak: spożywanie alkoholu oraz związane z nim problemy społeczne, substancje psychoaktywne: nikotyna, narkotyki, dopalacze, przemoc w rodzinie, cyberprzemocy i uzależnienie od Internetu. Badania zostały przeprowadzone na grupie 100 osób, w tym 46 mężczyzn oraz 54 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 34,7 lat. Badania przeprowadzono wśród dorosłych mieszkańców gminy, dzieci i młodzieży szkolnej oraz sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

2. Wyniki badań z 2022 r. w zakresie problemów alkoholowych dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik

Alkohol jest najbardziej popularnym środkiem psychoaktywnym, dostępnym legalnie. Z przeprowadzonego badania wynika, że wiek inicjacji alkoholowej przypada na 16 a 18 r. ż. - 63% pomimo tego, że sprzedaż alkoholu w tym wieku jest zabroniona. Powyżej 18 r. ż alkohol próbowało 18 % respondentów, a 3% badanych nigdy nie piła alkoholu.

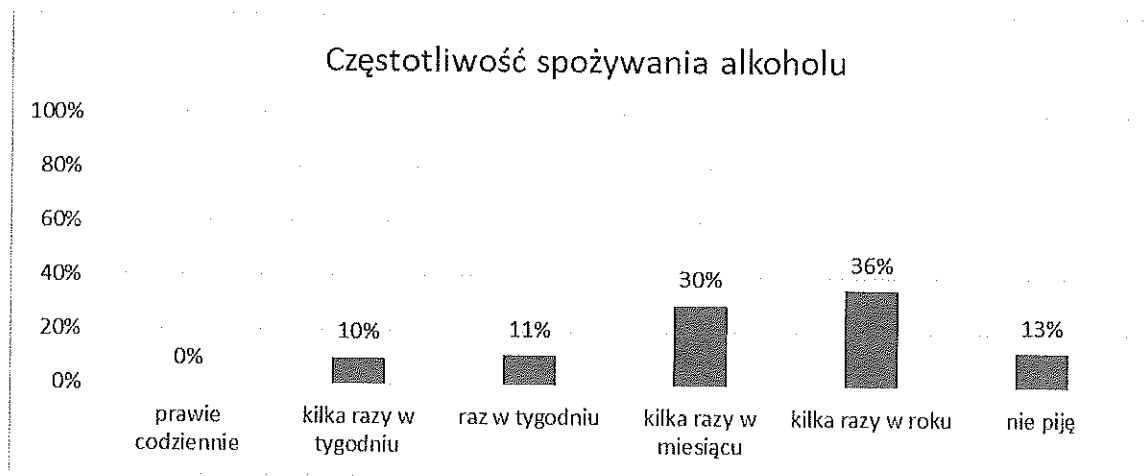
Wykres.1. Wiek inicjacji alkoholowej

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol kilka razy w roku (36%) oraz kilka razy w miesiącu (30%) a także raz w tygodniu (11%). 10% osób przyznało się do spożywania alkoholu kilka razy w tygodniu. W tym pytaniu 13% deklaruje ankietaowanych deklaruje abstynencję. Powyższe dane zostały zobrazowane na wykresie nr 2.

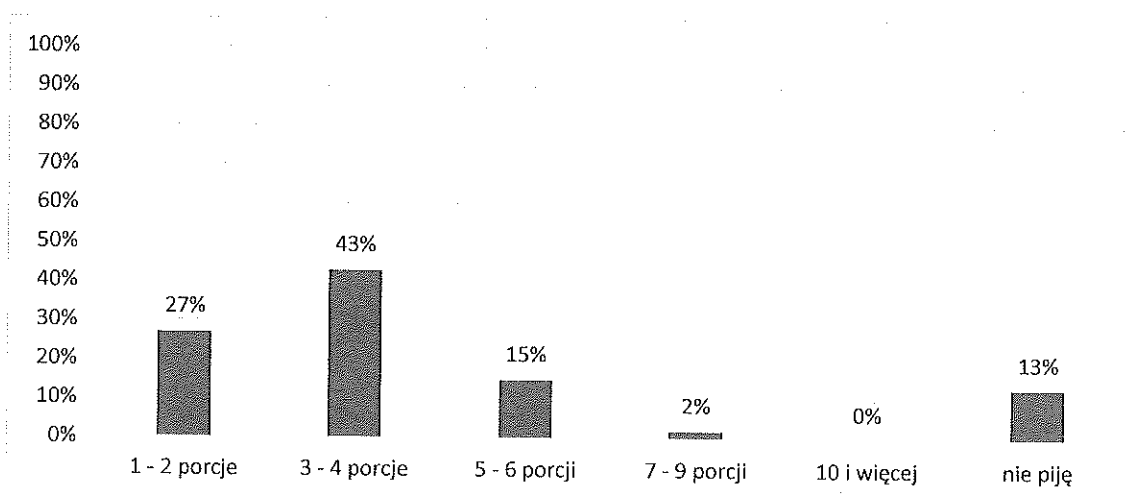
Wykres 2. Częstotliwość spożywania alkoholu

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Mieszkańcy gminy Bierzwnik najczęściej alkohol spożywają okazjonalnie, jednak jednorazowo w dużych ilościach. 3-4 porcje czystego alkoholu spożywa 43% badanych, 27% wypija 1-2 porcji, natomiast większą ilość wypijanego alkoholu deklaruje 15% badanych, czyli 5-6 porcji. 2% badanych wskazało na 7-9 porcji, 13% badanych przyznało, że nie pije alkoholu.

Wykres 3. Ilość porcji standardowych zawierających alkohol spożywanych przez mieszkańców gminy

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Dorośli mieszkańcy gminy uważają, że alkohol zawarty w słabszych trunkach czyli piwie, winie jest mniej szkodliwy niż np. w wódce – 53% badanych. Tylko 38% respondentów wie, że porcja standardowa alkoholu tzn. 10 g czystego 100% alkoholu zawarta jest w ok 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina 12% oraz w 30 ml wódki o mocy 40%. 96% respondentów uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu. Tylko 89% badanych twierdzi, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Co więcej, 99% badanych mieszkańców nie zgadza się z tym, aby prowadzić samochód po spożyciu nawet niewielkich ilości alkoholu.

Konsekwencje spożywania nadmiernej ilości alkoholu ponoszą wszyscy; społeczeństwo, rodzina i osoba uzależniona. Pijani kierowcy stwarzają niebezpieczeństwo utraty zdrowia, a nawet życia dla samych siebie, pasażerów i innych uczestników ruchu drogowego. Kobiety w ciąży pijąc nawet niewielkie ilości alkoholu mogą przyczynić się do utraty zdrowia swojego dziecka, które w przyszłości będzie obciążone różnymi defektami w rozwoju i zachowaniu. Osoby dorosłe, zarówno mężczyźni jak i kobiety pijąc alkohol przyczyniają się do powstania u nich choroby alkoholowej, która wymaga długotrwałego leczenia, terapii i rehabilitacji, utraty pracy i rodziny. W rodzinie alkoholowej zachwiane są granice psychologiczne poszczególnych osób. Prowadzą one do zakłócenia planowania, komunikacji i reakcji emocjonalnych. Życie w takiej rodzinie jest przepełnione stresem, który może trwać latami. Doświadczenie to pozostawia ślady i uszkodzenia u wszystkich członków rodziny – dorosłych i dzieci. Przyczynia się do gorszego funkcjonowania jednostki w społeczeństwie i rodzinie, może również przenosić złe wzorce na następne pokolenia. Choroba alkoholowa staje się coraz bardziej powszechna. Pojawiają się różne jej objawy. Jednym z nich jest poranne picie na kaca lub klinowanie. Świadczą one o przestrojeniu organizmu i stąd biorą się ciągi alkoholowe. Kolejnym objawem uzależnienia jest niepamięć tego co się robiło w dniu poprzednim. Wraz z rozwojem choroby alkoholowej rozwija się tolerancja na alkohol, najpierw wzrasta ilość wypitego alkoholu, a na dalszym etapie pojawia się spadek tolerancji na alkohol i do upicia wystarczy znacznie mniejsza ilość. Od strony klinicznej o uzależnieniu świadczy przede wszystkim tzw. głód alkoholowy oraz utrata kontroli nad piciem. Człowiek uzależniony nie potrafi przerwać picia dopóki jest alkohol w butelce lub w domu i wypija więcej niż by chciał. Osoby takie często obiecują bliskim, że więcej już nie będą pić, ale to tylko puste deklaracje. Osoby, uzależnione, które same nie chcą podjąć się leczenia i terapii można zgłosić do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za pośrednictwem, której zostanie uruchomiona procedura zobowiązania do leczenia odwykowego. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku podejmuje działania i czynności zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wobec osób uzależnionych od alkoholu w celu poddania się leczeniu odwykowemu. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny kieruje się na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego

Tabela 1. Liczba wniosków o leczenie odwykowe

Wnioski o leczenie odwykowe	2019	2020	2021	2022
	8	11	33	11

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku

Liczba wniosków wpływających do Komisji w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego jest zróżnicowana. W ubiegłym roku zaobserwowano duży spadek osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku.

Przemoc w rodzinie bardzo często jest związana z nadużywaniem alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości tracą samokontrolę i mogą zachowywać się w nieprzewidywalny sposób. Pod wpływem alkoholu zanikają istniejące w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Mimo, że pijany człowiek nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniając swoich czynów oraz nie docierają do niego racjonalne argumenty, to niemożna w żaden sposób usprawiedliwiać jego agresywnych zachowań. Uzależnienie od alkoholu sprawcy przemocy nie jest okolicznością łagodzącą. To sam sprawca, wprowadzając się w stan nietrzeźwości, jest w pełni odpowiedzialny za swoje czyny. Uzależnienie od alkoholu wywiera zły wpływ nie tylko na osobę, która pije, ale stanowi poważne zagrożenie dla innych członków rodziny. Życie z osoba uzależniona może doprowadzić do współuzależnienia. Stan taki jest bardzo niebezpieczny, gdyż podtrzymuje picie i utrudnia wyjście z nałogu. Zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy występują dwukrotnie częściej, niż w rodzinach wolnych od tego problemu. Ofiarami sprawców przemocy są partnerzy, ale również i dzieci. Stosowana przez rodziców/dorosłych przemoc odciska swój ślad w psychospołecznym funkcjonowaniu dziecka, niekorzystnie wpływa również na proces jego rozwoju intelektualnego, fizycznego i społeczno – emocjonalnego. Osoby przebywające w atmosferze przemocy mają podstawowe braki socjologiczne, a także zaburzenia związane z poczuciem własnej tożsamości, które utrudnia jednostce prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

W gminie Bierzwnik od 12 lat funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zajmuje się rodzinami w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Współpracując ze specjalistami diagnozuje sytuację w rodzinie, a następnie podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą, aby przeciwdziałać temu zjawisku. Przemoc w rodzinie to każde celowe działanie lub brak działania, np. zaniedbywanie, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalną cielesną.

Tabela nr 2 Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie na terenie gminy Bierzwnik

	2020	2021	2022
Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie	14	15	15
Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie	14	15	15

	K	M	Dz.	K	M	Dz.	K	M	Dz.
	14	0	0	15	0	0	14	0	1
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowe	14			15			15		
	K	M	Dz.	K	M	Dz.	K	M	Dz.
	0	14	0	0	14	0	0	15	0
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	10			12			14		
	K	M	Dz.	K	M	Dz.	K	M	Dz.
	0	10	0	0	12	0	0	14	0

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w gminie Bierzwnik

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwowano utrzymywanie się na tym samym poziomie liczby wypełnionych kwestionariuszy związanych z przemocą domową na terenie gminy Bierzwnik .

Nadal najczęściej wypełniane kwestionariusze „Niebieskiej Karty” są przez funkcjonariuszy policji .

Tabela nr 3 . Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w gminie Bierzwnik

	2020	2021	2022
Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta”	14	15	15
Założone przez Ośrodek Pomocy Społecznej	0	1	0
Założone przez Policję	14	14	14
Założone przez placówki oświatowe	0	0	1

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w gminie Bierzwnik

Najczęściej doświadczalną formą przemocy w rodzinie są przemoc psychiczna/emocjonalna oraz przemoc fizyczna.

Przemoc w rodzinie osłabia relacje, więzi, poczucie bezpieczeństwa, utrudnia rozwój każdego z członków rodziny. Bardzo często jest tak, że zostaje w tajemnicy, ofiara nie zawsze ma tyle siły, aby szukać pomocy, a sprawca nie widzi nic złego w swoich czynach. Z badań wynika, że to kobiety najczęściej są ofiarami przemocy, a mężczyźni sprawcami.

W trakcie badań przeprowadzonych w br. na terenie gminy Bierzwnik, zadano respondentom pytanie o dostępność alkoholu. Aż 40% mieszkańców Gminy Bierzwnik uważa, że w okolicy znajduje się zbyt mała liczba punktów, w których można kupić alkohol a dla 4% ankietowanych takich miejsc jest za dużo. Jednocześnie 56% respondentów deklaruje, że na terenie Gminy jest ich odpowiednia liczba.

Spożywając alkohol trzeba mieć na uwadze fakt, że wpływa on na środkowy układ nerwowy, co powoduje zmiany nastrojów, myślenia i zachowania. Ożywienie, euforia, rozluźnienie i podniecenie odczuwalne jest w pierwszej fazie działania i mają charakter przejściowy. Później pojawia się znużenie, senność i spowolnienie. Alkohol działa na organizm w różny sposób ponieważ jest środkiem psychoaktywnym o długotrwałym działaniu. Większość czynności wykonana pod jego wpływem może przynieść negatywne

skutki, dla osoby spożywającej jak i osób z otoczenia i społeczeństwa. Dużym zagrożeniem jest prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Niestety statystyki krajowe i lokalne nie prezentują się dobrze. Wciąż problem istnieje i jest na bardzo wysokim poziomie, często pozostaje nie wykryty.

3. Wyniki badań z 2022 r. w zakresie problemów alkoholowych dzieci i młodzieży szkolnej, uczących się w gminie Bierzwnik

Młodzież zaczyna pić już w szkole podstawowej, oczywiście nie we wszystkich środowiskach. Do sięgnięcia po alkohol usposabiają wzorce domowe i rodzinne oraz tolerancja używek np. alkoholu, papierosów, leków. Jeśli młodzi ludzie zaczynają palić papierosy, to wśród nich jest zdecydowanie więcej tych, którzy będą również pić alkohol i brać narkotyki. W tej chwili młodzież traktuje alkohol i narkotyki jako niegroźne używki, które często stosowane są zamiennie lub łącznie razem np. amfetamina z alkoholem czy marihuana plus alkohol.

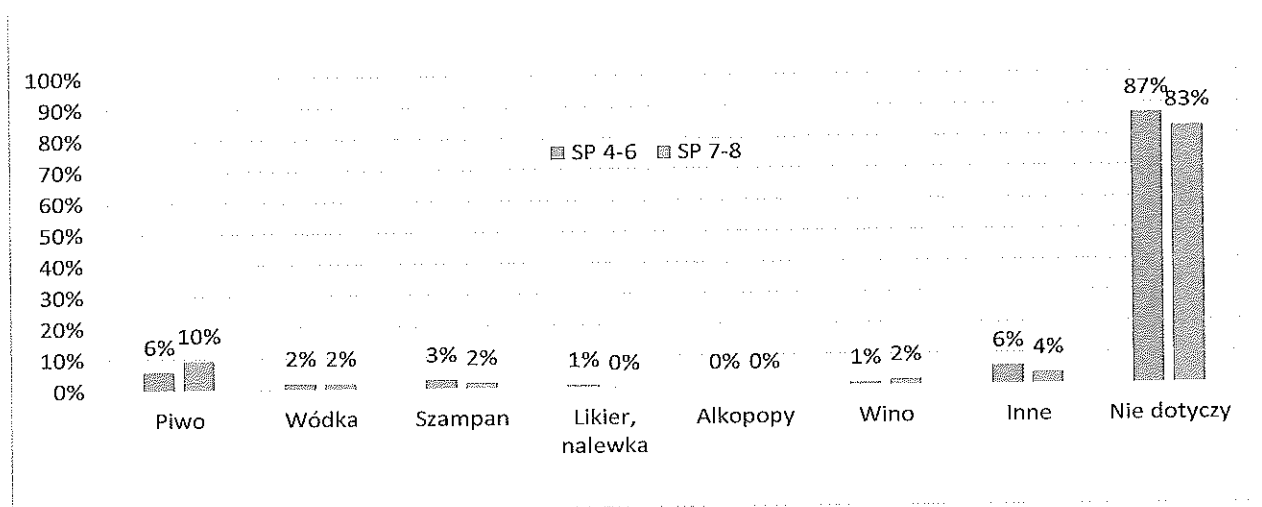
Badania wśród dzieci i młodzieży zostały przeprowadzone na grupie 152 uczniów szkół z terenu gminy Bierzwnik. Z badań wynika, że inicjację alkoholową ma za sobą 4 % badanych uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 8% uczniów klas 7-8.

Następnie badanych zapytano o to, w jakich miejscach ich koledzy/koleżanki spożywają alkohol. Uczniowie wskazywali najczęściej na: spotkania na świeżym powietrzu (SP 4-6: 42% SP 7-8: 58%), imprezy/dyskoteki (SP 7-8: 42%) oraz dom (SP 7-8: 26%).

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej wśród uczniów są spotkania na świeżym powietrzu (SP 4-6: 42% SP 7-8: 58%). Wśród starszych uczniów są to imprezy/dyskoteki (SP 7-8: 42%) oraz dom (SP 7-8: 26%). Powyższe wyniki potwierdzają prawidłowość związaną z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla młodzieży najważniejszą grupą społeczną są rówieśnicy. Utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol.

Uczniowie szkół podstawowych Gminy Bierzwnik deklarujący spożywanie alkoholu najczęściej sięgają po piwo (SP 4-6: 6%; SP 7-8: 10%). Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4 Rodzaj alkoholu jaki piją dzieci i młodzież szkolna

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol uczniowie, wskazywali na różnorodne przyczyny wskazując głównie na: ciekawość, chęć lepszej zabawy, dla towarzystwa czy wpływ znajomych.

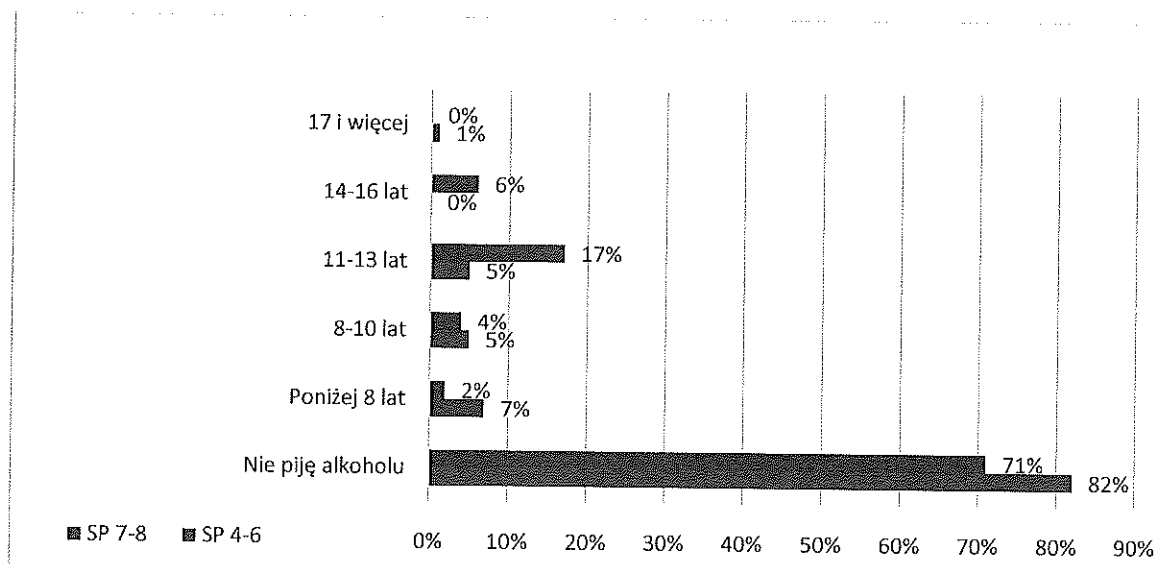
W trakcie badań 97% badanych uczniów z klas 4-6 oraz 98% z klas 7-8 wskazało, że nigdy nie upili się alkoholem. Nie należy bagatelizować wyników mówiących o tym, że 3% młodszych oraz 2% starszych uczniów upiło się już kilkakrotnie w swoim życiu. Jednakże osoby, które mają za sobą inicjację alkoholową – najczęściej deklarowały, iż piły maksymalnie 2 razy w życiu (SP 4-6: 10%; SP 7-8: 19%).

Wczesna inicjacja alkoholowa w gronie rówieśników czy w środowisku rodzinnym, gdzie rodzice dodatkowo dają przyzwolenie na próbowanie/picie alkoholu przez swoje dzieci, zwiększa ryzyko pojawienia się u nich w przyszłości potencjalnych problemów związanych ze spożywaniem alkoholu. Ponadto, takie przyzwalające postawy rodziców oraz wczesna intoksykacja alkoholowa są jednymi z wielu czynników zwiększających ryzyko pojawienia się zachowań problemowych u adolescenta. Dodajmy, że Polska uważana jest za kraj, w którym dominuje duże przyzwolenie dla intoksykacji alkoholowej, a sama konsumpcja alkoholu jest na porządku dziennym.⁵

W badaniach ankietowych zadano pytanie uczniom SP „w jakim wieku pili go po raz pierwszy”. Młodszy uczniowie przeważnie wskazali na wiek poniżej 8 lat, a starsi na przedział 11-13. W tym pytaniu 82% młodszych i 71% starszych uczniów zadeklarowało abstynencję.

⁵D. Dolata, Picie kontrolowane – propozycja strategii pomocowych dla młodych dorosłych, „Kultura-Społeczeństwo- Edukacja Nr 2 (6) 2014, Poznań 2004.

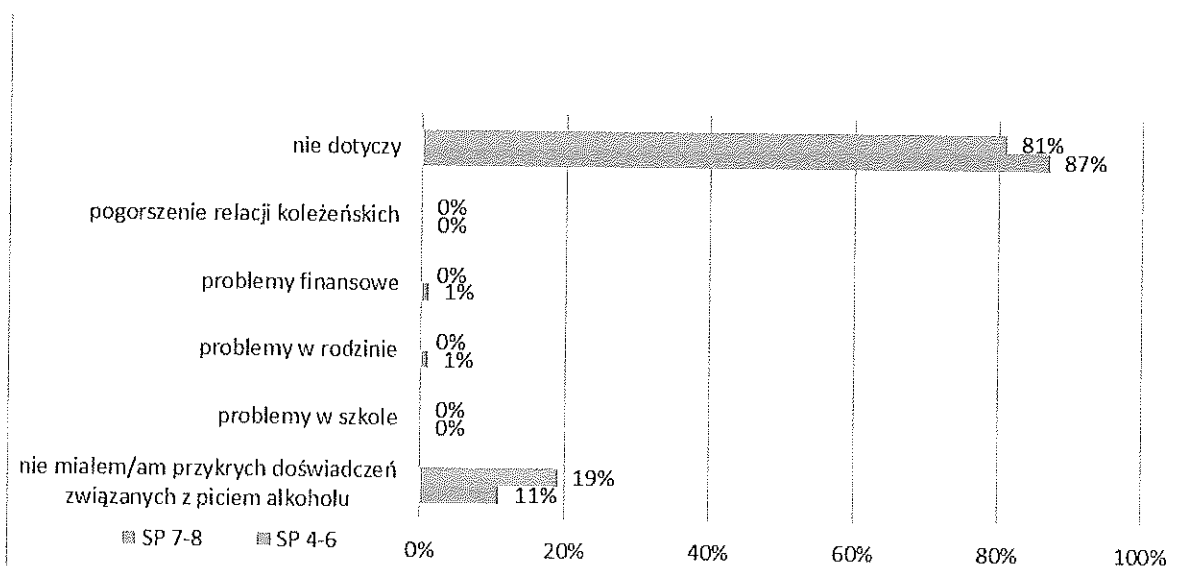
Wykres 5 Wiek spożycia alkoholu po raz pierwszy przez uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Bierzwnik

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Młodzi mieszkańcy Gminy Bierzwnik o konsekwencjach picia alkoholu odpowiedzieli, iż po wypiciu alkoholu najczęściej nie mieli problemów SP 4-6: 11%; SP 7-8: 19%. Jednakże, przede wszystkim pojawiły się deklaracje mówiące, że ankietowani nie mieli przykrych doświadczeń związanych z alkoholem.

Wykres 6 Konsekwencje spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież szkolną

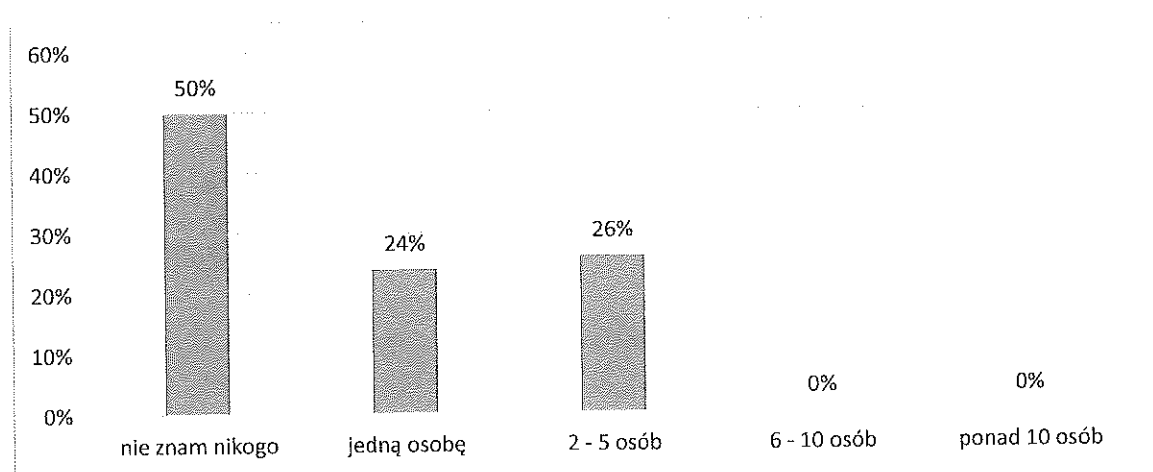
Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Większa część ankietowanych uczniów (SP 4-6: 45%; SP 7-8: 67%) ma świadomość spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (SP 4-6: 15%; SP 7-8: 69%). Co oznacza, że spora część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.

4. Wyniki badań w zakresie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych dorosłych mieszkańców gminy Bierzwnik

Substancje psychoaktywne, to takie, które oddziałują na centralny układ nerwowy, powodując zmiany nastroju, spostrzegania, świadomości i zachowania. Pojęcie to obejmuje zarówno substancje legalne (np. nikotyna, alkohol, kofeina, niektóre leki) jak i nielegalne (np. kokaina, heroina, marihuana itp.). W ostatnich latach szeroko dyskutowany jest problem tzw. dopalaczy, czyli preparatów, w skład których wchodzi substancje nieznajdujące się na liście substancji kontrolowanych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Rośnie także spożycie (szczególnie wśród uczniów i studentów) preparatów guaranowych i kofeinowych, stosowanych w celu usunięcia zmęczenia i zwiększenia zdolności pamięciowych. Ich powszechna dostępność oraz reklamy powodują, że u wielu młodych ludzi wykształca się nawyk sięgania po nienaturalne metody zwiększania wydolności fizycznej i psychicznej. Badania, które zostały przeprowadzone jesienią tamtego roku pokazują, że problem ten dotyczy również, młodzież i dorosłych z gminy Bierzwnik. 50% respondentów zna, co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne – narkotyki lub dopalacze.

Wykres 7 Ile zna Pan/Pani osób które przyjmują substancje odurzające

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

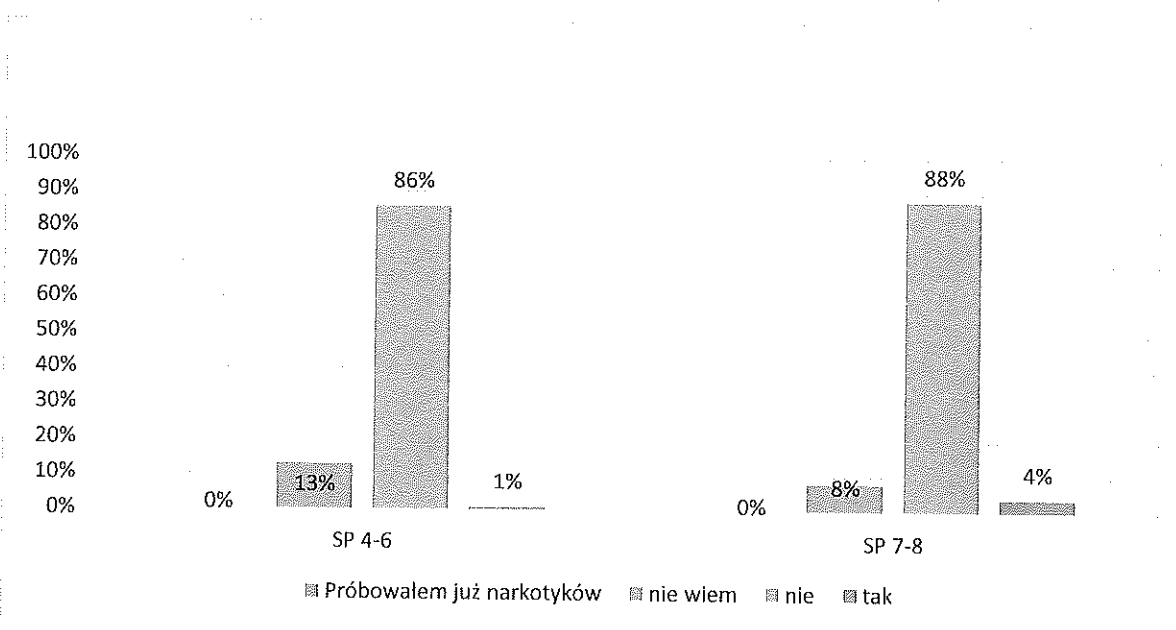
Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się: marihuana i haszysz (20%).

100% respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze.

5. Wyniki badań z 2022 w zakresie problemu uzależnień od narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży szkolnej uczących się w gminie Bierzwnik

Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków: 4% uczniów klas 4-6 oraz 15% uczniów klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Jednocześnie, nie pojawiły się deklaracje uczniów Gminy Bierzwnik w których przyznaliby, że przyjmowali substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze. Młodzież w wieku szkolnym charakteryzuje się dużą ciekawością świata zewnętrznego – w tym pytaniu 4% starszych uczniów odpowiada twierdząco, iż chciałoby spróbować narkotyków. Warto zauważyć, że w tym pytaniu 86% uczniów klas 4-6 oraz 88% klas 7-8 odpowiedziało definitywnie „nie”.

Wykres 8 Chciałbym kiedyś spróbować narkotyków

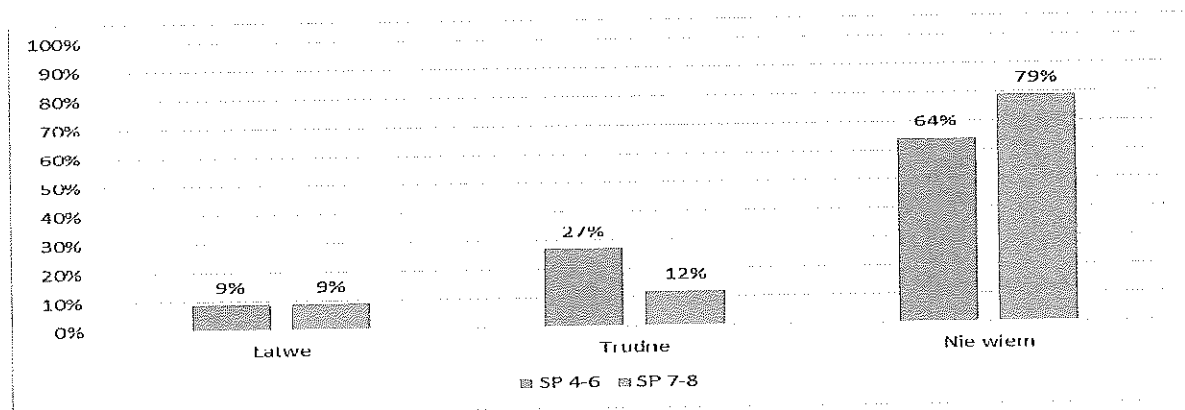

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy, to uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne (SP 4-6: 64%; SP 7-8: 79%). Jednakże, po 9% uczniów obu grup wiekowych

twierdzi, że byłoby to łatwe, a 27% uczniów klas 4-6 oraz 12% uczniów klas 7-8 zaznaczyło, że byłoby to trudne. Może to oznaczać, że ci uczniowie lub ich znajomi dokonywali już próby zakupu narkotyków lub dopalaczy.

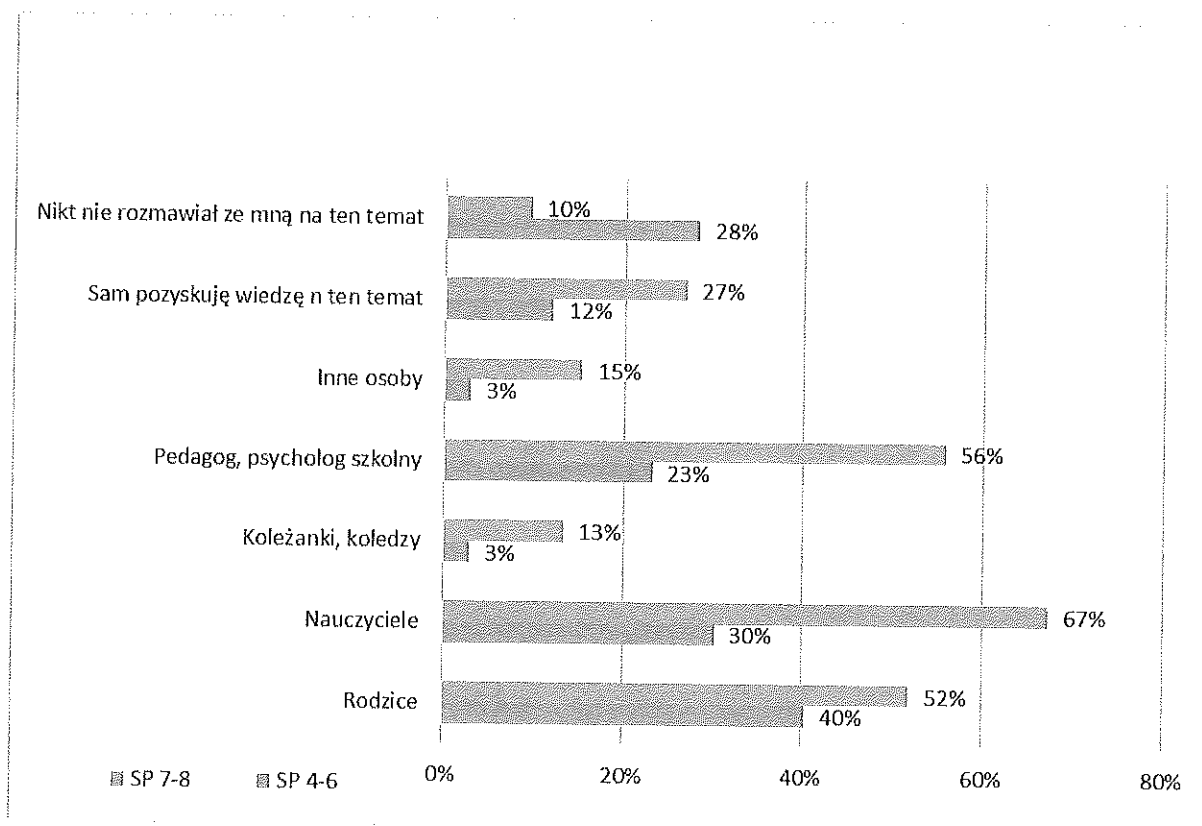
Wykres 9 Próba zakupu narkotyków lub dopalaczy na terenie gminy Bierzwnik

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Uczniom zadano pytanie o to kto z nimi rozmawiał nt. działania oraz szkodliwości substancji psychoaktywnych. Na pierwszym miejscu pojawiają się rodzice (SP 4-6: 40%, SP 7-8: 52%), a następnie nauczyciele (SP 4-6: 30%, SP 7-8: 67%).

Wykres 10 Z kim rozmawiają dzieci na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

6. Diagnoza w obszarze uzależnień behawioralnych w Polsce

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: zakupoholizm, patologiczny hazard, kompulsywne objadanie się, uzależnienie od seksu lub pornografii, pracoholizm, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, sieciaholizm – uzależnienie od używania sieci internetowej, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego i wiele innych.

Co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania internetu, a trzech nastu – osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów. Z przeprowadzonych badań wynika, że konsekwencjami nadużywania internetu jest wysoka tolerancja oraz objawy somatyczne; takie jak ból w nadgarstku lub karku, zawroty głowy, pogorszenie wzroku, zmęczenie, niewyspanie. 64% nastolatków przyznaje się, że powinna mniej korzystać z telefonu. Prawie

co trzeci nastolatek odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, 50% podaje, że korzysta z telefonu dłużej niż zamierzała. Co trzeci nastolatek przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty odczuwa zniecierpliwienie lub zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać.

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dzisiaj niezwykle poważnym problemem społecznym. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki. Badania pokazują, że problem staje się coraz bardziej poważniejszy i wymaga szybkiej reakcji rodziców, opiekunów i pedagogów. W Polsce 23% badanych nastolatków w wieku 11-16 lat stwierdziło u siebie przynajmniej jeden z badanych symptomów uzależnienia od Internetu. Wraz z wiekiem wzrasta liczba godzin dziennie przeznaczonych na korzystanie z komputera.

W 2019r. osoby grające w czasie ostatnich 12 miesięcy na pieniądze stanowili 37,1 % populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Z badań można wywnioskować, że częściej grają na pieniądze: mężczyźni niż kobiety; ludzie młodzi w wieku 18-34 lata; mieszkańcy miast niż wsi, ludzie dobrze wykształceni niż słabo wykształceni; zarabiający lepiej niż zarabiający gorzej.

Z dostępnych badań wynika, że poziom zagrożenia kompulsywnymi zakupami notuje się na podobnym poziomie, niż w latach ubiegłych. Symptomy kupowania w 2019 r. wykazało 3,7 % populacji Polaków powyżej 15r.ż. zjawisko kompulsywnego kupowania różnicuje przede wszystkim wiek – dotyczy ono w głównej mierze ludzi młodych. Najczęściej stanowią osoby w wieku 25-34 lata, jednak nasiliło się w u młodych ludzi w wieku 15-17lat.

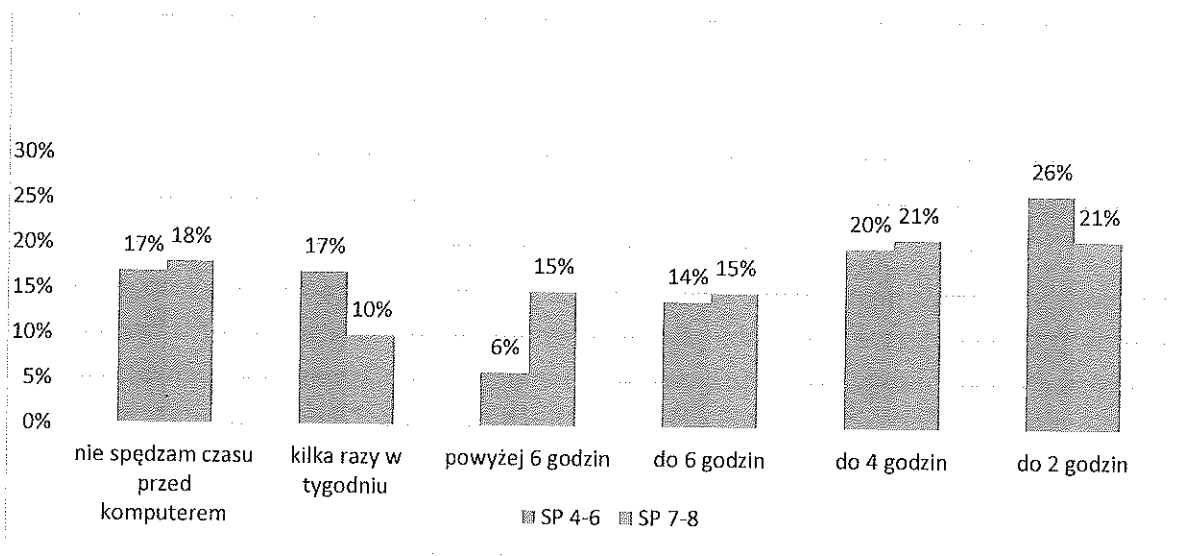
Badania przeprowadzone w 2019 roku wykazały, że jedna dziesiąta Polaków powyżej 15 r. ż miała problem z uzależnieniem od pracy. Zarówno uzależnienie jak i zagrożenie uzależnieniem dotyka przede wszystkim młodych dorosłych, powyżej 35 roku życia. W podobnym stopniu kobiety i mężczyźni.

Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.

7. Wyniki badań z 2022 w zakresie uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej uczących się w gminie Bierzwnik

Uczniowie szkół podstawowych Gminy Bierzwnik najczęściej spędzają przed komputerem do 4 godzin dziennie (SP 4-6: 46%; SP 7-8: 42%) oraz, co niepokojące, nawet powyżej 6 godzin dziennie (SP 4-6: 6%; SP 7-8: 15%).

Wykres 11 Ilość czasu spędzonego przed komputerem przez dzieci szkolne

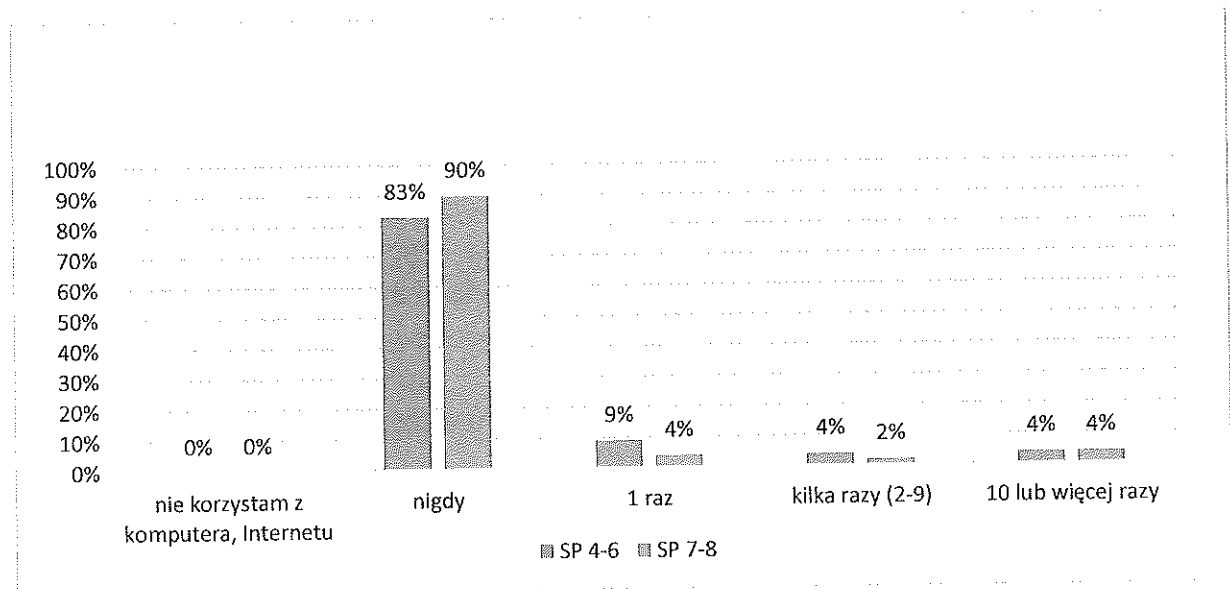
Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

Hazard wydaje się być rozrywką zarezerwowaną dla dorosłych, jednakże w różnorodne gry hazardowe coraz częściej uwikłane są również dzieci i młodzież. Z badań przeprowadzonych w 2018 roku przez CBOS wynika, że w grupie młodzieży częściej narażeni na uzależnienie od gier hazardowych są chłopcy niż dziewczęta. Jednocześnie ponad połowa nieletnich nie rozmawia z rodzicami, o tym, że gra na pieniądze. Choć, w porównaniu z deklaracjami sprzed 2 lat, mniej młodych ludzi gra na pieniądze i mniej spośród nich jest zagrożonych uzależnieniem od hazardu, to w przypadku 10% chłopców zauważono symptomy wskazujące na wysoki stopień ryzyka uzależnienia od hazardu. Na tle danych zebranych w 2016 roku widoczny jest spadek zainteresowania hazardem. Jednocześnie poprzedni wynik był wyższy niż wykazany w badaniu w 2013 roku. Jak tłumaczą autorzy raportu „Młodzież 2018” – „to swego rodzaju „falowanie” zainteresowania hazardem wśród młodzieży charakterystyczne jest dla niemal wszystkich gier uwzględnionych w badaniu – wyjątek stanowią jedynie konkursy SMS-owe, w przypadku których od 2010 roku notujemy trwały trend spadkowy”. Podobnie jak w latach ubiegłych, najpopularniejszą wśród młodzieży grą typu hazardowego jest Lotto, w które grywa więcej niż co czwarty młody człowiek (28%)⁶.

⁶CBOS, Młodzież 2018, Warszawa 2019.

Uczniowie z Gminy Bierzwnik w sporej większości (SP 4-6: 83%, SP 7-8: 90%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże, 17% uczniów młodszych oraz 10% starszych miało do czynienia z taką formą hazardu.

Wykres 12 Czy miałeś/miałaś doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze?

Źródło: Diagnoza problemów uzależnień gmina Bierzwnik – 2022

7. Wpływ pandemii

Pandemia ma ogromny wpływ na naszą psychikę. Stres niepewność, izolacja oraz długotrwałe ograniczenie kontaktów społecznych, obawy o zdrowie swoje i najbliższych, itp. przyczyniły się do pogorszenia zdrowia psychicznego wśród dorosłych oraz dzieci i młodzieży. Sytuacja pandemii spowodowała narastanie problemów wśród dzieci i nastolatków. Dotyczą one przede wszystkim zaburzeń nastroju, jego obniżenia, stanów depresyjnych, lękowych, samookaleczeń, myśli samobójczych, jak również sięgania po alkohol i inne substancje psychoaktywne. Charakterystyczną cechą jest zjawisko abulii, które może być objawem współlistniejącym przy depresji. Abulia to zaburzenie polegające na całkowitym braku motywacji do działania. Izolacja ujawniła różne problemy rodzinne, i to nie tylko w domach dysfunkcyjnych, gdzie jest alkohol i przemoc. Rozluźniły się nasze relacje, powstał dystans nie tylko fizyczny, ale również psychiczny, który zapewne przełoży się na funkcjonowanie rodziny. Niepewność, presja, samotność, problemy z tożsamością, przeniesienie relacji do internetu, ograniczenie kontaktów rówieśniczych zaszkodziły nie tylko młodym osobom. Dzieciom, młodzieży coraz trudniej jest znaleźć stabilny punkt odniesienia. Internetowy i medialny szum oraz chaos informacyjny nie ułatwiają tego zadania. Przeniesienie wielu relacji do sieci i mediów społecznościowych powoduje osłabienie i mniejszą stabilność więzi między ludzkich. To wszystko może doprowadzić do większych problemów psychicznych, sięgania po substancje psychoaktywne w celu „poradzenia” sobie z problemami. Dodatkowo zwiększone korzystanie z komputerów,

telefonów, przeniesienie zakupów i rozmów do internetu może przyczynić się do uzależnień behawioralnych.

8.Podsumowanie diagnozy problemów uzależnień na terenie gmin Bierzwnik przeprowadzonej w roku 2022

Osoby dorosłe

Według opinii wyrażonych w ankietach na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Bierzwnik odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka – badani nieregularnie spożywają alkohol (10% deklaruje picie kilka razy w tygodniu, 11% raz w tygodniu, a 36% kilka razy w roku), wypijając przy tym średnie ilości alkoholu (3-4 porcje: 43%). W całej badanej grupie, jedynie 13% respondentów zadeklarowała abstynencję.

Dla 56% badanych w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol. 52% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.

Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Bierzwnik jest rozpowszechnionym nałogiem – 31% badanych deklaruje regularne palenie papierosów lub e- papierosów, natomiast 3% pali wyroby tytoniowe okazjonalnie.

Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze (50% zna przynajmniej jedną osobę). Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Bierzwnik nie jest bardzo zauważalny - 14% ankietowanych przyznaje, że grywa w owe gry, ponieważ: jest to sposób na nudę, lubi towarzyszące grze emocje oraz chce w ten sposób zasilić domowy budżet. 2% mieszkańców Gminy Bierzwnik deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 27% podejrzewa, że tak się dzieje. 62% ankietowanych mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Badani wskazali szczególnie na potrzebę organizacji: warsztatów profilaktycznych dla uczniów (29%), pomocy w integracji dzieci po okresie izolacji (24%) oraz otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień i wsparcia psychologicznego dla rodzin (po 16%).

Dzieci i młodzież szkolna

Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Bierzwnik można określić na średnim poziomie ryzyka. Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Bierzwnik palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 8% uczniów SP 4-6 oraz 18% uczniów klas SP 7-8. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego.

Jak wynika z badań, problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Bierzwnik –Uczniowie w większości nie potrafią ocenić, czy nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu trudne czy łatwe. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny. Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu

z komputera. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznacza to, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu.

Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. W każdej grupie wiekowej uczniów pojawiają się deklaracje mówiące, że mieli już do czynienia z internetowymi grami na pieniądze.

V. Cele, realizatorzy programu i zadania

Głównym celem Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta i gminy Bierzwnik. Podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych. Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Głównym założeniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii powinno być ograniczanie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych, poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost społecznej świadomości, przeciwdziałanie powstawaniu i redukowaniu następstw używania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, szkołami i urzędami. W Gminnym Programie Profilaktyki uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach jako podstawowy element pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie opóźnienia inicjacji alkoholowej i późniejszych skutków sięgania po substancje psychoaktywne.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- *profilaktyki uniwersalnej* – adresowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- *profilaktyki selektywnej* – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- *profilaktyki wskazującej* – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- *terapii* – obejmując osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem,
- *rehabilitacji* – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 jest Gmina Bierzwnik. Koordynację i nadzór nad realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnienia behawioralnego oraz promocji zdrowia zawartych

w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
2. Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ,
3. Placówki oświatowe z terenu Gminy
4. Gminna Biblioteka Publiczna,
5. Gminne Centrum Kultury,
6. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń zdrowotnych, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.
7. Policja – Komenda Powiatowa Policji w Choszczynie.
8. Gminne Centrum Sportu i Rekreacji

Środki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii będą finansowane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z działu 851, rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz działu 851, rozdziału 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz przeznaczonych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu z opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju i nie przekraczającej 300 ml.

Ewentualne zwiększenia budżetu w ciągu roku na realizację Programu (większe wpływy od prognozowanych na lata 2023 – 2026 pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) będą rozdzielane na poszczególne zadania wynikające z Programu.

Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych				
		Zadania szczegółowe	Wskaźniki osiągnięcia celu	Termin realizacji działań
	1	Realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie gminy	- liczba zrealizowanych programów - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
	2	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej adresowanej do dzieci i młodzieży osób dorosłych	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba odbiorców	

	(Dofinansowanie działań profilaktycznych w tym imprez środowiskowych z elementami profilaktyki organizowanych na rzecz społeczności lokalnej: <ul style="list-style-type: none"> • kulturalne, • festyny sportowo – rekreacyjno-integracyjne, • spotkania przed wigilijne, • święto rodziny, • dni papieskie, • zawody wędkarskie itp. 		
3	Realizacja Rekomendowanych Programów Profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba odbiorców	
4	Realizacja warsztatów dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej	liczba zrealizowanych działań - liczba odbiorców	
5	Realizacja warsztatów i szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień dla nauczycieli i rodziców uczniów	- liczba warsztatów, szkoleń - liczba odbiorców	
6	Podnoszenie kompetencji dla pracowników GOPS w Bierzwniku, członków GKRPA w Bierzwniku, policji, przedstawicieli służb medycznych oraz innych osób pracujących i zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień, w tym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, w tym organizacja szkoleń	- liczba szkoleń - liczba odbiorców	
7	Realizacja zajęć profilaktycznych, rekreacyjno - sportowych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin	- liczba zajęć - liczba odbiorców	
8	Realizacja warsztatów i programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców oraz spotkania edukacyjne z rodzicami	- liczba warsztatów i programów - liczba odbiorców	
9	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, z programem profilaktycznym, psychologicznym lub socjoterapeutycznym	- liczba zajęć - liczba odbiorców	
10	Prowadzenie zorganizowanych zajęć wakacyjnych, sportowych, artystycznych z programem profilaktycznym, promujących zdrowy styl życia i kształtujących postawy trzeźwościowe	- liczba zajęć, - rodzaj zajęć - liczba odbiorców	
11	Wyjazdy integracyjno – profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowych oraz zagrożonych uzależnieniami	- liczba wyjazdów - liczba odbiorców	
12	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom/opiekunom	- liczba konsultacji - liczba odbiorców	
13	Przygotowanie i prowadzenie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz z zakresie promowania życia bez nałogów	- liczba zorganizowanych działań - liczba kampanii - liczba odbiorców	
14	Promowanie wśród mieszkańców gminy Bierzwnik abstynencji oraz zdrowego stylu życia, poprzez	- liczba działań - liczba odbiorców	

		kampanie edukacyjne, publikację artykułów i informacji prasowych	- rodzaj działań	
	15	Realizacja działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do przyszłych kierowców, kierowców oraz kobiet w ciąży, profilaktyka	- liczba działań - liczba odbiorców	
	16	Realizacja działań profilaktycznych, informacyjno - edukacyjnych podczas lokalnych imprez, uroczystości (np. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, festyny, pikniki, itp. dla wszystkich mieszkańców gminy) poprzez zakup upominków, poczęstunku, nagród	- liczba działań/wydarzeń/projektów - rodzaj działań - liczba odbiorców	
	17	Wspieranie działań zakresu profilaktyki uzależnień, w tym trzeźwości kierowców realizowanych przez Policję	- liczba dni - liczba odbiorców	
	18	Zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych	- ilość zakupionych materiałów - liczba odbiorców	
	19	Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych		
	20	Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych		
	21	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży i dorosłych służącemu wzmocnieniu czynników chroniących oraz promocji zdrowia i aktywności życia, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych.	- liczna odbiorców - liczba działań	
	22	Realizacja lokalnej międzysektorowej polityki w obszarze profilaktyki uzależnień, zapobiegania patologii społecznym(z uwzględnieniem dobrostanu i zdrowia psychicznego człowieka) poprzez działania w zakresie sportu, kultury, turystyki, edukacji	- liczna odbiorców - liczba działań	
	23	Realizacja programów profilaktycznych organizowanych przez szkoły z terenu gminy (konkursy, plastyczne, literackie, itp.)		
	24	Wyjazdy integracyjno – profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin z zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (m.in. pokrycie kosztów dojazdów, wyżywienia, biletów wstępu)	- liczba wyjazdów - liczba odbiorców	
Cel 2. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych				
	1	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, stowarzyszeniami i osób fizycznych w celu realizacji zadań z zakresu działalności edukacyjnej, informacyjną i profilaktyczną z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych (m.in. dofinansowanie wyjazdy	- rodzaj współpracy - liczba podjętych wspólnie działań - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku

		warsztatowe, plenerowe, pokrywanie kosztów żywienia, nagród, upominków)		
	2	Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych, skierowanych do wszystkich mieszkańców	- liczba sfinansowanych działań - liczba odbiorców	
Cel 3. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu				
	1	Prowadzenie Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych, obsługiwanego przez specjalistów z zakresu terapii uzależnienia, psychoterapii	- liczba konsultacji	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
	2	Działalność edukacyjna dla osób i rodzin z problemem uzależnienia w celu rozpoznania uzależnienia i współuzależnienia oraz zbudowania motywacji do podjęcia terapii	- liczba działań - liczba odbiorców	
	3	Konsultacje psychologiczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz dzieci i młodzieży używających alkoholu lub mieszkających z osobą uzależnioną	- liczba konsultacji	
	4	Kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób nadużywających alkoholu – finansowanie badań psychiatryczno – psychologicznych oraz pokrywanie opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	- liczba przeprowadzonych badań	
	5	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność edukacyjną integrację społeczną, w tym organizacja imprez, wyjazdów trzeźwościowych	- liczba działań - liczba odbiorców	
	6	Ponadpodstawowe specjalistyczne świadczenia lecznicze i rehabilitacyjne skierowane do mieszkańców gminy Bierzwnik, prowadzone w postaci realizacji programu „Rozwinąć skrzydła”	- liczba działań - liczba odbiorców	
Cel 4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie				
	1	Konsultacje psychologiczne indywidualne dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	- liczba konsultacji - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
	2	Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizowanie kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych, skierowanych do osób/rodzin dotkniętych przemocą	- liczba działań - liczba odbiorców	
		Prowadzenia Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej (m.in. koszty zatrudnienia, materiały na zajęcia , bieżące funkcjonowanie)	- liczba placówek - liczba odbiorców	
	4	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez organizację i/lub dofinansowanie szkoleń i	- liczba działań - liczba odbiorców	

		podnoszenie kwalifikacji służb, instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie		
Cel 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego				
	1	Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą z dnia 29 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- liczba kontroli placówek handlowych i gastronomicznych - liczba podjętych działań zmierzających do wszczęcia postępowania - liczba szkoleń -liczna uczestników szkoleń	Działania realizowane będą w ciągu całego roku/ lub w miarę potrzeb
	2	Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi		
	3	Realizacja szkolenia dla właścicieli punktów handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych i sprzedawców		

Koszty obsługi Programu, w tym doposażanie stanowiska pracy poprzez zakup niezbędnych sprzętów biurowych, licencji, oprogramowania, artykułów biurowych, papierniczych, literatury, czasopism specjalistycznych, mebli, konserwacji, napraw sprzętu biurowego, przeznaczonego do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku oraz prowadzenia Punktu Informacyjnego Konsultacyjnego mogą być pokrywane z ww. opłat.

Cele i zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii

Cel 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami w tym				
	1	Zadania szczegółowe	Wskaźniki osiągnięcia celu	Termin realizacji zadania
	2	Konsultacje ze specjalistami z zakresu uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	- liczba konsultacji - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
Cel 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności:				
	1	Organizowanie konsultacji psychologicznych, edukacyjnych w przedmiocie uzależnienia i współuzależnienia	- liczba konsultacji - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
	2	Współpraca z instytucjami zajmującymi się terapią i leczeniem osób uzależnionych	- rodzaj współpracy	
	3	Organizowanie działalności edukacyjnej dla osób i rodzin z problemami uzależnienia	- liczba działań - liczba odbiorców	
	4	Prowadzenia Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej (m.in. koszty zatrudnienia, materiały na zajęcia , bieżące funkcjonowanie)	- liczba placówek - liczba odbiorców	

Cel 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i spocjoterapeutycznych poprzez:				
	1	Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych	- liczba działań - rodzaj działań - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
	2	Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej adresowanej do dzieci i młodzieży	- liczba działań - rodzaj działań - liczba odbiorców	
	3	Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów, z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów	- liczba działań - rodzaj działań - liczba odbiorców	
	4	Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii społecznych adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz pozamedycznego stosowania produktów leczniczych	- liczba działań - liczba odbiorców	
	5	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych	- liczba działań - liczba odbiorców	
	6	Prowadzenie zorganizowanych zajęć profilaktycznych, rekreacyjno – sportowych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin	- liczba działań - liczba odbiorców	
	7	Realizacja warsztatów i szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, wczesnego wykrywania zagrożenia używania środków odurzających, NSP, środków zastępczych itp. dla rodziców, nauczycieli i innych osób i grup związanych z profilaktyką, edukacją oraz rozwiązywaniem problemów uzależnień	- liczba warsztatów i szkoleń - liczba odbiorców	
Cel 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:				
	1	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi w celu realizacji zadań z zakresu działalności edukacyjnej, informacyjną i profilaktyczną z zakresu profilaktyki uzależnień wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	- rodzaj współpracy - liczba podjętych wspólnie działań - liczba odbiorców	Działania realizowane będą w ciągu całego roku
Cel 5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, a dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, oraz integrowanie ich ze środowiskiem lokalnych z wykorzystywaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, w szczególności poprzez:				
	1	Edukacja osób uzależnionych i ich rodzin w problematyce uzależnienia i możliwościach podjęcia	- liczba działań - liczba odbiorców	Działania realizowane

	leczenia.		będą w ciągu całego roku
--	-----------	--	--------------------------

VI. Odbiorcy programu

Gminny program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Bierzwik, w szczególności do:

- osób i rodzin z problemem uzależnień
- osób współuzależnionych i DDA
- osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemu uzależnień
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych/narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz organizacji zajmujących się tymi problemami
- społeczności lokalnej

VII. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Każdy z członków GKRPA ma obowiązek uczestnictwa w posiedzeniu komisji.
2. Przewodniczącemu i członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia określonego ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) za udział w każdym posiedzeniu komisji, a także za udział w każdej kontroli placówek sprzedających napoje alkoholowe, jeżeli odbywa się ona w innym dniu niż posiedzenie komisji, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Sekretarzowi GKRPA pełniącemu jednocześnie funkcję Pełnomocnika Wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia określonego ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207)
4. Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków Komisji za okres miesiąca, stanowi miesięczne zestawienie liczby posiedzeń / kontroli wraz z listami obecności potwierdzonymi przez Sekretarza GKRPA

VIII. Zasady finansowania koordynacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 jest Gmina Bierzwnik.
2. Koordynację i nadzór nad realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnienia behawioralnego oraz promocji zdrowia zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii prowadzi Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz jednostek organizacyjne gminy, instytucje, stowarzyszenia oraz inne podmioty mogące wykonywać zadania Programu.
4. Środki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii będą finansowane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z działu 851, rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz działu 851, rozdziału 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz przeznaczonych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu z opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju i nie przekraczającej 300 ml.
5. Ewentualne zwiększenia budżetu w ciągu roku na realizację Programu (większe wpływy od prognozowanych na lata 2023 – 2026 pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) będą rozdzielane na poszczególne zadania wynikające z Programu.
6. Za merytoryczną i formalną prawidłowość wydatków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Do obowiązków Sekretarza GKRPA, przyjmowanie wniosków o wszczęcie postępowania przeciwko osobom nadużywającym alkoholu, występowanie do GOPS w Bierzwniku wniosku o informację o osobach wobec których wszczęto postępowanie o leczenie odwykowe, przyjmowanie wniosków, podań o dofinansowanie imprez środowiskowych itp., zamawianie teatrzyków profilaktyki, współpraca z Prokuraturą, Sądami odnośnie osób uzależnionych, przygotowanie dokumentów na posiedzenie GKRPA i zawiadamianie członków GKRPA o dacie i godzinie posiedzenia, wzywanie osób uzależnionych na rozmowy motywacyjne.
8. Wnioski i podania o przyznanie środków na realizację zakupów programów profilaktycznych, teatrzyków profilaktycznych, festynów sportowo – rekreacyjnych, imprez środowiskowych, olimpiad, wycieczek z krótkimi elementami profilaktycznymi przyjmowane i rozpatrywane są przez Przewodniczącego oraz Sekretarza GKRPA. Sekretarz GKRPA

informuje w najbliższym posiedzeniu GKRPA o wpływających wnioskach i podaniach o dofinansowanie oraz o przyznanych kwotach dofinansowania.

IX. Zadania i sprawy organizacyjne gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia należy:

1. Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy;
2. Wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu;
3. Jeżeli osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, uzasadnione jest skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy);
4. Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy), do której należą: opinia wydana przez biegłych, protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, dokumenty pochodzące z wywiadu środowiskowego, inne informacje w sprawie, takie jak informacje od policji, pedagog szkolnego i inne. Jeżeli osoba uzależniona nie stawiała się na rozmowę w terminie wyznaczonym przez komisję ani też na badanie przez biegłych, do wniosku należy dołączyć informację o podjętych w tej sprawie czynnościach (ilość i terminy wezwań wraz z informacją o niestawieniu się osoby wezwanej).
5. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3 ustawy);
6. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta, art. 18 ust. 8 ustawy);
7. Pisemne powiadamianie Wójta o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach;
8. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy (limit i lokalizacja punktów, w których są sprzedawane i podawane napoje alkoholowe);
9. Współpraca z Pełnomocnikiem Wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych odnośnie realizacji zadań gminnego programu;
10. Współpraca z policją, GOPS, sądem, szkołami dotycząca prowadzenia Niebieskiej Karty, pomocy informacyjnej oraz realizacji zadań Programu;
11. Wspieranie i inicjowanie wszelkich działań profilaktyki zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, narkotyków przez dzieci i młodzież;
12. Przygotowanie:

- projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- planu rocznych wydatków na realizację programu,
- rocznego sprawozdania z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Sprawy organizacyjne:

1. Terminy posiedzeń komisji ustala się nie częściej niż raz na kwartał, w przypadkach szczególnych komisja może być zwołana w trybie doraźnym.
2. Kontrola punktów sprzedających napoje alkoholowe odbywa się na podstawie planu harmonogramu kontroli ustalony przez Wójta Gminy. Kontrolę przeprowadza co najmniej 3 członków Komisji.
3. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych lub podawanie napojów alkoholowych – komisja w składzie nie mniej niż 3 członków Komisji.
4. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi prowadzi komisja w składzie co najmniej 3 członków.
5. Komisja podejmuje decyzje większością głosów, w przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego.
6. Wszystkie posiedzenia są protokołowane, do protokołu dołączana jest podpisana lista obecności członków komisji.
7. Wynagrodzenie osoby prowadzącej Placówkę Wsparcia Dziennego ustalana jest w oparciu o stawki określone przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
8. Na zewnątrz Komisję reprezentuje Przewodniczący Komisji bądź w jego zastępstwie Sekretarz Komisji. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej ul. Dworcowa 16

X. Przewidywane efekty realizacji programu

Zakładanym efektem realizacji programu jest ograniczenie występowania problemów związanych bezpośrednio z uzależnieniami behawioralnymi, używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnień oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze uzależnień behawioralnych oraz przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkotyków
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących

zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zwalczania narkomanii

- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych, spożycia napojów alkoholowych oraz używaniem substancji psychoaktywnych.

Realizacja programu zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień. Oczekiwany rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym. Interdyscyplinarne podejście daje możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym, a tym samym podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Bierzwnik

XI. Monitoring i ewaluacja

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania niniejszego Programu na terenie Gminy, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Bierzwnik sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gmina Bierzwnik. Wobec tego, podstawowym dokumentem w procesie monitoringu, stanowiącym również podstawę do wypełnienia przez Wójta ww. ankiety, będą sprawozdania realizacji zadań opracowywane przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sprawozdania będą sporządzane w cyklach półrocznych i przedstawiane w ciągu 3 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego tj. do 30 września za I pół roku i roczne do 30 marca roku następującego po ostatnim roku sprawozdawczym, którego dany raport dotyczy. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Bierzwnik sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

XII. Postanowienia końcowe

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2023 r. do dnia 31.12.2026 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych)

Sporządziła: Anna Nowak – Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku

**UCHWAŁA NR LXII/456/23
RADY GMINY BIERZWNIK**

z dnia 19 stycznia 2023r.

zmieniająca uchwałę Nr IV/18/18 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 27 grudnia 2018r. w sprawie uchwalenia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§1. W załączniku do uchwały Nr IV/18/18 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 27 grudnia 2018r. w sprawie uchwalenia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 31 stycznia 2019 r, poz. 815) stanowiącym „Wieloletni gminny program osłonowy „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 punkt 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„3. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY PROGRAMU

1. Ze środków niniejszego Programu udziela się wsparcia: osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz spełniające kryteria dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art.8 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej

- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. zdarzenie losowe, nagła choroba, zgon w rodzinie lub inne okoliczności, które wymagają wsparcia w formie posiłku), gdy uczeń albo dziecko mieszkające na terenie Gminy Bierzwnik nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola pisemnie informuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Informacja taka zawiera: imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania, grupa/klasa do której uczęszcza, imiona i nazwiska rodziców/opiekuna, datę objęcia pomocą w formie posiłku oraz okoliczności uzasadniające jej udzielenie.

3. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt. 2 następuje niezwłocznie.

4. Powyższy tryb nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Udzielona pomoc powinna być traktowana przejściowo, tj. do czasu ustąpienia uzasadnionej przyczyny, będącej podstawą wsparcia w ramach Programu.
5. Dyrektor placówki oświatowej jest zobowiązany do poinformowania ośrodka o zaprzestaniu lub zamiarze zaprzestania spożywania posiłku przez dziecko lub ucznia.
6. Odpowiedzialność za weryfikację dzieci i uczniów pod tym względem ponosi wyłącznie dyrektor danej placówki oświatowej, ponieważ w takich przypadkach tylko szkoła lub przedszkole posiada odpowiednią wiedzę na temat dziecka lub ucznia przewidzianego do pomocy w tym nadzwyczajnym trybie.
7. Koszty posiłków przyznawanych w w/w trybie pokrywane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku na podstawie sporządzonej przez dyrektora odpowiednio przedszkola lub szkoły listy dzieci lub uczniów oraz liczby wydanych posiłków w przyjętym okresie rozliczeniowym.
8. Liczba dzieci i młodzieży, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt. 2 nie może przekroczyć 20% liczby dzieci i uczniów otrzymujących posiłki w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Bierzwnik w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.”

§2. Wykonie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego i wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023r.

WICEPRZEWODYJĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Uzasadnienie

W związku z podjętą uchwałą nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2022r. poz. 1287) w zakresie wzrostu kryterium dochodowego z 150% do 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, zasadnym jest dokonanie zmiany Uchwały Rady Gminy Bierzwnik Nr IV/18/18 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 27 grudnia 2018r. w sprawie uchwalenia wieloletniego gminnego programu osłonowego „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023. Umożliwi to poszerzenie kręgu osób uprawnionych do świadczeń w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w Gminie Bierzwnik.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

**UCHWAŁA NR LXII/457/23
RADY GMINY BIERZWNIK**

z dnia 19 stycznia 2023 r.

w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), w związku z art. 8 ust. 2 i art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 r. poz. 2268 ze zm.) Rada Gminy Bierzwnik uchwała, co następuje:

§ 1. Odstępuje się od żądania zwrotu wydatków od osób objętych rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 i korzystających z pomocy społecznej w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych przyznawanych w ramach tego programu, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 3. Traci moc uchwała nr IV/17/18 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 27grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku, pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 31 stycznia 2019 r., poz. 814).

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego i wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Uzasadnienie

Ustanowiony wieloletni rządowy program Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P. z 2018r, poz. 1007 i M.P. z 2022r. poz.1287) przewiduje udzielenie wsparcia w zakresie pomocy w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych przyznawanych w ramach tego programu, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

UCHWAŁA NR LXII/458/23
RADY GMINY BIERZWNIK

z dnia 19 stycznia 2023 r.

w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub zakup żywności do samodzielnego przygotowania posiłków albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych do samodzielnego przygotowania posiłku dla osób i rodzin wymienionych w wieloletnim rządowym programie "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), w związku z art. 8 ust. 2 i art. 96 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 r. poz. 2268 ze zm.) Rada Gminy Bierzwnik uchwała, co następuje:

§ 1. Podwyższa się do 200% kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, dla celów przyznania pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub zakup żywności do samodzielnego przygotowania posiłków dla osób objętych rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 3. Traci moc Uchwała nr IV/16/18 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub zakup żywności do samodzielnego przygotowania posiłków albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych do samodzielnego przygotowania posiłku dla osób i rodzin wymienionych w wieloletnim rządowym programie "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 31 stycznia 2019 r., poz. 813) zmienionej uchwałą Nr VI/25/19 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 22 lutego 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 22 marca 2019 r., poz. 1550).

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego i wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Uzasadnienie

Ustanowiony wieloletni rządowy program Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P. z 2018r, poz. 1007 i M.P. z 2022r. poz.1287) przewiduje udzielenie wsparcia w zakresie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub zakup żywności do samodzielnego przygotowania posiłków albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych do samodzielnego przygotowania posiłku dla osób i rodzin wymienionych w wieloletnim rządowym programie "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Załącznik Nr. 14
do Protokołu Nr. LXII.1.22
z sesji Rady Gminy
z dnia 19.01.2023 r.

**UCHWAŁA NR LXII/459/23
RADY GMINY BIERZWNIK**

z dnia 19 stycznia 2023 r.

w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających Sołtysa Sołectwa Pławno.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r., poz. 40 ze zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Zarządza się przeprowadzenie wyborów uzupełniających (przedterminowych) Sołtysa Sołectwa Pławno, w związku z wygaśnięciem mandatu Sołtysa na skutek śmierci.

§ 2. Ustala się że wybory Sołtysa zostaną przeprowadzone w terminie 3 miesięcy od dnia podjęcia niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Uzasadnienie

W związku ze śmiercią Sołtysa Sołectwa Pławno, zaistniała konieczność wyboru nowego Sołtysa dla Sołectwa. Zebranie Wiejskie w sprawie wyborów uzupełniających zwołuje Wójt Gminy.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Załącznik Nr. 15
do Protokołu Nr. LXII/128
z... sesji Rady Gminy
z dnia 19.01.2023r.

**Uchwała Nr LXII/460/23
Rady Gminy Bierzwnik**

z dnia 19 stycznia 2023r.

**w sprawie przystąpienia Gminy Bierzwnik do programu pn. „Rządowy Program
Odbudowy Zabytków”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 840), Rada Gminy Bierzwnik uchwala, co następuje:

- § 1. Rada Gminy Bierzwnik wyraża zgodę na przystąpienie Gminy Bierzwnik do programu pn. „Rządowy Program Odbudowy Zabytków”.
- § 2. Zadanie o którym mowa w ust 1 będzie finansowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz środków pochodzących z budżetu Gminy Bierzwnik.
- § 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jan Marek

Uzasadnienie

W listopadzie 2022 r. ruszył nabór wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Operatorem programu jest Bank Gospodarstwa Krajowego, który przyjmuje wnioski z aplikacji Polski Ład.

Środki przyznane w ramach programu będzie można przeznaczyć na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków zgodnie z ustawą z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wobec powyższego Rada Gminy Bierzwnik podejmuje uchwałę wyrażającą zgodę na przystąpienie do ww. programu.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY BIERZWNIK

Jak Marek